

Jugovinil downtown

Blažević, Karmen

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj:

University of Split, Faculty of Civil Engineering, Architecture and Geodesy / Sveučilište u Splitu, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:123:297674>

Rights / Prava: [In copyright/Zaštićeno autorskim pravom.](#)

*Download date / Datum preuzimanja: **2024-05-12***

Repository / Repozitorij:

[FCEAG Repository - Repository of the Faculty of Civil Engineering, Architecture and Geodesy, University of Split](#)

Jugovinil Downtown

mentor: prof. art. Jakša Kalajžić
komentor: prof.dr.sc. Katja Marasović
konzultant za konstrukciju: mag.ing.građ. Marija Smilović Zulim
studentica: Karmen Blažević

SVEUČILIŠTE U SPLITU
FAKULTET GRAĐEVINARSTVA, ARHITEKTURE I GEODEZIJE
Diplomski sveučilišni studij Arhitektura i urbanizam
Split, 2023.

JUGOVINIL DOWNTOWN
Povijesno prostorna analiza obuhvata bivše tvornice Jugovinil i analiza brown-field principa revitalizacije prostora

studentica: Karmen Blažević
mentor: prof. art. Jakša Kalajžić
komentor: prof.dr.sc. Katja Marasović
konzultant za konstrukciju: dipl.ing.građ. Marija Smilović Zulin

naslov rada: Jugovinil Downtown

sažetak: Reaktivacijom proizvodnih potencijala bivše tvornice Jugovinil uz impliciranje suvremenih digitalnih tehnologija ostvaruju se preduvjeti za razvoj novog gradskog centra. Tehnološki Hub osnova je budućeg ekonomskog/tehnološkog/ proizvodnog razvoja šireg područja i lokalnog razvoja digitalnog društva. Slojevitosti sadržaja postiže se finansijski samoodrživo područje koje potencira daljnji razvoj okolnog tkiva istovremeno podižući kvalitetu života stanovništva.

Ključne riječi: Jugovinil, revitalizacija, brownfield, tehnološki centar, Kaštel Sućurac, proizvodni pogon

Title: Jugovinil Downtown

abstract: By reactivating the production potential of the former Jugovinil factory, with the implication of modern digital technologies, prerequisites for the development of the new city center. Technological Hub is the basis of the future economic/technological/production development of the digital society. By its diverse, multi-layering content, a financially self-sustainable area is achieved, which supports the further development for the benefit of business, region, local communities while simultaneously raising the quality of life.

Keywords: Jugovinil, revitalisation, technology center, brownfield, Kaštel Sućurac,

Sadržaj

1. Komentorski rad

- 1.1 Lokacija
- 1.2 Industrijski kompleks "Jugovinil" Kaštel Sućurac
- 1.3 Arheološki lokalitet
- 1.4 Početak rada tvornice "Jugovinil"
- 1.5 Razvoj tvorničkog kompleksa
- 1.6 Slobodno vrijeme
- 1.7 Širenje i krah
- 1.8 Valorizacija
- 1.9 Brownfield
- 1.10 Rdm innovation deck
- 1.11 Battersea power station
- 1.12 Hafencity Hamburg
- 1.13 Nove tehnologije
- 1.14 Industrija 4.0
- 1.15 Industrija 5.0
- 1.16 Zaključak
- 1.17 Izvori

2. Analiza

- 2.1 Uvod
- 2.2 Širi obuhvat
- 2.3 Uži obuhvat
- 2.4 Karakteristike parcele
- 2.5 Uvjeti gradnje i iskaz površina za namjenu obuhvata
- 2.6 Ciljevi projektnog zadatka

3. Grafički dio

Urbanistički dio

- Koncept
- Situacija
- Situacija s prikazom prizemlja
- Faznost
- Promet

Arhitektonski dio

- Situacija
- Tlocrt garaže
- Situacija s prikazom prizemlja
- Faznost
- Tlocrti TechBizz
- Presjeci TechBizz
- Tlocrti TechHub
- Presjeci TechHub
- Tlocrti TechHotel
- Presjeci TechHotel
- Urbanistički presjeci
- Pročelja
- Detalj
- Materijali
- Površine
- Prostorni prikazi

Komentorski rad

1.1 Lokacija

slika 1_smještaj projektne lokacije u odnosu na Grad Kaštela

Grad Kaštela se nalazi između Trogira i Solina, a sastoji se od sedam kaštelanskih naselja. Privreda Kaštela se u povijesti bazirala na zemljoradnji i stočarstvu, a od kraja 19. stoljeća razvija se turizam i industrija. Projektna lokacija smještena je na samom zapadnom obalnom rubu naselja Kaštel Sućurac i proteže se na 38,55 ha ukupne površine. Mjerilo predmetnog obuhvata u dihotomiji je s usitnjrenom izgradnjom ostatka naselja. Krupni i kompaktni prostor lokacije predstavlja potentan prostor iziskujući odgovarajuće programe za unapređenje naselja, ali i čitavog prostora Kaštela.

slika 2_sadržaj unutar užeg obuhvata projektne lokacije

Kontinuirani rast broja stanovnika, neplanska izgradnja stambenih naselja i obilje (aktivnih i „ugašenih“) industrijskih pogona Kaštela iskazala je prijeku potrebu za prilagođavanjem grada mjerilu čovjeka i organiziranjem uređenih gradskih multifunkcionalnih područja čime se sve veća pozornost stavlja na krupno mjerilo područja bivše tvornice Jugovinil. Projektna lokacija je prometno dobro povezana; položena je uz Kaštelansku cestu koja se veže na magistralu Split - Zadar, izlaz na autocestu udalen je 20 km istočno te 30 km zapadno od lokacije.

Zračna luka je udaljena svega 16 km, a centar grada Splita 12 km. Lokacija svojim mjerilom i direktnim izlazom na more ima veliki potencijal da postane novi gradski magnet.

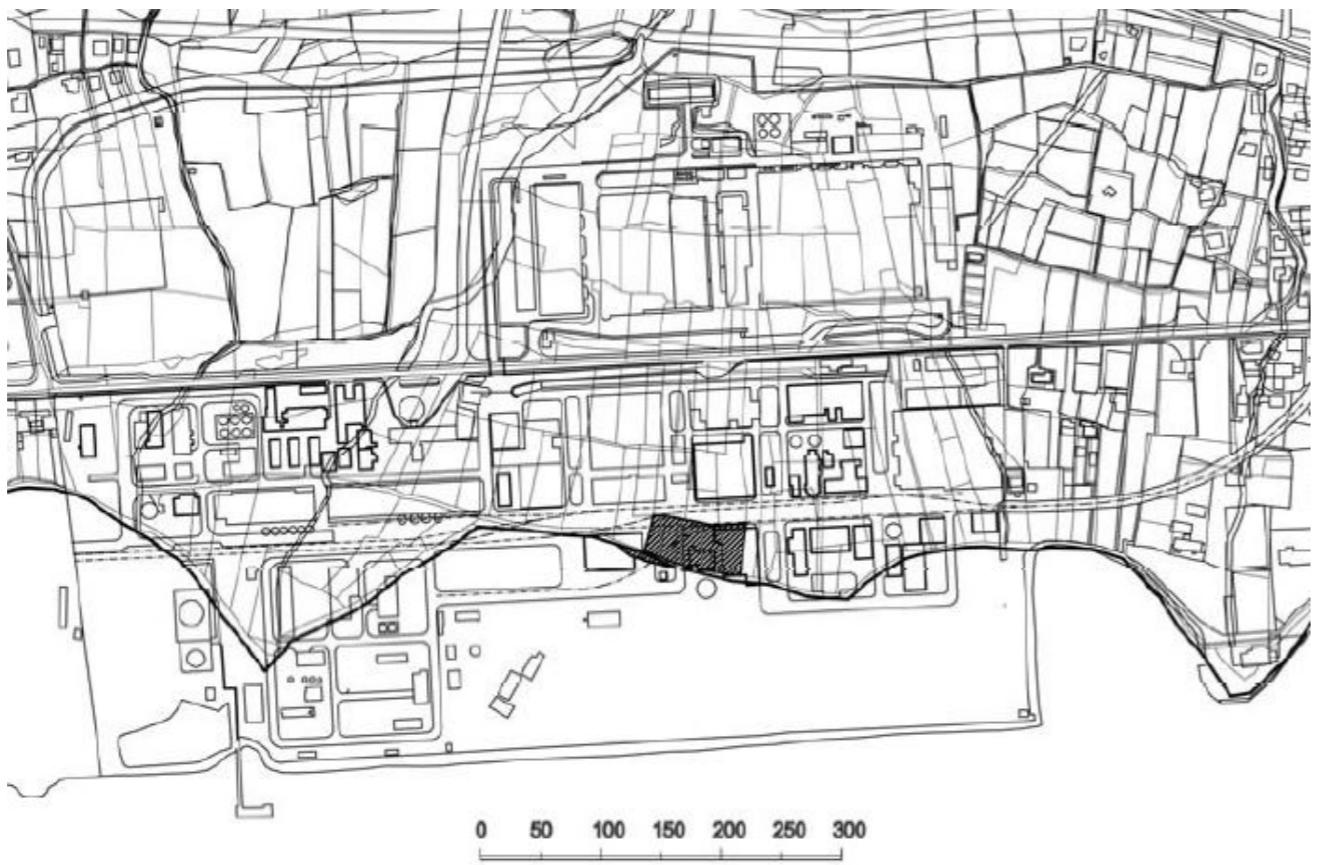
Uvidom u geodetsku podlogu vidljivo je da se projektna parcela svojom dužom stranicom cca. 780 m proteže u smjeru istok - zapad te kraćom cca 320 m u smjeru sjever - jug, u blagom padu. Postojeći ulaz nalazi se na sjevernoj granici obuhvata, širine cca. 6 m, spaja se na staru kaštelansku cestu. Novim urbanističkim planom uređenja predviđaju se dva dodatna ulaza na rubovima obuhvata. Obuhvat je trenutno jako loše pješački povezan i kao takav predstavlja cezuru u razvoju obalne šetnice.

slika 3_industrijski kompleks "Jugovinil" krajem 1960-tih godina_ (Muzej grada Splita)_tekst prof. Katje Marasović i prof. Roberta Plejića_ARHEOLOŠKA I ARHITEKTONSKA BAŠTINA NA PROSTORU BIVŠE TVORNICE „JUGOVINIL“ U KAŠTEL SUĆURCU

1.2 Industrijski kompleks “Jugovinil” Kaštel Sućurac

Kompleks Jugovinil koristio se za proizvodnju polivinil-klorida, a isti je u potpunosti ugašen prije više od 15 godina. Tvornica je zauzimala izuzetno vrijedan prostor na samom zapadnom dijelu obale Kaštela Sućurca, većim dijelom južno od stare kaštelanske ceste 25 ha te sjeverno na 8,5 ha. Stara kaštelanska cesta probijena je za vrijeme francuske uprave 1807. godine. Obalni dio tvorničkog kompleksa protezao se između dva prirodna rta; rta Peca na istoku te rta Velog rata na zapadu. Prirodna konfiguracija terena u potpunosti je izmijenjena nasipavanjem i izgradnjom u svrhu proizvodnih potreba tvorničkog sklopa. Prirodna odnosno izvorna obalna linija može se rekonstruirati samo na temelju karte F. Grandija iz 1776. i katastarskog plana iz 1831. godine. Trenutna obalna linija udaljena je za 200 metara u odnosu na izvornu liniju.

slika 4_usporedni prikaz plana iz 1946 i plana postojećeg stanja s položajem arheološkog lokaliteta Sustipan_ prof. Katja Marasović

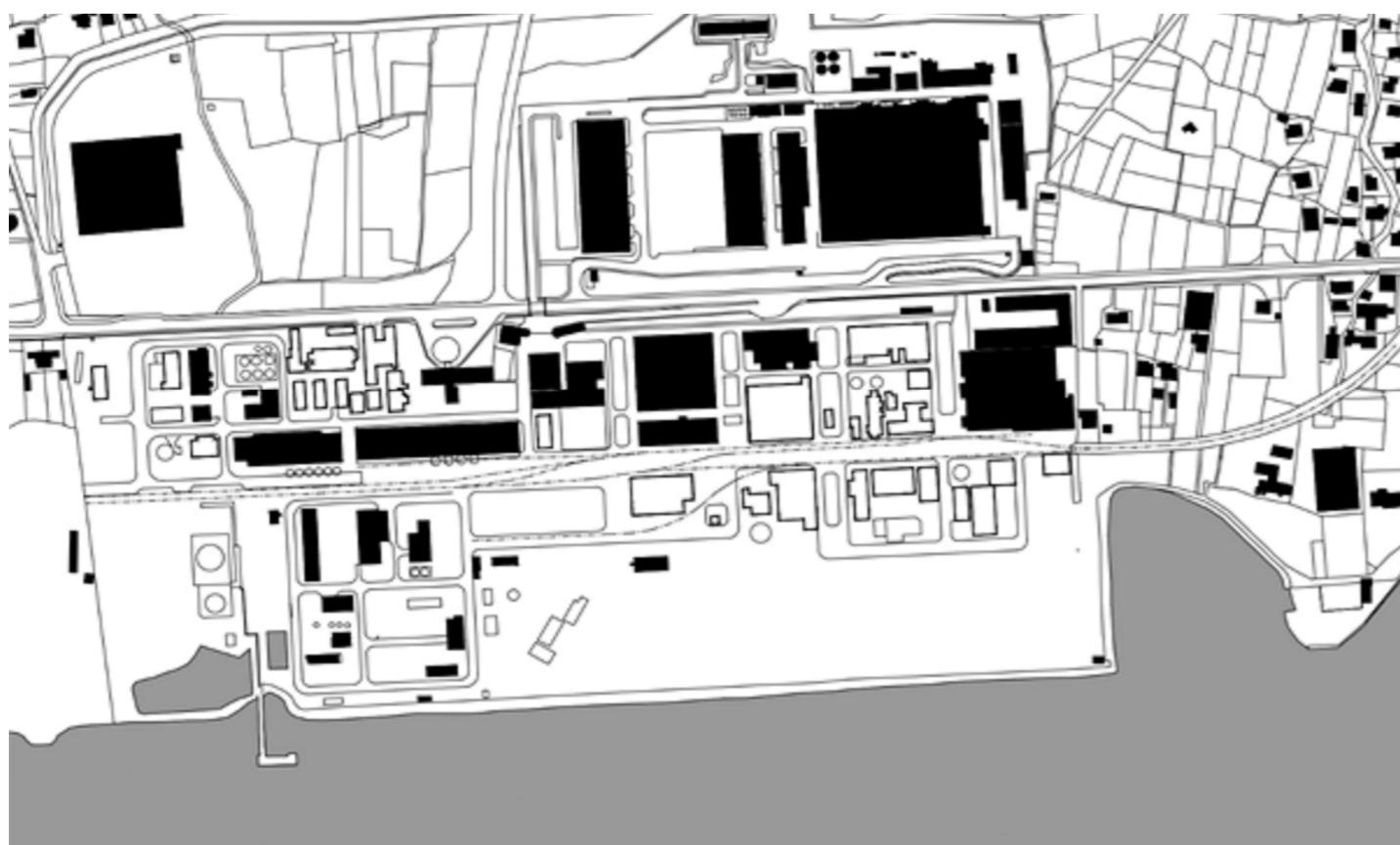
slika 5_antička grobnica pronađena 1908. godine na lokalitetu Sustipan_ tekst prof. Katje Marasović i prof. Roberta Plejića_ARHEOLOŠKA I ARHITEKTONSKA BAŠTINA NA PROSTORU BIVŠE TVORNICE „JUGOVINIL“ U KAŠTEL SUČURCU

1.3 Arheološki lokalitet

Arheološki lokalitet Sustipan nalazi se na području bivšeg tvorničkog sklopa. Njegov naziv svjedoči o zemljištu u vlasništvu samostana sv. Stjepana ili o postojanju crkve i samostana sv. Stjepana na tom mjestu. Značajne ostatke arhitekture i samu poziciju detaljno opisuje F. Š. Milinović još 1883. godine, ali unatoč detaljnem opisu lokacije ne postoji točno označena čestica nalazišta. Pretpostavlja se da detaljan opis odgovara katastarskoj čestici pod brojem 4146, katastarske mape iz 1831. godine. Pronađene su zidine crkvice s čitavim žrtvenikom i trostrukim pristupnim stubama, grobovi, kalež s tanjurićem, ploča s rimskim natpisom te rimski i bizantski novčići. Zahvaljujući don. F. Buliću 1908. godine provedeno je arheološko istraživanje lokaliteta koje je rezultiralo brojnim nalazima; kripta antičke grobnice dimenzija 4×4 m. sačuvana u visini od 2 metra. U kripti su nađene i sačuvane dvije podloge sarkofaga, dvije klupe za polaganje darova pokojniku i monolitno kameni stubište. Točan položaj arheološkog lokaliteta na parceli 4140/2 ustanovio je Arsen Duplančić zahvaljujući prepisci uprave "Jugovinila" i Arheološkog muzeja iz 1947. godine.

slika 7_prikaz južnog dijela tvorničkog sklopa_prof. Katja Marasović

slika 8_prostorni razvoj sklopa tvornice "Jugovinil"_(M. Ćurković)_tekst prof. Katje Marasović i prof. Roberta Plejića_ARHEOLOŠKA I ARHITEKTONSKA BAŠTINA NA PROSTORU BIVŠE TVORNICE „JUGOVINIL“ U KAŠTEL SUČURCU

1.4 Početak rada tvornice “Jugovinil”

Tvornica “Jugovinil” osnovana je 5. travnja 1947. godine s upravom u Zagrebu do izgradnje tvorničkog kompleksa u Kaštel Sućurcu. Lokacija tvorničkog kompleksa izabrana je zbog dobre cestovne i željezničke povezanosti, blizine rijeke Jadro koja olakšava opskrbu vodom, neposredne blizine mora koja omogućava pristup teretnim brodovima i rješenje otpadnih voda. Dodatan razlog su blizina Splita kao izvor stručnog kadra te blizina tvornice karbida smještene u Dugom Ratu. Znatan izvor radne snage pružilo je nerazvijeno i siromašno zaleđe Splita. Službenim početkom rada tvornice smatra se 29.11.1949. godine, prvi PVC prah proizведен je u prosincu 1950., a prve PVC folije proizvedene su u siječnju 1951. godine.

1.5 Razvoj tvorničkog kompleksa

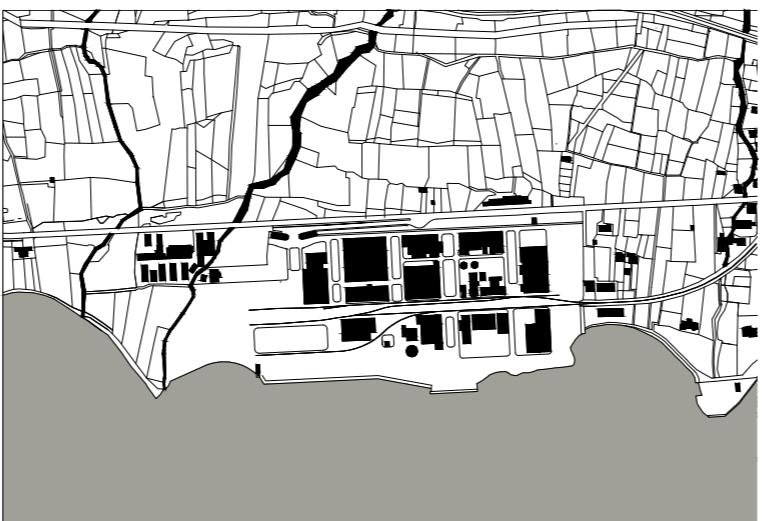
1_ Pogon za razvijanje acetilena
2_ Gazometar za acetilen
3_ Pogon za proizvodnju PVC-a
4_ Pogon za naknadno kloriranje
5_ Pogon za preradu PVC-a
6_ Magazin gotovih proizvoda
7_ Pogon za hlađenje i dušik
8_ Gazometar H2
10_ Pogon za pročišćavanje vode
14_ Skladište buradi

15_ Skladište potrošnog materijala
21_ Magazin soli
23_ Pogon za koncentraciju sode
25_ Hala za elektrolizu
26_ Građevina-Solna kiselna ili Klorovodik
28_ Pogon za likvefrakciju klora
29_ Gazometar N2
41_ Mehanička radionica
46_ Električna centrala

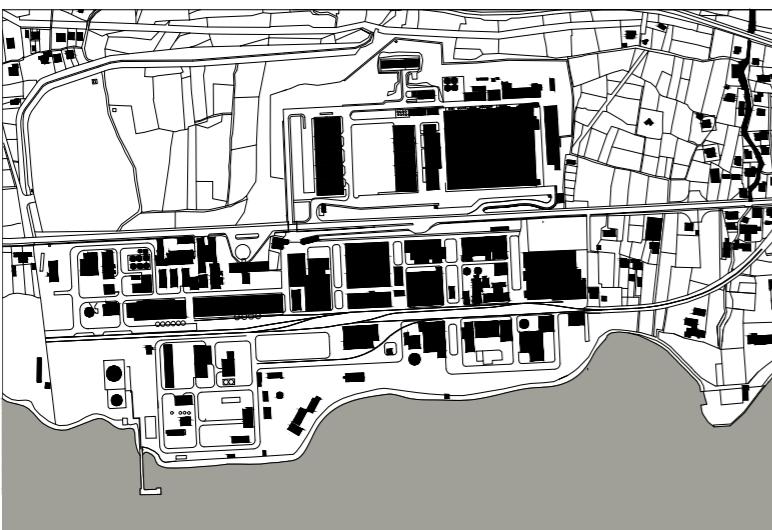
Tvornički kompleks razvijao se u fazama. Projekt industrijskog sklopa izrađen je u novoformiranim APZ-u, "Arhitektonskom projektnom zavodu" u Zagrebu, u Odjelu za industrijsku arhitekturu koju je predvodio arhitekt Stjepan Gomboš. Prvi dio kompleksa razvio se na cca 10 ha u jugoistočnom dijelu obuhvata južno od stare kaštelske ceste, izgrađeno je približno 23.000 m² industrijskih građevina te 3.500 m² pomoćnih privremenih građevina zapadno. Izgradnju tvorničkog sklopa pratila je izgradnja zahtjevne infrastrukture; vodovod dužine 9,663 km, termoelektrana, željeznički kolosijek u dužini 2,7 km, 2 km cesta i putova, 60 m zidane lučke obale i 900 metara kamenog podzida. Glavni izvođač radova bila je tvrtka "Gradnja", a zatim i "Konstruktor". Brojno stanovništvo s područja Kaštela i Solina ustupalo je svoja zemljišta za potrebe vađenja kamena koji se koristio za izgradnju industrijskog kompleksa. Za potrebe smještaja radnika izgrađeno je stambeno naselje u Kaštel Gomilici koje se razvijalo u dvije faze 1950. i 1953. godine. Naselje se sastoji od stambenih zgrada s ukupno 140 stanova i dva hotela za samce s ukupnim kapacitetom od 139 ležaja. Također za smještaj radne snage obnovljene su i zgrade u Kaštel Sućurcu i Gomilici koje su bile oštećene tijekom Drugog svjetskog rata. Na izgradnji "Jugovinila" radili su projektanti konstrukcije Vladimir Juranović i Ferdo Keler i u to vrijeme najznačajniji arhitekti koji su ostavili značajan arhitektonski otisak i na arhitekturi Splita pedesetih i šezdesetih godina, a neki od njih su; Stanko Fabris, Ivo Vitić

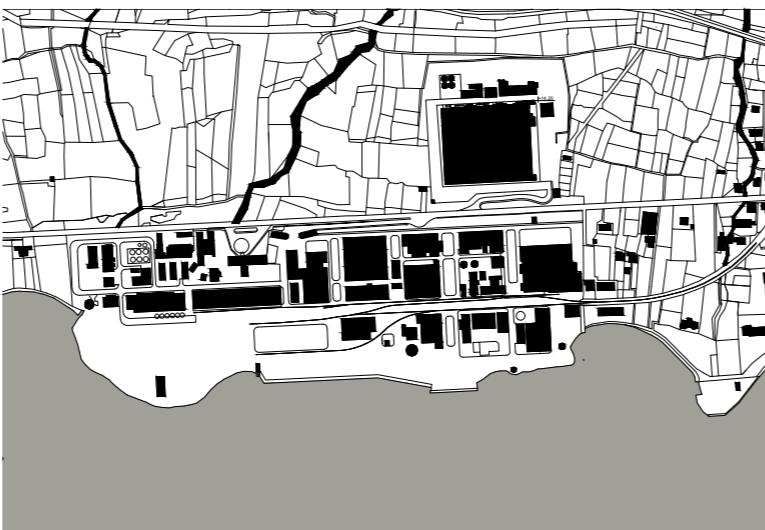
obala 1946.godine

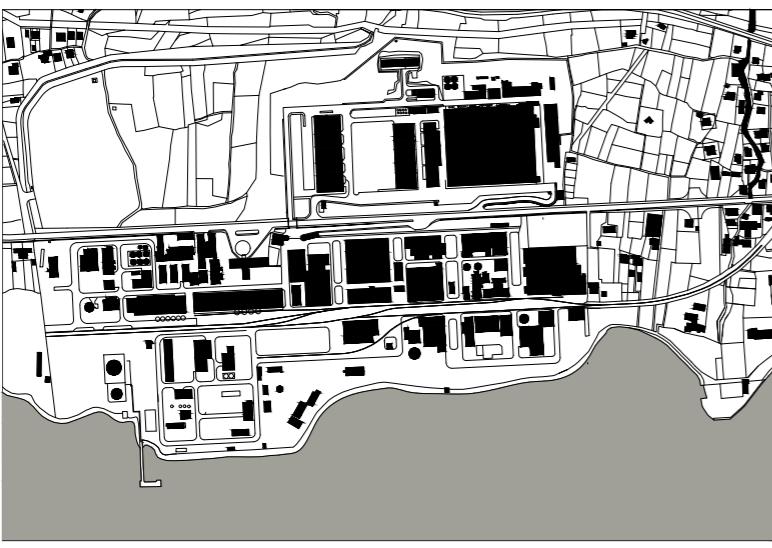
obala i prostorni razvoj sklopa tvornice 1950.godine

obala i prostorni razvoj sklopa tvornice 1962. godine

obala i prostorni razvoj sklopa tvornice 1984.godine

obala i prostorni razvoj sklopa tvornice 1984. godine

obala i prostorni razvoj sklopa tvornice 1995..godine

Nada Vitić, Harold Bilinić te Mila Poletti. Nadzor je vodio arhitekt Stjepan Planić iz čijeg dopisa saznajemo da je u projekt bio uključen i "Projektni ured", poznatiji pod nazivom "Projektant" od 1949. godine. U sklopu "Projektnog ureda" na izradi tvorničke dokumentacije sudjelovali su arhitekti; Slavko Muljačić, Kuzma Gamulin, Zlatibor Lukšić, arhitektonsko-građevinski tehničar Franjo Buškariol i građevinski inženjeri; Paško Kuzmanić, Jerko Ferić, Hugo Toch te Ivan Zorić. Nažalost nisu sačuvani kompletni projektni nacrti tvornice "Jugovinil", pronađena je tek nekolicina koja se čuva u Državnom arhivu Splita, u arhivu poduzeća "Gradnja". Zahvaljujući sačuvanom dispozicijskom nacrtu prve faze tvornice zaključuje se da je postojao cjeloviti projekt od kojeg je izvedena samo istočna polovica te zgrade položene u osi simetrije. Na nacrtu su ucrtane dvije simetrične rampe položene južno uz rub stare kaštelske ceste koje služe kao pristup kompleksu, ali izvedena je samo istočna rampa. Ipak ideja simetrije nije provedena što je onemogućeno još 1953. godine izgradnjom upravne zgrade prema projektu Srđana Čulića.

O odstupanju od izvornog projekta svjedoči i ulomak arhitekta Stjepana Gomboša iz časopisa Arhitektura iz 1950. godine: "Još i danas nije slučajna pojava da projektant mora pristupiti projektiranju i da započne izgradnja pojedinih objekata prije nego što je određen program projektiranja svih objekata koji čine integralnu osnovu. Projektni zavodi često nisu bili u stanju iz objektivnih razloga sačuvati cjelinu grupa stručnjaka kod jedne zadaće, kao na pr. kod projektiranja "Tvornice celuloze" u Prijedoru, a još u većoj mjeri "Jugovinila", gdje projektni rad nije bio niti dovršen u zavodu u kom je započet".

1.6 Slobodno vrijeme

slika 17_nogometni teren izведен za vrijeme "Jugovinila", danas nogometni teren kluba GOŠK

slika 16_ambulanta naknadno nadograđena i dograđena 1969. godine_tekst prof. Katje Marasović

i prof. Roberta Plejića_ARHEOLOŠKA I ARHITEKTONSKA BAŠTINA NA PROSTORU BIVŠE

TVORNICE „JUGOVINIL“ U KAŠTEL SUČURCU

“Sportskoj rekreaciji prilazi se sa stanovišta da je fizička kultura svakodnevna potreba radnog čovjeka, da je od velike važnosti za podizanje radne sposobnosti, za socijalistički odgoj, za očuvanje zdravlja i zbližavanje radnih ljudi.” (Ganza 1975:87)

Prilikom izgradnje tvornice “Jugovinil” iznimna pažnja usmjerenja je na svakog pojedinca, aktera proizvodnje odnosno radnika i njegovu obitelj. Briga o društvenom standardu vidljiva je iz organiziranja raznih građevina javne / kulturne namjene. U samom početku djelovanja tvornice organizirane su barake odnosno pomoćni objekti zapadno od upravne zgrade u kojima je smješten restoran, kino dvorana i dvorana za druženje točnije plesove koji su se održavali u ljetnim mjesecima. U sklopu tvorničkog kompleksa postojala je i zdravstvena ambulanta s vlastitim laboratorijem. Važnosti kvalitete života radnika i njihovih obitelji svjedoči i osnivanje sportskog društva “Jugovinil” koje je bilo organizirno u pet klubova s više od 200 sportaša. Prema projektu Vuke Bombardelija zapadno od tvorničkog kompleksa 1963. godine izgrađen je Društveni dom tvornice “Jugovinil” koji je sadržavao biblioteku, plesnu dvoranu, kino tj. kazališnu dvoranu sa 700 sjedećih mjesta te restoran s dvije velike terase od 900 mjesta. Uprava Jugovinila osiguravala je i odmor odnosno zdravstvenu rehabilitaciju zaposlenicima najčešće na Bohinju gdje su posjedovali hotel.

1.7 Širenje i krah

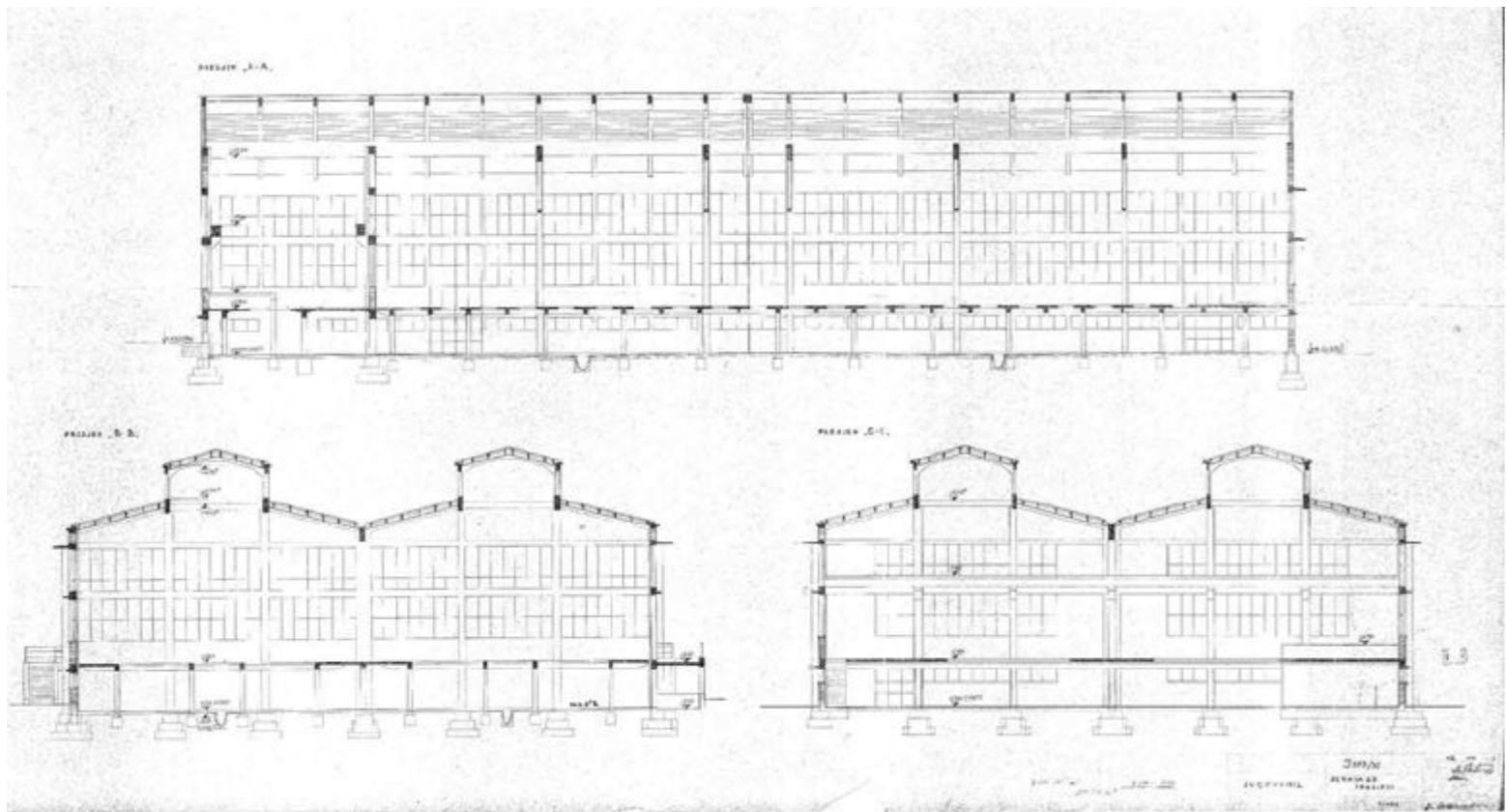
Shed krovovi "Nove prarade", tj. prve proizvodne hale podignute sjeverno od stare kaštelske ceste 1966. godine te označavaju početak širenja tvornice na sjever.

Pristanište za tankere nosivosti do 10 000 tona i kuglasti spremnici izgrađeni su u svrhu prihvata uvoznog petrokemijskog VC-a. Pogon za proizvodnju emulzijskog PVC-a krenuo je s proizvodnjom u srpnju 1981. godine, a pogon za proizvodnju suspenzijskog PVC-a krenuo je sa radom u kolovozu 1984. godine. Osamdesetih godina finansijska stabilnost tvornice "Jugovinil" se narušava te tvrtka početkom 1992. godine mijenja naziv u "Adriachem". Već u srpnju iste godine tvrtka se dijeli; prerađe sjeverno od ceste nastavila je djelovanje pod nazivom "Adriachem" kao pravni sljedbenik "Jugovinila" dok većinski dio tvorničkog pogona južno od kaštelske ceste se pripaja sustavu INA-e kao "Inavinil" koji kasnije mijenja naziv u "Adriavinil". Rušenje dijela "Adriavinila" započelo je još 2003. godine kada je tvornički sklop kupila tvrtka "Lavčević" i "Kemokomplex". Srušena je gotovo polovina objekata dok je većinski dio preostalih objekata iznajmljen privatnim tvrtkama kao skladišni ili manji proizvodni prostori. Slična sudbina zatekla je i obuhvat sjeverno od kaštelske ceste odnosno "Adriachem".

slika 18_ogradi zid i pristupna rampa tvornice "Jugovinil" iz 1950. godine_tekst prof. Katje Marasović i prof. Roberta Plejića_ARHEOLOŠKA I ARHITEKTONSKA BAŠTINA NA PROSTORU BIVŠE TVORNICE „JUGOVINIL“ U KAŠTEL SUČURCU

1.8 Valorizacija

slika 19_hala elektrolize, presjeci (Arhitektonski projektni zavod 1947.)_tekst prof. Katje Marasović i prof. Roberta Plejića
ARHEOLOŠKA I ARHITEKTONSKA BAŠTINA NA PROSTORU BIVŠE TVORNICE „JUGOVINIL“ U KAŠTEL SUČURCU

Analizirajući cjelokupni bogati arhitektonski sklop ambicioznog urbanističkog rješenja, kvalitetom se daleko izdvaja dio izgrađen u najranijoj fazi izvedbe, 1950. godine. Značajnijim realizacijama industrijske arhitekture u Hrvatskoj, svakako svojom arhitektonskom i konstrukcijskom kvalitetom pripada i dio građevina "Jugovinila". Ponajprije pompozna ulazna rampa dužine 140 metara s ogradnim kamenim zidom dužine više od 400 metara i pažljivo raspoređenim kandelabrima svjedoči o kvaliteti projekta i izvedbe. Ne postoji točan podatak o autoru, ali se pretpostavlja da zasluge za ulaz pripadaju izdanku poznate splitske klesarske obitelji i stalnom arhitektu suradniku Ivanu Meštroviću, Haroldu Biliniću iz zagrebačkog APZ-a. Posljednih godina je 100 metara kamenog zida na istoku tvorničkog sklopa porušeno zbog proširenja kolnog pristupa za potrebe novih proizvodnih i poslovnih prostora. Simetrično na glavnu os tvorničkog sklopa položene su istočno i zapadno dvije prizemne longitudinalne građevine s polukružnim završetkom prema projektu Frane Buškariola. Istočna vratarnica 1969. nadograđena je za jednu etažu za potrebe telefonske centrale. Zapadna vratarnica je nedugo nakon otvaranja pretvorena u ambulantu, a zbog rasta broja zaposlenika 1975. godine je nadograđena prema jugu dobivši tako tlocrtni L oblik te je također podignuta jedna etaža.

Hala Elektrolize građena je u tri faze. U prvoj fazi izvodi se građevina dimenzija 65×35 m, podijeljena je u dva konstruktivna raspona širine 17,5 m. Projektiranju osvjetljenja posvećena je posebna pažnja te je ono izvedeno kombinacijom hipostilnog osvjetljenja i velikih zidnih staklenih stijena izvedenih iz izrazito vitke armirano betonske konstrukcije. U splitskom "Projektantu" projektirana je druga faza Elektrolize koja je zapravo preslik prve faze samo uz korištenje čelika umjesto armiranog betona.

slika 20_hala elektrolize_tekst prof. Katje Marasović i prof. Roberta Plejića_ARHEOLOŠKA I ARHITEKTONSKA BAŠTINA NA PROSTORU BIVŠE TVORNICE „JUGOVINIL“ U KAŠTEL SUČURCU

U trećoj fazi proširuje se tehnološki pogon bez prepoznatih kvalitetnih oblikovnih pojedinosti. Brigu prilikom izrade novog projektnog rješenja za područje bivše tvornice "Jugovinil" potrebno je pridati i izlaganju arheološkog lokaliteta Sustipan.

1.9 Brownfield

Ne postoji jedinstveno objašnjenje pojma brownfield iako gotovo sve zemlje koriste pojам brownfield uz vlastite, više ili manje slične definicije, dok se primjerice u Danskoj koristi izraz forladte, a u Francuskoj friches industrielles.

Iako ne postoji jedinstvena definicija sa sigurnošću možemo reći da je ideja brownfielda u skladu s načelima održivog razvoja. Osnovne teze održivog razvoja su očuvanje i "pametno" raspolaganje iscrpnim prirodnim resursima, a brownfield je idealan primjer pametnog raspolaganja tлом odnosno građevinskim površinama. Pojam brownfield može se okarakterizirati na više načina, a označava napuštene i/ili nedovoljno iskorištene površine i građevine u pravilu industrijske namjene u urbaniziranim područjima. Hrvatska se koristi definicijom koju rabi grupa CLARINET10: Brownfield-i su lokaliteti koji su prethodno bili pod utjecajem njihovih korisnika i okolnog područja, koji su zanemareni ili nedovoljno iskorišteni, koji mogu imati realne ili moguće probleme s onečišćenjem: koji se nalaze uglavnom u razvijenim urbanim područjima i koji zahtijevaju intervenciju kojom bi se vratili u korisnu upotrebu".

Zbog svoje industrijske prošlosti, brownfield lokacije nerijetko predstavljaju kontaminirana područja koja prije same obnove zahtijevaju sanaciju okoliša, a također predstavljaju i značajne

slika 23_nadograđena recepcija_tekst prof. Katje Marasović i prof. Roberta Plejića_ARHEOLOŠKA I ARHITEKTONSKA BAŠTINA NA PROSTORU BIVŠE TVORNICE „JUGOVINIL“ U KAŠTEL SUČURCU

rezerve prostora u gradovima. Zbog navedene problematike revitalizacija takvih područja često se stavlja na čekanje, ali sve intenzivnija urbanizacija, širenje gradova i nedostatak atraktivnih lokacija kakve su industrijski pogoni zauzimali dovodi pitanje brownfielda u prioritetni položaj. Osnovu za strateško planiranje obnove čini valorizacija trenutnog stanja prostora.

Integracija brownfield lokacija u gradsku strukturu ponajviše ovisi o prostornim karakteristikama lokacije i infrastrukturnom sustavu. Kako bi se integracija potaknula nužno je revitalizacijom brownfield lokacija pripojiti namjene komplementarne određenoj gradskoj strukturi kako bi se obnovljena struktura integrirala u cjelinu i time potaknula obostranu aktivaciju prostora.

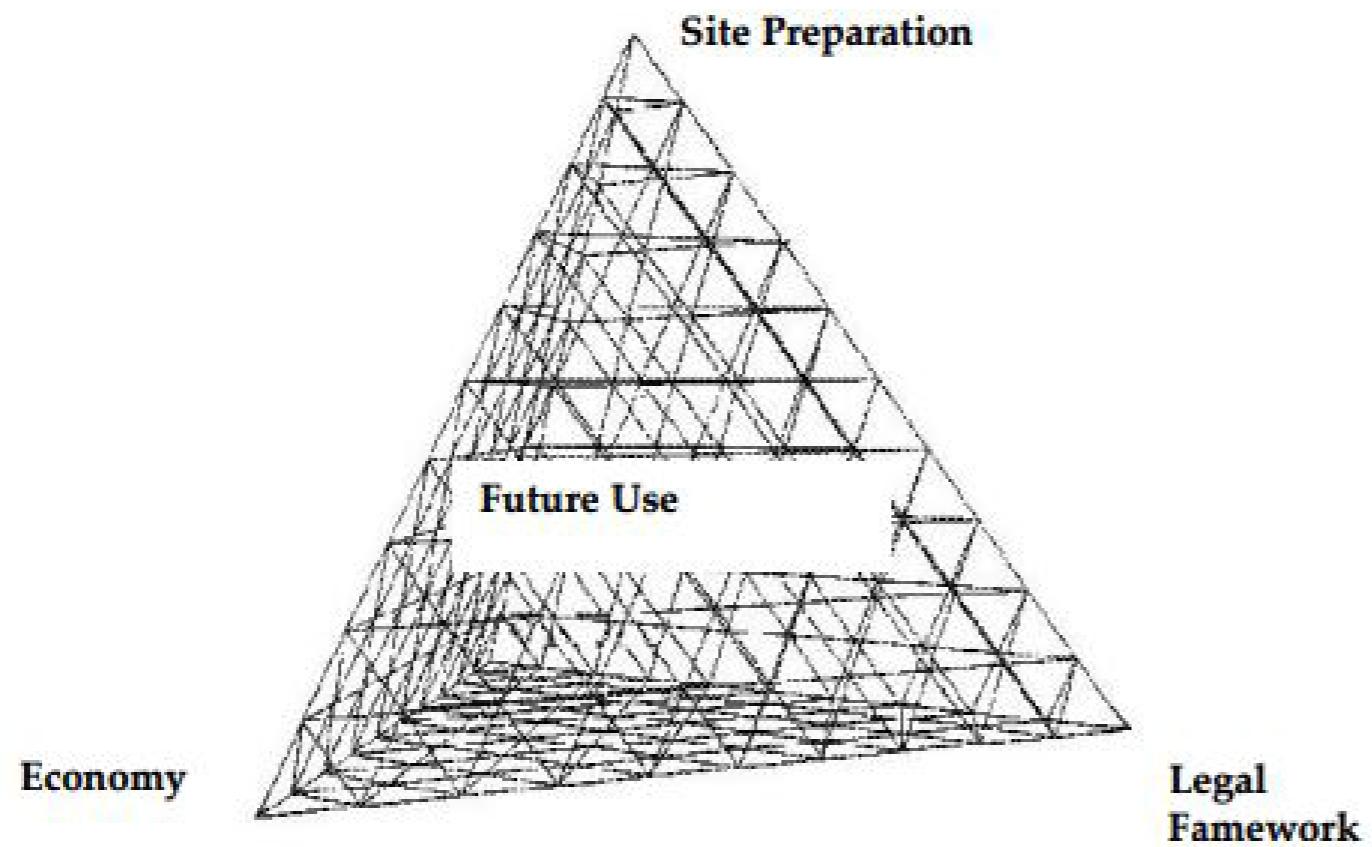
Frantal i suradnici ističu važnost specifičnih prostornih faktora kao pokretača procesa obnove. Pritom razlikuju tri vrste faktora:

- 1) opće faktore koji se odnose na prostornu makrorazinu istraživanja problema obnove brownfield-a
- 2) kontekstualne faktore lokacije koji se odnose na prostornu mezorazinu istraživanja
- 3) faktore lokacije koji se odnose na prostornu mikrorazinu istraživanja

Opći faktori odnose se na društveni, ekonomski i politički kontekst, obuhvaćajući ekonomske i zakonske instrumente.

Kontekstualni faktori lokacije vezani su uz obilježja lokacije u odnosu na šиру sliku grada.

Faktori lokacije odnose se na direktnе impute samog projektnog brownfield područja; veličinu obuhvata, izgrađenost parcele i stanje izgrađenih objekata, prometnu infrastrukturu predmetne parcele, pitanje pravno-imovinskih odnosa.

slika 24_tetraedar_CLARINET

Obzirom na obilježja lokacije, razvojni potencijal razlikuje se prema:

- načinu korištenja građevina i zona u kompleksu
- veličini obuhvata
- tipologiji izgradnje obuhvata
- udjelu otvorenih površina u ukupnoj površini obuhvata
- stanju izgradnje
- infrastrukturnoj opremljenosti
- stupnju kontaminacije
- vlasništvu

1) način korištenja građevina i zona u kompleksu

Brownfield lokacije najčešće su prostori napuštenih industrijskih pogona. Takvi pogoni u pravilu sadrže niz zona kao što su : proizvodna, upravna, infrastrukturna i zelena zona. Mjerilo industrijskih lokacija, prateće zone i izgradnja pružaju mogućnost za fleksibilnu/ raznovrsnu prenamjenu.

2) veličina obuhvata

Mjerilo obuhvata najvećim dijelom direktno utječe na vremenski okvir revitalizacije. Realno je za očekivati da površinski manje brownfield lokacije puno brže i jednostavnije mogu proći proces prenamjene dok industrijski obuhvati većeg mjerila zahtijevaju detaljniji plan i faznost zbog obujma zahvata, finansijskih i vlasničkih pitanja.

3) tipologija izgradnje obuhvata

Tipološki gledano industrijski obuhvati najčešće su izgrađeni krupnijim mjerilom; prizemnim halama velikih površina i svjetle visine sa pratećom infrastrukturom i velikom količinom slobodnih odnosno manipulacijskih prostora.

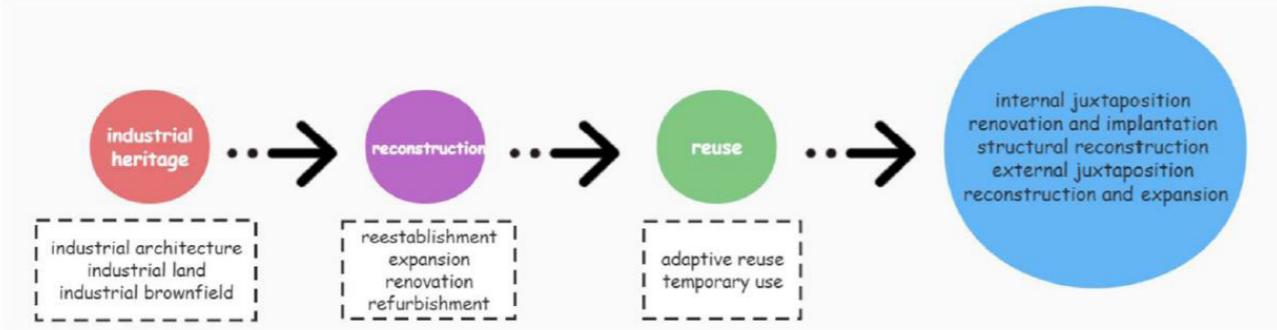

Figure 1. Schematic diagram describing the concept of industrial heritage reconstruction and reuse (by author).

slika 27_shematski dijagram koncepta industrijskog nasljeđa, rekonstrukcija i prenamjena

slika 28_izvadak i citat iz knjige Delirious New York, R. Koolhaas

„Grad postaje mozaik epizoda, svaka sa svojim određenim životnim vijekom, koje se međusobno natječu kroz medij mreže“

4) udio otvorenih površina u ukupnoj površini obuhvata
Kao što je već spomenuto industrijski pogoni zahtijevaju manipulativni/ operativni prostor zbog prirode posla stoga izgrađenost nije pregusta, također u otvorene površine ubrajaju se i potezi zaštitnog zelenila. Postoje mnogi primjeri prenamjena brownfield lokacija u parkove ili neku drugu vrstu javnog prostora koji generira život urbanog područja.

5) stanje izgradnje

Stanje izgrađenih objekata uvelike utječe na jednostavnost prenamjene u vremenskom i finansijskom smislu. Objekti mogu biti u iznimno dobrom očuvanom stanju te time zahtijevaju manje finansijske izdatke prilikom revitalizacije ili pak zahtijevaju značajniju obnovu ili rušenje prije same prenamjene obuhvata.

6) infrastrukturna opremljenost

Industrijski pogoni infrastrukturno su bogato opremljeni, ali dovodi se u pitanje stanje postojeće infrastrukture.

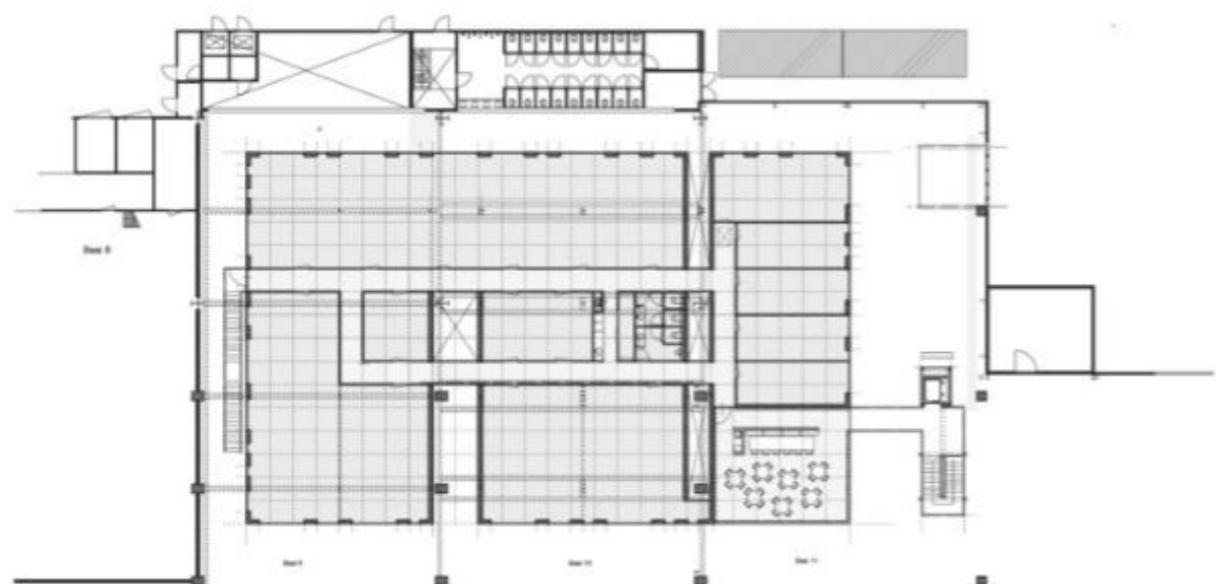
7) stupanj kontaminacije

Stupanj kontaminacije direktno ovisi o prethodnom načinu korištenja zemljišta. Prirodni resursi koji mogu biti kontaminirani su zrak, voda i tlo. Dekontaminacija može predstavljati velik finansijski izazov.

8) vlasništvo

Koll-Schretzenmayr identificirao je zamršenu vlasničku strukturu kao jednu od glavnih prepreka razvoja brownfield područja. Pitanje vlasništva velika je prepreka ukoliko postoji veći broj istih koji ne mogu postići zajednički dogovor za obostranu korist.

1.10 Rdm Innovation Dock

slike 30-32 prikazi RDM Innovation dock-a

Nova dvorana smještena je na prostoru bivšeg brodogradilišta prenamijenjenog u kampus za obrazovanje i inovacije. Groosman Partners arhitekti upotrijebili su kransku stazu u bivšoj strojarnici kako bi objesili 1000 m² uredskog prostora.

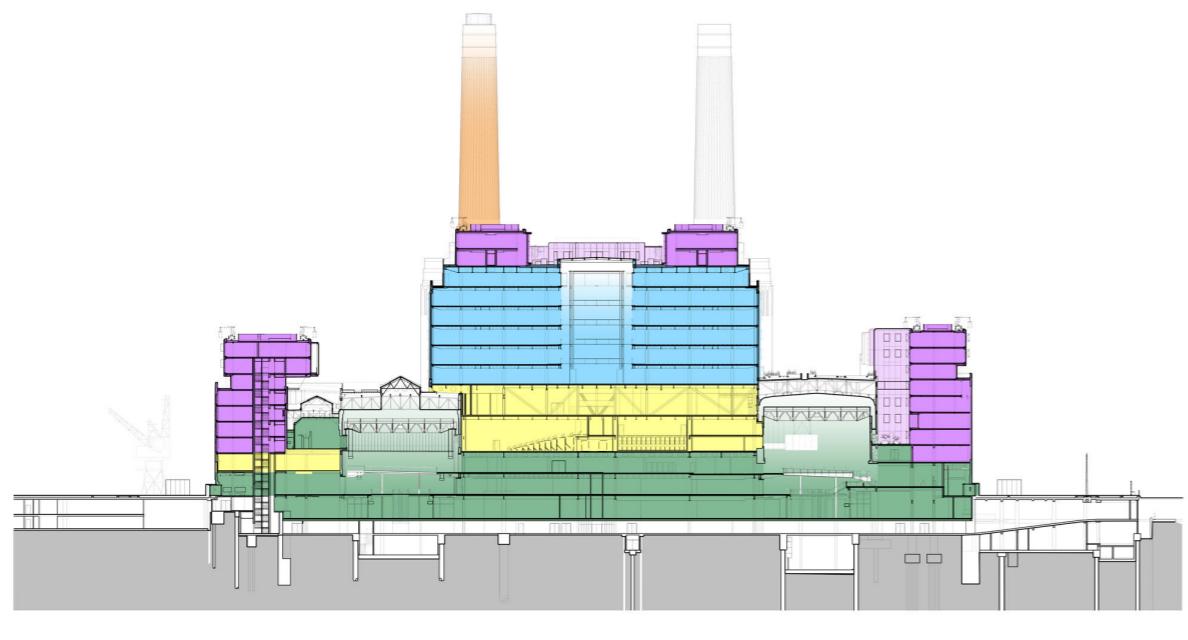
Prostor je multifunkcionalan, koriste ga inovativne tehnološke tvrtke i obrazovne ustanove koje djeluju na području gradnje, rekonstrukcije i napajanja.

Dizajn mreže oslikane na podu koristi se kako bi se omogućio logičan sustav u prizemlju. Kako bi se iskoristila velika visina originalne dvorane i udvostručila korisna površina hale arhitekti dodaju novi sustav rešetki na razini od 8 metara.

Pod ispod dodane konstrukcije koristi se za proizvodnju kao i za događaje. Dodatni kapacitet nosivosti koristi se za "vješanje" novih funkcija u postojeću strukturu. Međuetaži s 1000 m² stambene površine pristupa se vanjskim dizalom i stubištem. Jedinice koje su dizajnirane kao čelične konstrukcije s laganim i fleksibilnim ispunama direktno su pričvršćene na potporne grede između kranskih staza. Viseća razina koja se podudara s postojećom konstrukcijom ostaje otvorena pri čemu se stvaraju praznine. Projektirana struktura je maksimalno eksponirana i osigurana referenca na nekadašnju industrijsku namjenu.

1.11 Battersea power station

- Chimney Lift
- Residential Access
- Office Access
- Retail Access
- Leisure Access

slike 33-35_prikazi Battersea Power Station

Novi dizajn bivšeg industrijskog pogona na 42 ha odražava predanost stvaranju arhitekture svjetske klase koji će nadopuniti kulturnu elektranu, a istovremeno će postati odredišta za sebe. Projekt je razvijan kroz faze, a treća od njih predstavlja ključni dio regeneracije lokacije Battersea obuhvačajući novu glavnu ulicu u Londonu, koja će biti poznata pod nazivom The Electric Boulevard. Cilj je organizirati 1300 stambenih jedinica raznih stilova i veličina koje će pozicionirati s obje strane bulevara. Projektom je definiran i hotel sa 160 soba i 350.000 kvadratnih stopa prostora za maloprodaju i restorane uz prateći dodatni prostor za slobodno vrijeme. Arhitektonski ured Gehry Partners projektirao je pet zgrada istočno od The Electric Boulevard, koje će biti poznate kao "Prospect Place" u kojima će se smjestiti dvostrukе maloprodajne jedinice u prizemlju, približno polovica planiranih stambenih jedinica, društveni park i višenamjenski objekti.

Dizajn zgrada odražava Gehryjevu predanost izvrsnosti i predanost stvaranju javnih i privatnih prostora koji poštuju za-tečeni kontekst. Projekti ureda Foster + Partners uključuju 30 St Mary Axe ('The Gherkin'), Britanski muzej u Londonu. Praksa je projektirala višenamjensku zgradu zapadno od The Electric Boulevard koja će biti poznata kao "The Skyline", a proteže se duž linije bulevara stvarajući jedinstven profil zgrade. Cezure na fasadi omogućit će svjetlost do javnih prostora ispod. Vrh cijele zgrade pretvoren je u jedan od najvećih krovnih vrtova u Londonu dužine preko četvrt kilometra s prekrasnim pogledom na elektranu i grad izvan nje.

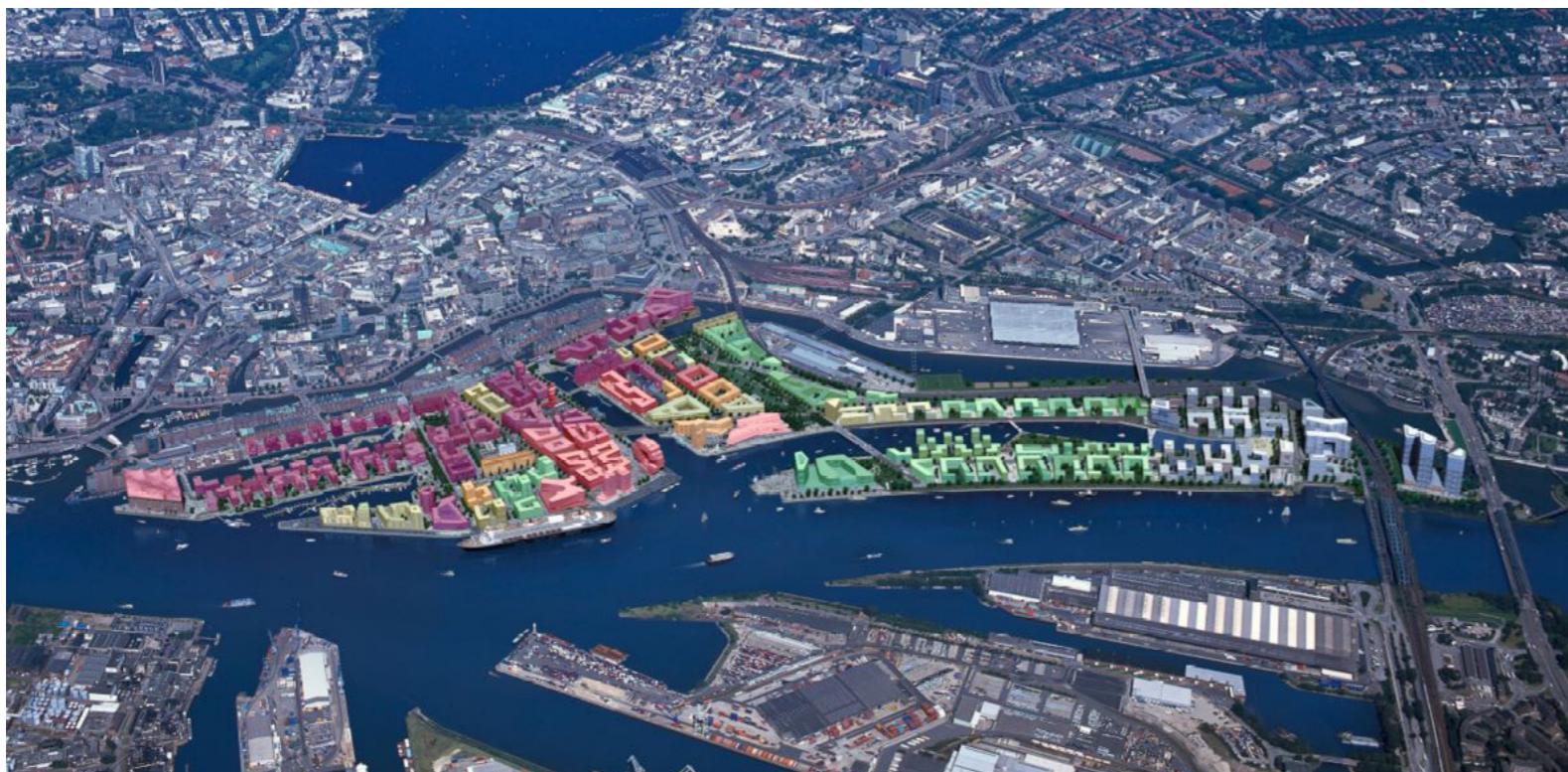

slike 33-35_prikazi Battersea Power Station

Frank Gehry je rekao : "Naš cilj od početka je bio stvoriti četvrt koja se povezuje u povijesno tkivo grada Londona, ali koja ima vlastiti identitet i integritet. Pokušali smo stvoriti humanistička okruženja u kojima je dobro živjeti i posjetiti ih."

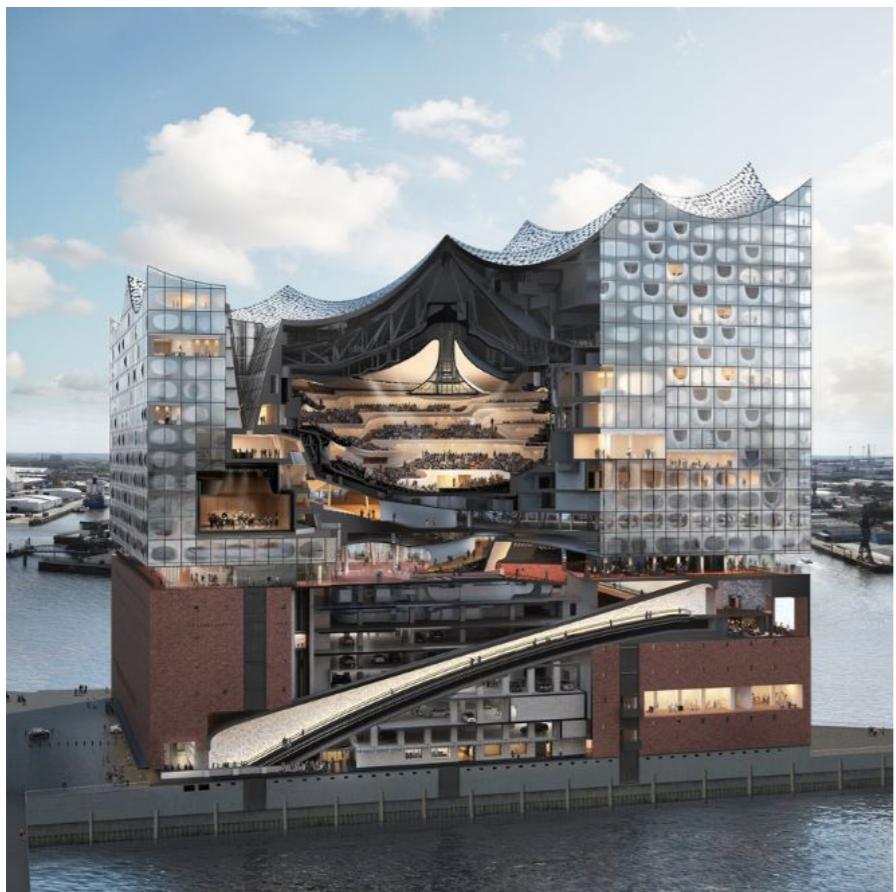
Grant Brooker rekao je: "Elektrana će biti dio ovog inspirativnog projekta regeneracije. To će transformirati područje i stvoriti novu živahnu četvrt za južni London na koju svi možemo biti ponosni."

Planovi za novu glavnu ulicu za glavni grad pokazuju da London i dalje privlači najbolje u smislu arhitekture.

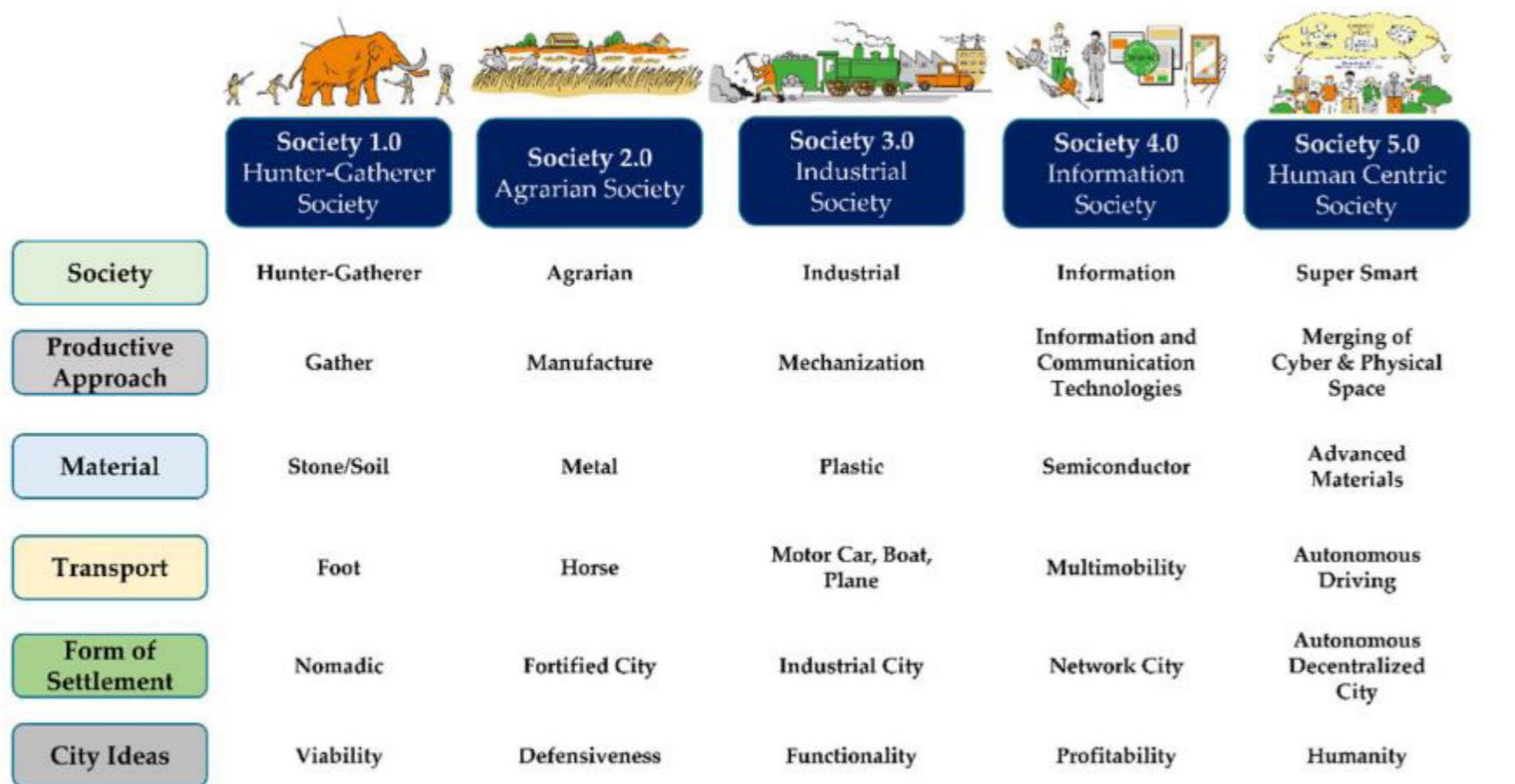
1.12 Hafencity Hamburg

Hamburg HafenCity predstavlja model za novi održivi europski grad na vodi koji integrira lokalne i globalne zahtjeve. HafenCity primjer je razvoja nove cjeline koja u velikoj mjeri komunicira sa zatečenim kulturnim naslijeđem. Slojevitost namjena osigurava raznolikost i optimalno funkcioniranje grada. Kako bi se potenciralo cjelodnevno korištenje kombiniraju se raznolike namjene kao što su: poslovni objekti, stambena izgradnja, građevine kulturne namjene, turistički objekti te javni prostori za provođenje slobodnog vremena. Potencira se javno korištenje prizemlja građevina. Planom obnove koji je izradio KCAP/ASTOC definira se reorganizacija bivšeg lučkog područja. Obzirom na veličinu projektnog obuhvata od 157 hektara revitalizacija se odvija kroz faze, predviđena je organizacija deset četvrti različite namjene.

slike 36-40 prikazi HafenCity Hamburg

1.13 Nove tehnologije

slika 41_socijalna evolucija_ <https://encyclopedia.pub/entry/26927>

Nove tehnologije imaju revolucionaran utjecaj na uspostavljene industrije i mijenjaju način rada širom svijeta. Ovi tehnološki napretci donose brojne inovacije i mogućnosti, pružajući učinkovitija rješenja, unapređujući produktivnost i poboljšavajući kvalitetu života. (Russell et al,

Jedna od ključnih tehnologija koja prijeti da promjeni društvo je umjetna inteligencija (AI). AI se koristi za automatizaciju procesa, analizu podataka, prepoznavanje uzoraka i donošenje odluka. Prvi oblici umjetne inteligencije su virtualni asistenti koji nam pomažu u svakodnevnim zadacima, personalizirane preporuke proizvoda i usluga, autonomna vozila i robotska automatizacija koja povećava učinkovitost svakodnevnih zadataka.

Internet stvari (IoT) je također ključna tehnologija koja omogućava povezivanje uređaja i razmjenu podataka. IoT omogućava uređajima poput termostata, osvjetljenja i kućanskih aparata da budu povezani s internetom i da se upravljaju na daljinu.

Drugim riječima, to se događa u pametnim gradovima gdje se podaci analiziraju i koriste radi efikasnijeg upravljanja resursima i poboljšanja kvalitete života.

Blockchain tehnologija je decentralizirani sustav za osiguravanje i provođenje sporazuma koji promovira transparentnost i sigurnost. Ova tehnologija se koristi u brojnim područjima i omogućava praćenje puta proizvoda od proizvođača do potrošača. U tu svrhu, ostvaruju se napretci u područjima digitalne valute, digitalnog identiteta i smanjenja prijevara u finansijskom sektoru.

slike 42-45_ prikazi Apple Campusa 2

Genetsko inženjerstvo je tehnologija koja se koristi za manipulaciju genetskim materijalom u organizmima. Ova tehnologija ima različite primjene, kao što su genetski modificirani usjevi, liječenje genetskih bolesti i razvoj novih terapija.

Virtualna stvarnost (VR) i proširena stvarnost (AR) koriste interaktivne sučelja koja kombiniraju stvarne i virtualne elemente. Sve ove tehnologije se uglavnom koriste u područjima simulacije, virtualne stvarnosti, diskretne proizvodnje i zabave. AR se može koristiti za napredne tehnologije na lokaciji, dok VR omogućuje pristup virtualnim muzejima ili napredno snimanje pokreta u video igrama.

Robotika je područje u kojem se procesi i podaci automatiziraju pomoću robota. Industrijski roboti se koriste za proizvodnju i montažu u tvornicama, dok su robotski asistenti osposobljeni za usluge u dijagnostici i operacijama. Također, ljudi koriste bespilotne letjelice (dronove) za dostavu paketa i koriste sustav praćenja za pronalaženje izgubljenih predmeta.

Kvantno računarstvo je grana tehnologije koja koristi napredne mehanizme za brzo izvođenje složenih računalnih operacija. Ova tehnologija ima potencijal rješavanja problema koji proizlaze iz klasičnih problema, osim optimizacije procesa, smanjenja kodiranja i simuliranja sporih hemijskih reakcija.

Sve ove tehnologije imaju potencijal da povećaju efikasnost, produktivnost i kvalitetu života, ali istovremeno uzimaju u obzir društvene i etičke probleme koje treba riješiti. Upravljanje podacima, privatnost, sigurnost i socijalni utjecaj su ključni faktori koji se moraju uzeti u obzir kako bi se najbolje implementirale najnovije tehnološke inovacije.

1.14 Industrija 4.0

slike 42-45_ prikazi Apple Campusa 2

Izraz "industrija 4.0" odnosi se na četvrtu industrijsku revoluciju te predstavlja implementaciju naprednih digitalnih tehnologija u proizvodne procese i industrijske aktivnosti kako bi se postigla visoka automatizacija, povezanost i inteligencija. Ovaj pojam temelji se na prethodnim industrijskim revolucijama, uključujući mehanizaciju, masovnu proizvodnju i automatizaciju (Wan et al., 2017.).

Industrija 4.0 je koncept koji uključuje nekoliko ključnih elemenata koji moderniziraju uspostavljene industrijske procese. Povezivanje je jedna od tih karakteristika, a omogućeno je putem interneta stvari (IoT) i bežičnih mreža. Uređaji, strojevi, sistemi i ljudi mogu komunicirati i dijeliti podatke u realnom vremenu zahvaljujući ovoj povezanosti. Krajnji rezultat su bolje upravljanje i koordinacija proizvodnih procesa.

Industrija 4.0 unapređuje proizvodnju putem povezivanja, kao i umjetne inteligencije (AI) i analize podataka. Velika količina podataka koja se generira tokom proizvodnog procesa se analizira korištenjem najnaprednijih tehnika umjetne inteligencije. Ovi algoritmi omogućavaju računalno održavanje, poboljšanje procesa i donošenje inteligentnih odluka, što dovodi do točnije i efikasnije proizvodnje.

Povećana automatizacija koja definira industriju 4.0 je još jedna važna karakteristika. Sistemi automatizacije koji se primjenjuju u industriji 4.0 uključuju robotiku, autonomna vozila, dronove i pametne robote. Ovi sistemi mogu obavljati zadatke sa visokim stupnjem preciznosti, efikasnosti i fleksibilnosti, što pomaže u povećanju proizvodnje i smanjenju grešaka.

slike 42-45_ prikazi Apple Campusa 2

Osim toga, digitalna simulacija je ključna komponenta Industrije 4.0. Prije nego što se proizvodni procesi zaista primjene, mogu se optimizirati i testirati korištenjem digitalnih modela i simulacija. Ovo smanjuje mogućnost grešaka i ubrzava stvaranje novih proizvoda (Hermann et al. 2016).

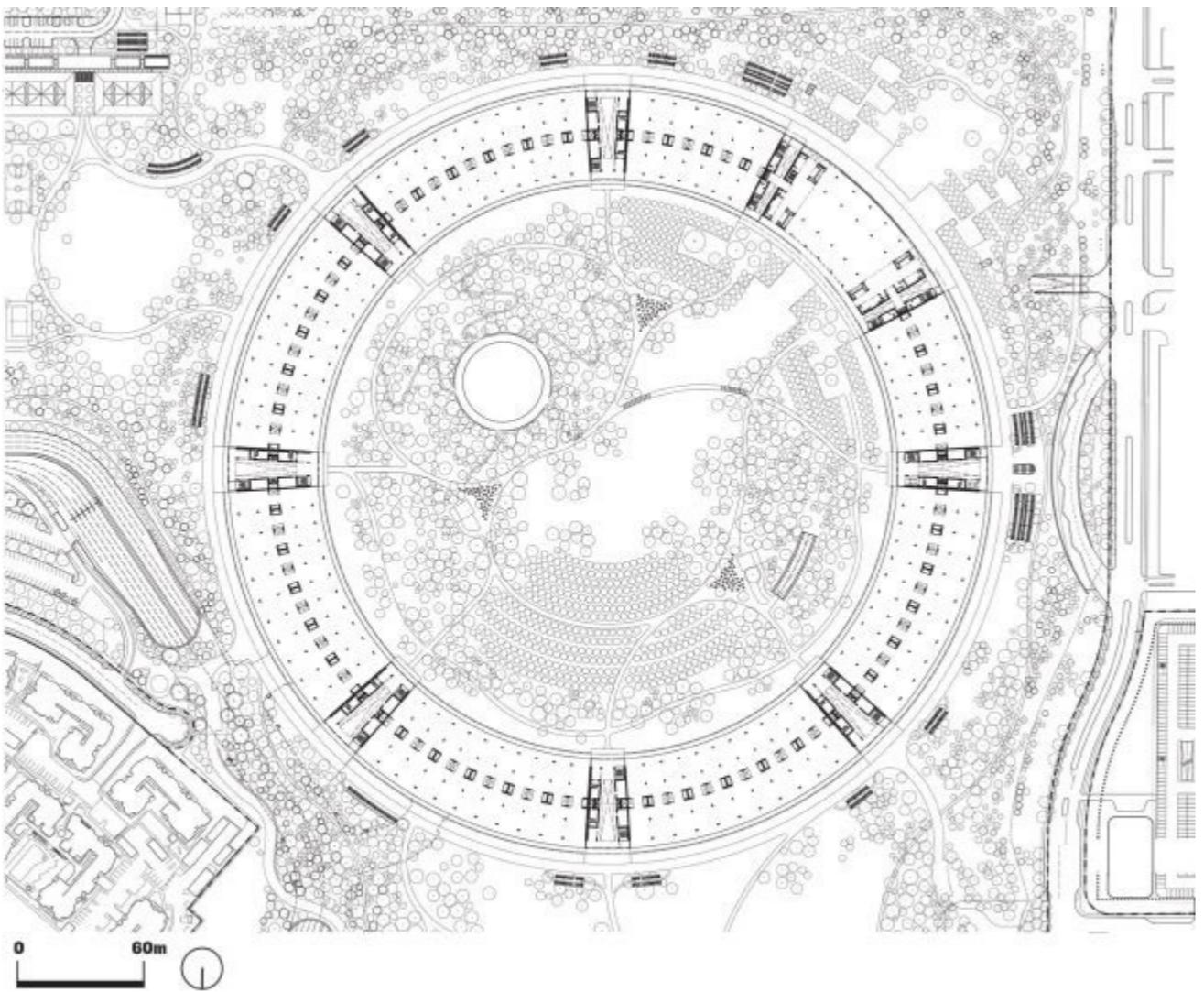
Fleksibilnost u proizvodnji je još jedan aspekt Industrije 4.0. Proizvodni procesi se mogu prilagođavati potrebama i specifikacijama klijenata zahvaljujući modularnim sistemima i brzom promjeni postavki proizvodne linije. Ova prilagodljivost omogućava bržu proizvodnju i personalizaciju proizvoda.

U Industriji 4.0 također su prisutni kibernetičko-fizički sistemi. Industrijski senzori, aktori i mrežni sistemi povezuju fizičke sisteme s digitalnim svijetom. To omogućava praćenje i upravljanje proizvodnim procesima u realnom vremenu, što poboljšava efikasnost i sigurnost.

Posljednje, ali ne manje važno, Industrija 4.0 koristi tehnologiju cloud računalstva za pristupanje i pohranu огромnih količina podataka na udaljenim poslužiteljima. To omogućava pristup relevantnim podacima s bilo koje lokacije ili uređaja i olakšava dijeljenje informacija.

Industrija 4.0 mijenja način na koji se obavljaju proizvodnja, upravljanje i inovacija u industrijskom sektoru kroz integraciju četiri temeljne karakteristike, stvarajući nove mogućnosti za učinkovitiju, inteligentniju i prilagodljiviju proizvodnju (Lee et al.. 2015).

1.15 Industrija 5.0

slike 42-45 prikazi Apple Campusa 2

Industrija 5.0 je koncept koji se fokusira na razvoj industrijskih reformi i nastavak napretka nakon Industrije 4.0. Dok se Industrija 4.0 koncentrirala na digitalizaciju, automatizaciju i vizualizaciju proizvodnih procesa, Industrija 5.0 dodaje novu dimenziju: suradnju između ljudi i uređaja (Romero et al, 2017).

Osnovna ideja Industrije 5.0 je stvaranje harmoničnih okruženja u kojima ljudi i uređaji međusobno komuniciraju kako bi postigli optimalne rezultate. Da bi se osiguralo pravedno postupanje prema ljudima, Industrija 5.0 također poziva na integraciju tehnologije i praksi ljudskih prava s ciljem ostvarivanja inovativnih i etičkih proizvodnih procesa.

Industrija 5.0 nema temeljne karakteristike koje su suprotne ciljevima proizvodnje i usmjerenja. Jedna od tih karakteristika je suradnja između ljudi i životinja. Ovaj koncept potiče timski rad između operatera i automatiziranih sistema. Kada ljudi prakticiraju preciznost, brzinu i izdržljivost, stječu kreativnost, fleksibilnost i intuitivno razmišljanje. Ova sinergija između ljudi i okruženja olakšava postizanje najboljih rezultata u proizvodnom procesu.

Jedan od ključnih principa Industrije 5.0 je smanjenje monotonih zadataka. Automatizacija promovira rutinske i monotone zadatke, omogućujući fokusiranje na zadatke koji potiču kreativnost i inovaciju. Napredne tehnologije poput ove potiču radnike da unaprijede svoje poslovne procese.

Industrija 5.0 također napreduje u personalizaciji proizvoda i korisnika. Napredne tehnologije, poput onih koje koriste umjetnu inteligenciju i analizu podataka, olakšavaju proizvodnju roba i ispunjavanje individualnih potreba svakog kupca. Kada se to dogodi, vrijednost za kupca se održava, a njihovo zadovoljstvo se povećava. To omogućava stvaranje visokokvalitetnih proizvoda i praksu personaliziranih proizvoda.

1.16 Zaključak

Na osnovu povjesno-prostorne analize, šireg projektnog obuhvata, primjera i principa brownfielda te neizostavnog razvoja nove industrije, cilj je revitalizirati bivše područje tvornice "Jugovinil" stvarajući novi tehnološki kampus Jugovinil Downtown kao indikator razvoja šireg područja.

Jugovinil Downtown „brownfield“ je intervencija u prostor reaktivacije proizvodnih potencijala zatečenog područja koncipiranog kao teritorij za iniciranje, istraživanje, edukaciju i poticanje suvremenih digitalnih tehnoloških industrija (industrija 4.0/ industrija 5.0), te mjesto lokalne/ globalne razmjene tehnologija, iskustava, proizvodnje i edukacije.

Jugovinil Downtown zamišljen je kao metropolitanski/ gradski, javni, poslovni, proizvodni, edukacijski i smještajni tehnološki inkubator kao preduvjet budućeg ekonomskog/ tehnološkog/ proizvodnog razvoja šireg područja, ali i lokalnog razvoja digitalnog društva, teritorij susreta tehnoloških nomada/ starosjedilaca koji su inicijacijski i katalizacijski element u izgradnji Jugovinil Downtowna. Želja je postići slojevitost sadržaja koja bi proizvela finansijski održivo područje koje preklapanjem i miješanjem sadržaja „oživljava“ prostor šireg područja i istovremeno podiže kvalitetu života stanovništva.

Cilj je diplomskim radom urbanistički definirati cijelo projektno područje odnosno razviti Jugovinil downtown masterplan, a potom arhitektonski riješiti odabrani klaster lokacije kao prvu fazu; Jugovinil downtown Tehnološki park sa zonom tehnološko poduzetničkog turizma, zonom tehnološko-istraživačkih i proizvodnih sadržaja te zonom poslovno-tehnološkog inovacijskog poduzetništva.

1.17 Izvori

- Lee, J., Bagheri, B., & Kao, H. (2015). A Cyber-Physical Systems architecture for industry 4.0-based manufacturing systems. *Manufacturing Letters*, 3, 18-23
- Hermann, M., Pentek, T., & Otto, B. (2016). Design principles for industrie 4.0 scenarios: A literature review. 49th Hawaii International Conference on System Sciences (HICSS), 3928-3937
- Romero, D., & Stahre, J. (2017). On the future of manufacturing: A perspective on the role of Industry 4.0 in the manufacturing digital transformation. *Journal of Innovation Management*, 5(4), 4-13
- Wan, J., Cai, H., Sun, Y., & Li, D. (2017). Internet of Things for Industrial Systems: A Survey. *IEEE Transactions on Industrial Informatics*, 13(4), 2233-2243
- ARHEOLOŠKA I ARHITEKTONSKA BAŠTINA NA PROSTORU BIVŠE TVORNICE „JUGOVINIL“ U KAŠTEL SUČURCU_ Katja Marasović i Robert Plejić
- http://darhiv.ffzg.unizg.hr/id/eprint/9294/1/Bedalov_Zdenka_diplomski.pdf
 - <https://hrcak.srce.hr/file/372517>
 - <https://hrcak.srce.hr/file/92908>
 - <https://hrcak.srce.hr/file/216102>
 - <https://www.weforum.org/agenda/2019/11/new-york-tel-aviv-ruhr-industrial-land-green-space-regeneration/>
 - <https://www.sciencedirect.com/topics/earth-and-planetary-sciences/brownfield-site>
 - <https://www.epa.gov/brownfields/over-view-epas-brownfields-program>

- <https://www.struttandparker.com/knowledge-and-research/what-are-brownfield-sites-and-could-they-be-better-used-to-support-new-homes>
- <https://www.yumpu.com/en/document/read/38906007/sustainable-brownfield-regeneration-caber-net-network-report>
- https://www.clu-in.org/wales/download/3CLARINET_brownfields_report.pdf
- <https://safetyculture.com/topics/brownfields/>
- <https://architizer.com/projects/rdm-innovation-dock/>
- <https://www.archdaily.com/329283/rdm-innovation-dock-groosman-partners-i-architecten>
- <https://www.fosterandpartners.com/news/plans-for-phase-three-of-the-battersea-power-station-development-revealed>
- <https://www.designboom.com/architecture/battersea-power-station-interiors-norman-foster-frank-gehry-10-07-2014/>
- <https://www.world-architects.com/en/astoc-architects-and-planners-koln/project/masterplan-hafencity>
- <https://encyclopedia.pub/entry/26927>
- <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0278612521002119>
- <https://www.i-scoop.eu/industry-4-0/industry-5-0/>
- <https://www.rcrwireless.com/20230207/internet-of-things-4/what-is-industry-5-0-and-whats-the-beef-with-industry-4-0>
- <https://www.dezeen.com/2011/08/15/apple-campus-2-by-foster-partners/>
- <https://www.archdaily.com/160044/more-about-foster->

Analiza

fotografija 1_smještaj projekte lokacije u odnosu na Grad Kaštela_izvor: google maps

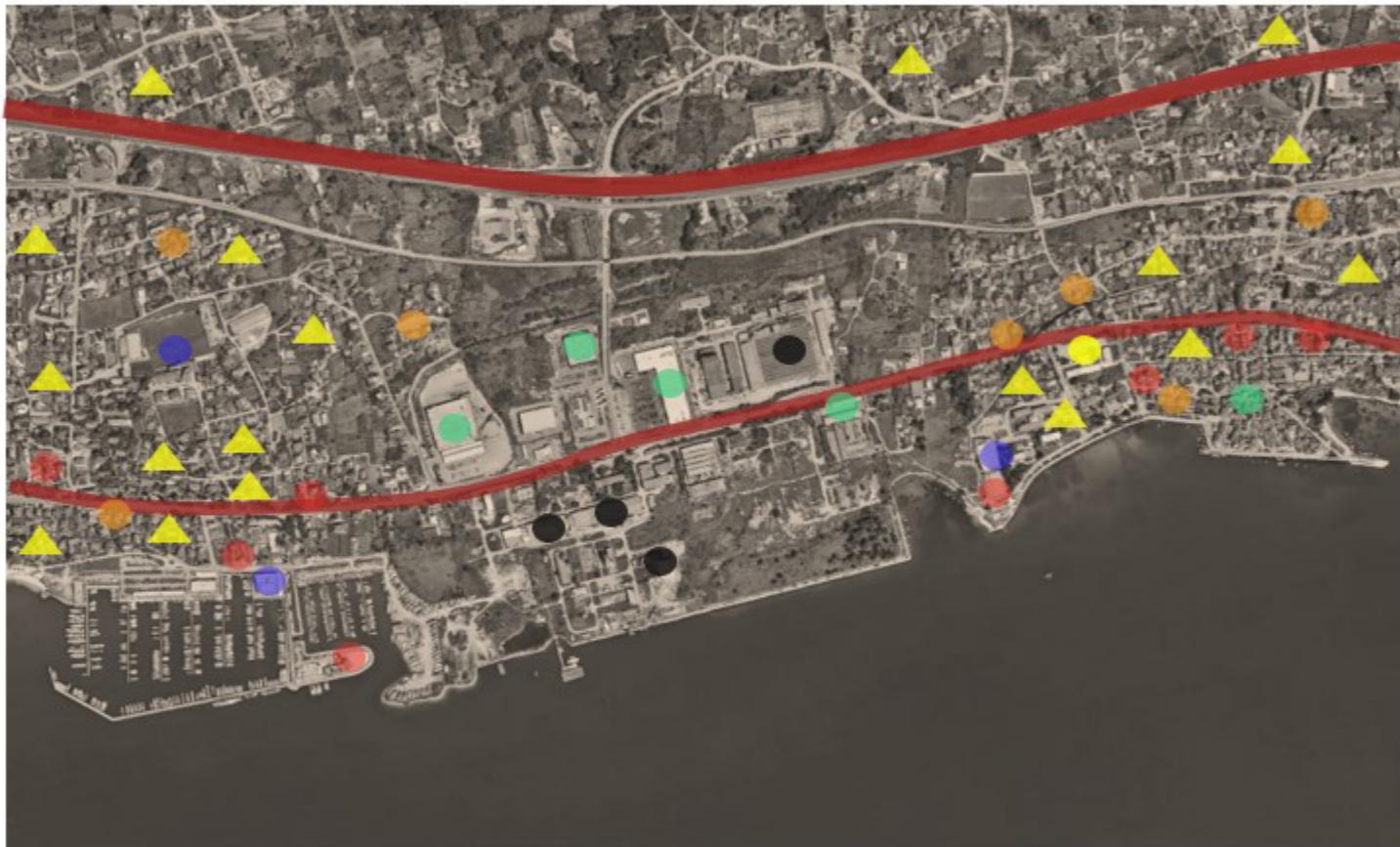
fotografija 2_pozicija starih proizvodnih pogona_izvor: google maps

fotografija 3_prikaz projektnog područja_izvor: google maps

2.1 Uvod

Grad Kaštela obuhvaća sedam manjih naselja koji graniče sa Solinom i Splitom na istoku te Trogirom na zapadu. Projekt- na lokacija smještena je na samom zapadnom obalnom rubu naselja Kaštel Sučurac, proteže se na 38,55 ha ukupne površine, odnosno 25,02 ha kopnenog i 13,52 ha morskog dijela. Mjerilo predmetnog obuhvata u dihotomiji je s usitnjrenom izgradnjom ostatka naselja. Krupni i kompaktan prostor lokacije predstavlja potentan prostor, iziskujući ključne programe za unaprjeđenje naselja, ali i čitave sjeverne obale Kaštelanskog zaljeva.

◀ stanovanje ▶ trgovine □ sportski objekti ● skladišta ● usluge ○ apartmani ○ OŠ ■ magistrala ■ Stara Kaštelanska cesta

fotografija 4_postojeći sadržaj

otografija 4_postojeći sadržaj

2.2 Širi obuhvat

Kontinuirani rast broja stanovnika, neplanska izgradnja stambenih naselja i obilje (aktivnih i „ugašenih“) industrijskih pogona Kaštela iskazala je akutnu potrebu za prilagođavanjem grada mjerilu čovjeka i organiziranjem uređenih gradskih multifunkcionalnih područja čime se sve veća pozornost stavlja na krupno mjerilo područja bivše tvornice Jugovinil. Projektna lokacija je prometno dobro povezana; tangirajući staru Kaštelansku cestu, koja se veže na magistralu Split – Zadar, izlaz na autocestu udaljen je 20 km istočno te 30 km zapadno od lokacije. Zračna luka je udaljena svega 16 km, a centar grada Splita 12 km. Lokacija svojim mjerilom i direktnim izlazom na more ima velik potencijal da postane novi gradski magnet.

2.3 Uži obuhvat

Fotografija 5_sadržaj u užem obuhvatu

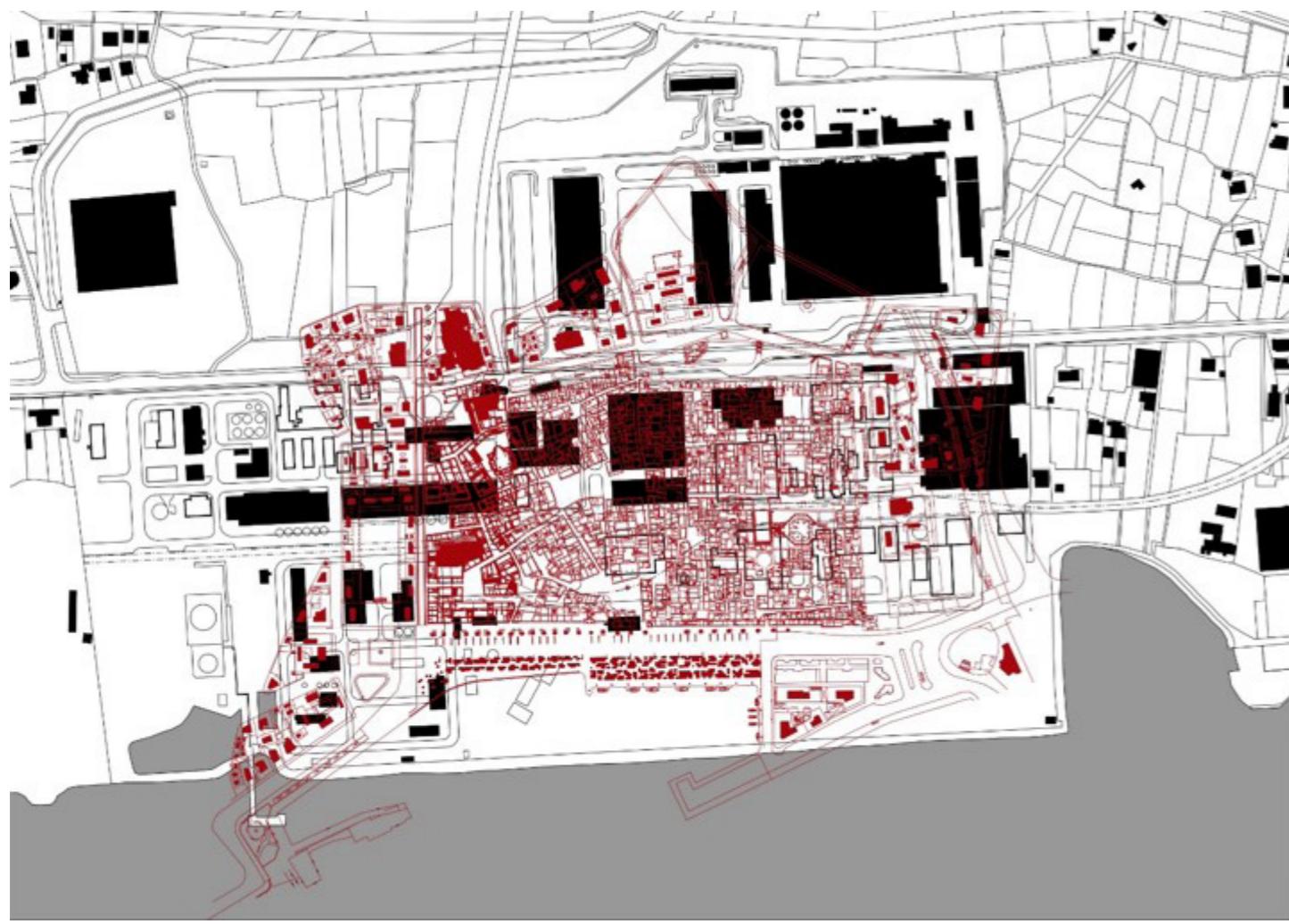
Obuhvat urbanističkog projektnog rješenja sastoji se od tvorničkog sklopa s razvijenom, ali narušenom i zastarjelom cestovnom infrastrukturom. Određeni dio tvorničkog sklopa trenutno je prenamijenjen u skladišne prostore dok je preostali dio napušten i bez funkcije. Izmjenama GUP-a predmetno se područje određuje kao „Složeni gradski projekt mješovite namjene bivše tvornice Jugovinil, M9“. Na sjeveru projektna lokacija graniči s trgovačkim sklopolom, četiri trgovačka lanca. Na istoku se u neposrednoj blizini nalazi osnovna škola, sportska dvorana i kupalište Sokolana, dok se na zapadu nalazi kompleks Marina Kaštela s drugim najvećim unutarnjim bazenom na splitskom području.

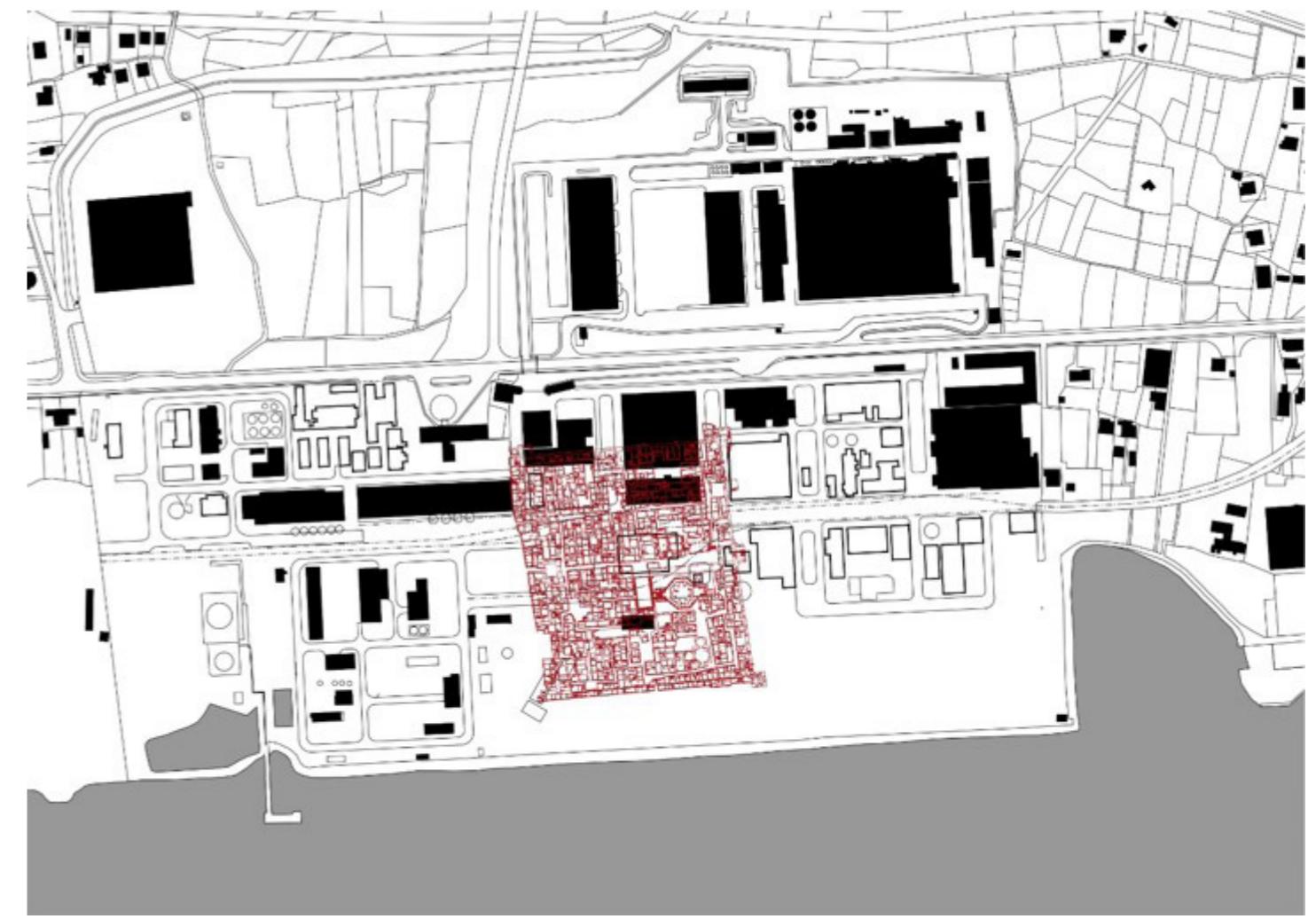
fotografija 6_izvod iz katastra_izvor: katastar.hr

2.4 Karakteristike parcele

Uvidom u geodetsku podlogu obuhvat na kojem se nalazila bivša tvornica „Jugovinil“ proteže se na cca 250 000 m². Projektna parcela se svojom dužom stranicom cca. 780 m proteže u smjeru istok - zapad te kraćom cca 320 m u smjeru sjever - jug, u blagom padu. Postojeći ulaz nalazi se na sjevernoj granici obuhvata, širine cca. 6 m, spaja se na staru kaštelsku cestu. Novim urbanističkim planom uređenja predviđaju se dva dodatna ulaza na rubovima obuhvata. Obuhvat je trenutno jako loše pješački povezan, predstavlja cezuru u razvoju obalne šetnice.

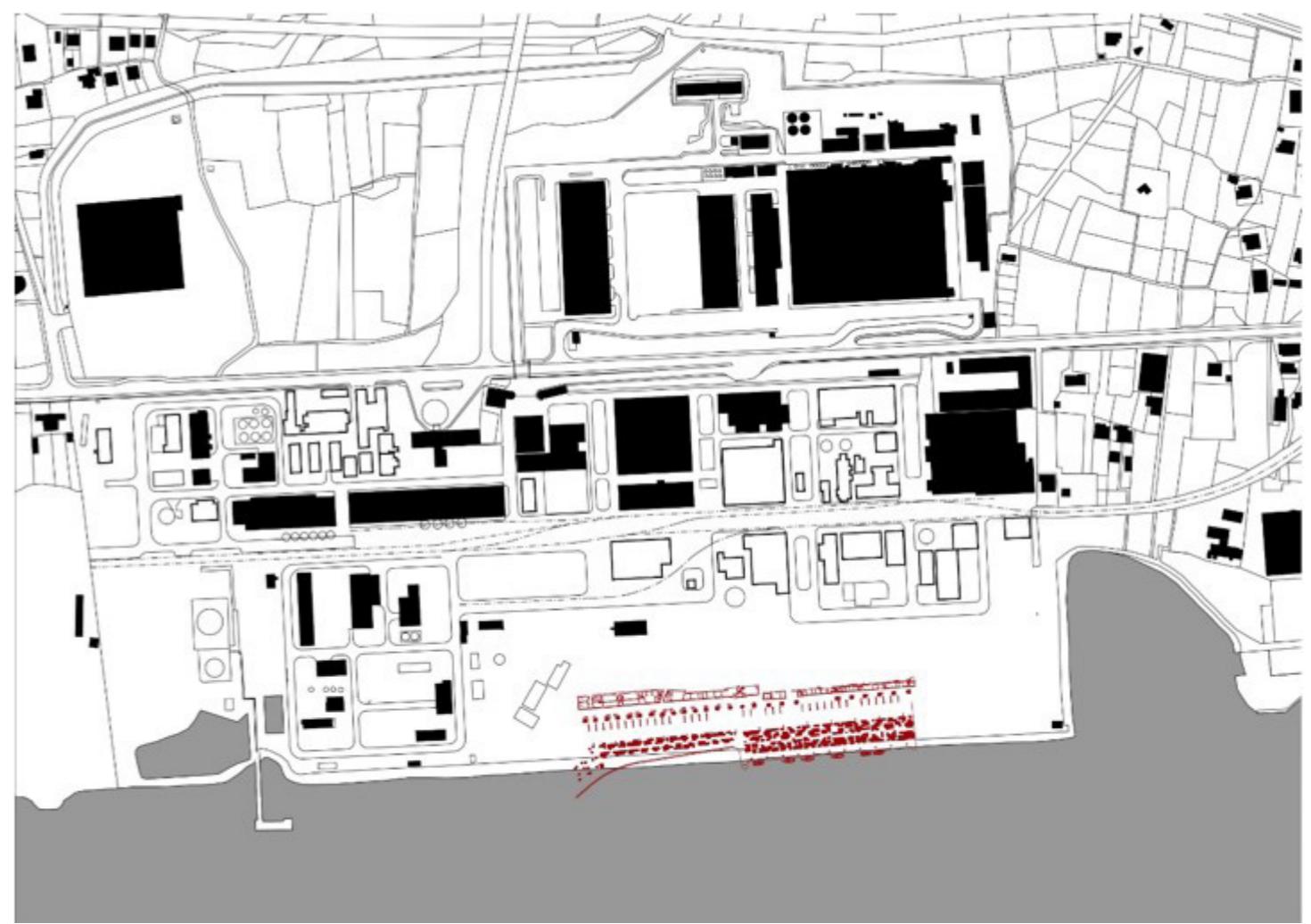
fotografija 7_izvod iz katastra_izvor: katastar.hr

fotografija 8_odnos Dioklecijanove palače i projektnog obuhvata

fotografija 9_odnos Stadiona Poljud i projektnog obuhvata

fotografija 10_odnos Splitske rive i projektnog obuhvata

Jugovinil downtown masterplan

K zona:	cca 215.000 m ²
Poslovno tehnološki centri/ inkubatori	
Edukacijsko tehnološki centri/ inkubatori	
Proizvodno tehnološki centri/ inkubatori	
T zona: „Tech“ turizam	cca 75.000 m ²
Smještajni kapaciteti za privremeni, neodređeni ili trajni boravak inženjera, developera, kreativaca, turista i digitalnih nomada koji su sudionici procesa iniciranja i razvoja poslovanja, proizvodnje, razvoja, edukacije, te cijelokupnog urbanog života područja	
Prateći ugostiteljski sadržaji	
IS-K zona	cca 7.200 m ²
Infrastrukturni kapaciteti kao podrška kompletnom obuhvatu	
Z zona	cca 23.400 m ²
Zelene površine kao rekreativsko-zaštitne površine komplementarne osnovnim aktivnostima područja	

TechHotel	
zona tehnološko poduzetničkog turizma (T1)	
Smještajni sadržaji, 300 smještajnih jedinica	cca 14.800 m ²
Kongresno-edukacijski sadržaji	cca 5.500 m ²
Ugostiteljski sadržaji i prateći javni sadržaji	cca 1.700 m ²
Rekreacijski sadržaji	cca 1.800 m ²
Servisni sadržaji	cca 2.000 m ²
TechHub	
zona tehnološko-istraživačkih i proizvodnih sadržaja (K2)	
Višenamjenski istraživački sadržaji	cca 7.500 m ²
Višenamjenski proizvodni sadržaji	cca 15.600 m ²
Zona Tech-inkubatora	cca 7.000 m ²
Servisni sadržaji	cca 2.000 m ²
TechBizz	
zona poslovno-tehnološkog inovacijskog poduzetništva (K1)	
Tehnološko-poduzetnički uredski sadržaji	cca 47.500 m ²
Tehnološko-razvojni uredski sadržaji	cca 23.400 m ²
Tehnološko-razvojni edukacijski sadržaji	cca 17.500 m ²
Coworking integracijski inkubatori	cca 20.600 m ²
Servisni sadržaji	cca 14.000 m ²
TechGreenPark	
Zelene površine unutar obuhvata TechHotela	cca 8.600 m ²
Zelene površine unutar obuhvata TechHuba	cca 5.300 m ²
Zelene površine unutar obuhvata TechBizza	cca 12.000 m ²
Ostale zelene površine	cca 2.000 m ²

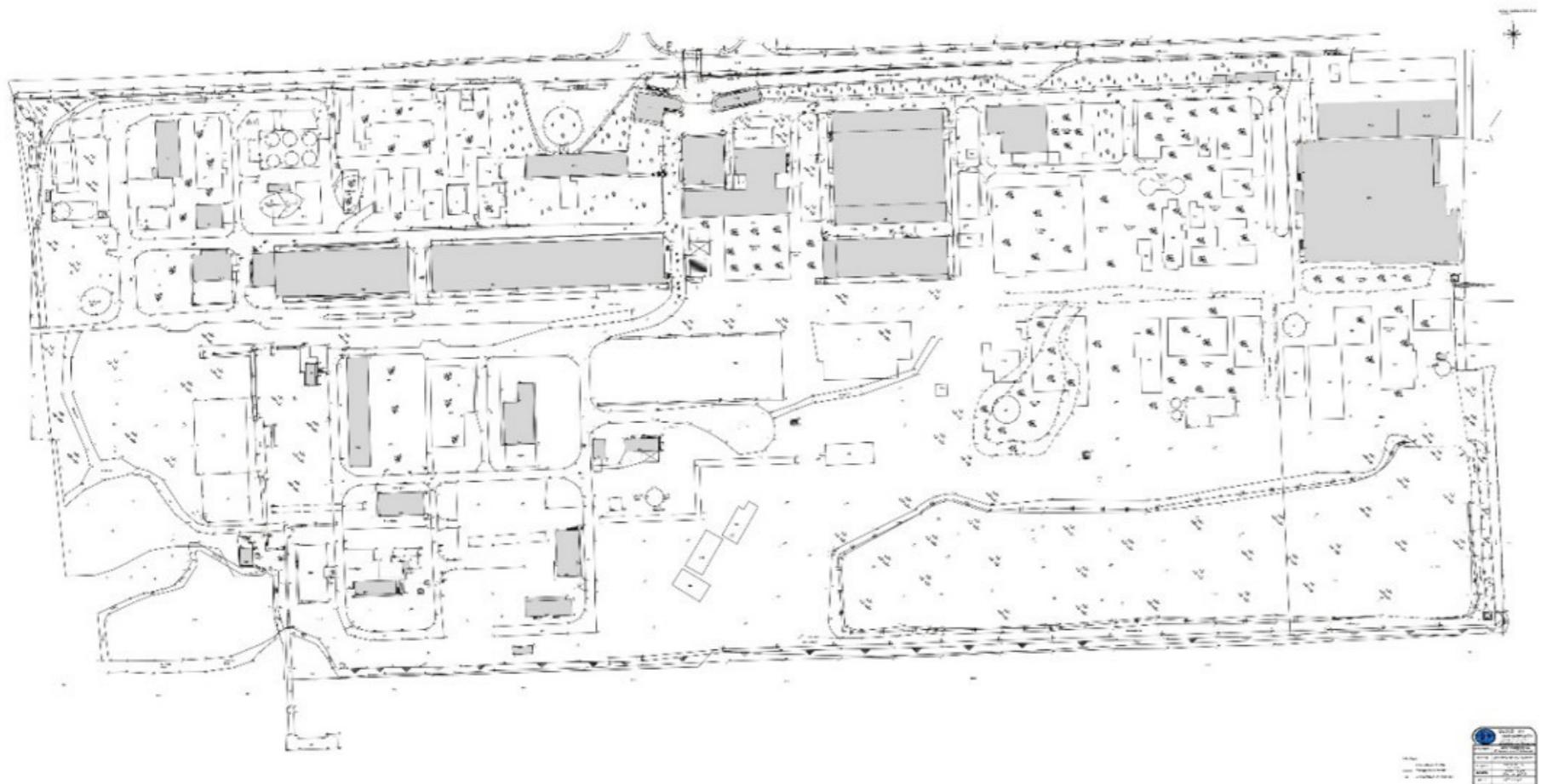
Napomena: parametri navedeni u tablici iznad nisu konačni te uvelike ovise o projektnom rješenju

2.5 Uvjeti gradnje i iskaz površina za namjenu obuhvata

Obuhvat UPU-a formiran je od kopnenog i morskog dijela, ukupne površine 385.512 m² (38,55 ha). Kopneni dio je površine 250.259 m² (25,02 ha), a morski dio 135.253 m² (13,52 ha). Planom je predviđena korekcija obalne linije (predviđena je izvedba zahvata za smještaj saniranog materijala na jugozapadnom dijelu obuhvata), a iskazana površina kopnenog dijela obuhvata

UPU-a je definirana sukladno planskom rješenju. U akvatoriju obuhvaćenom Planom će se temeljem definiranog programa za luku nautičkog turizma, a sukladno rezultatima analiza utjecaja morskih struja i vjetra pozicionirati lukobrani, gatovi i drugi dijelovi lučke podgradnje kao gradivi dijelovi unutar akvatorija definiranog ovim planom. Maksimalna površina akvatorija luke nautičkog turizma kapaciteta 400 vezova može biti 10 hektara. Namjena površina razgraničena je i prikazana planskim znakom i bojom na kartografskom prikazu broj 1 elaborata Plana – „Korištenje i namjena površina“ u mjerilu 1:1000.

2.6 Ciljevi projektnog zadatka

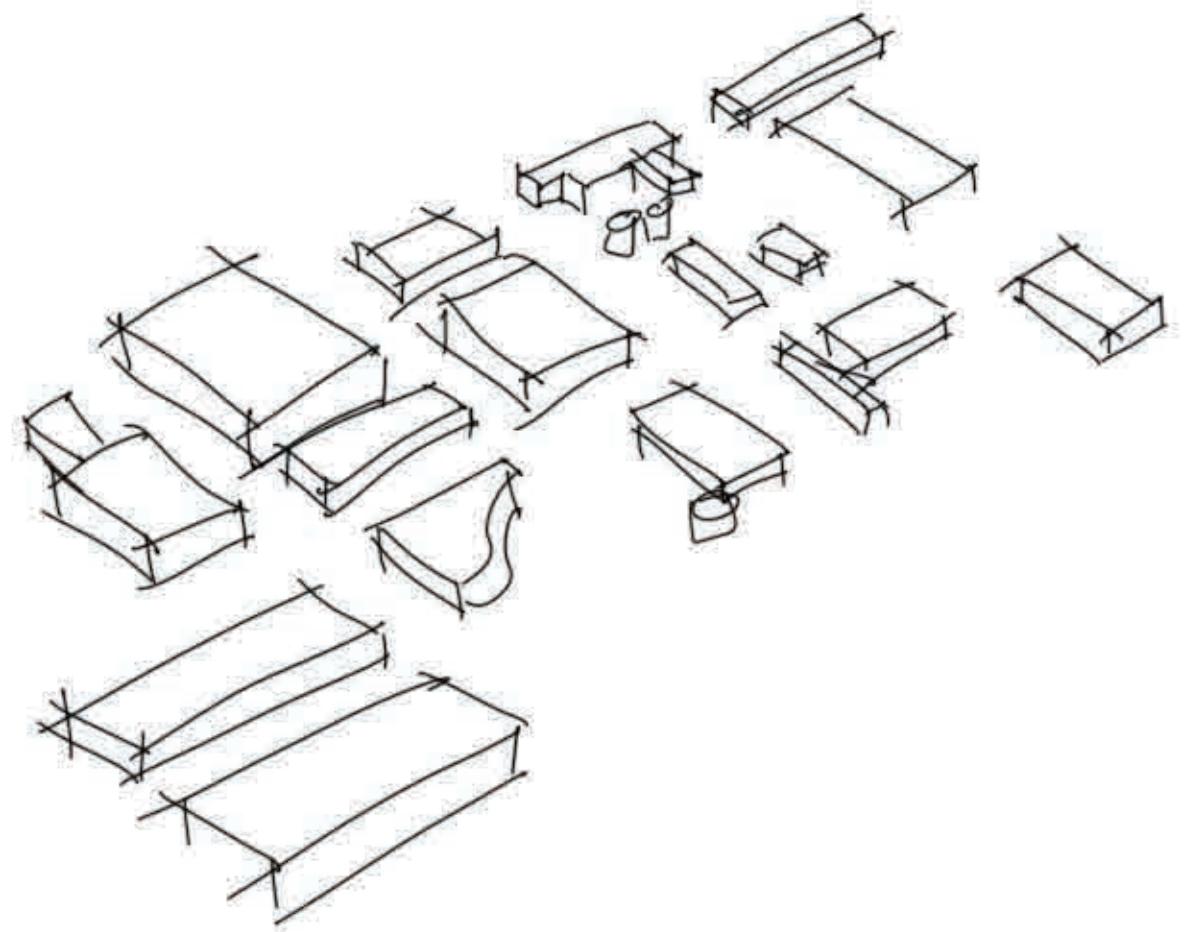
otografija 13_geodetska podloga

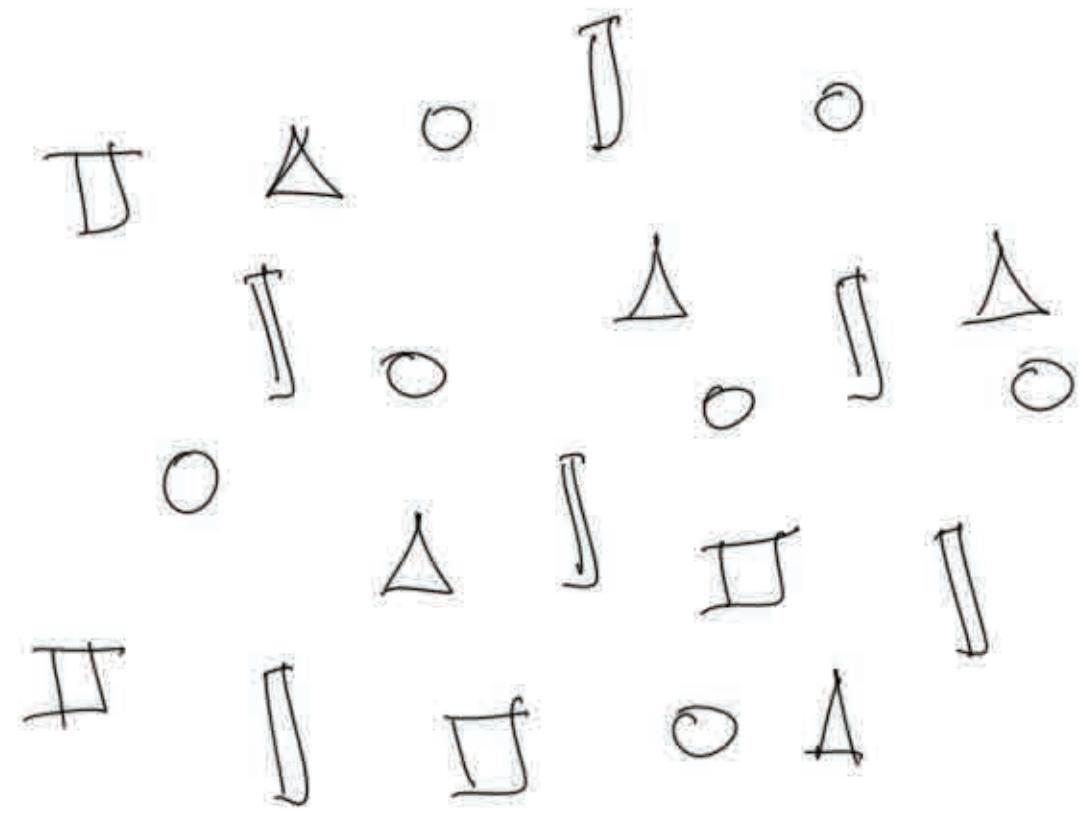
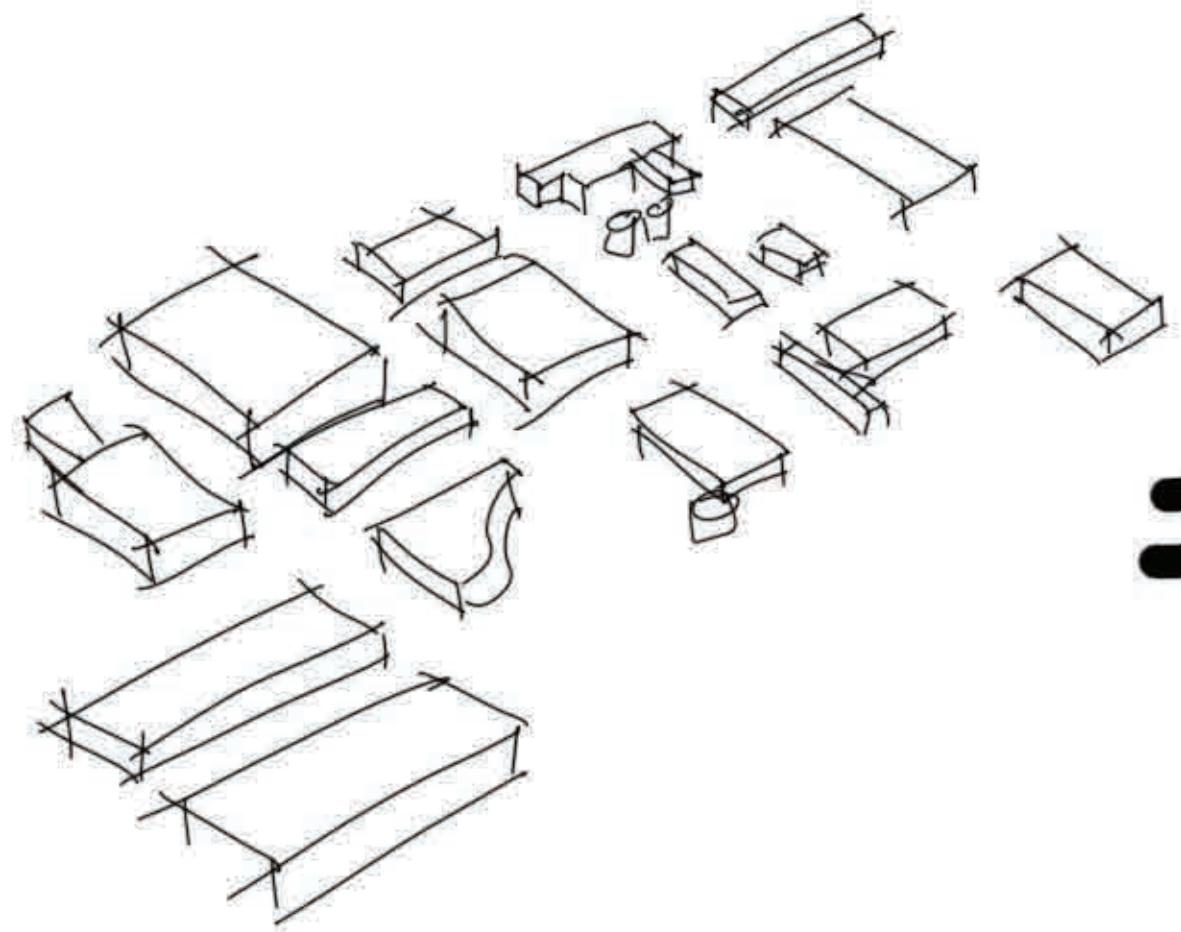
Jugovinil Downtown „brownfield“ je intervencija u prostor reaktivacije proizvodnih potencijala zatečenog područja koji je koncipiran kao teritorij za iniciranje, istraživanje, edukaciju i poticanje suvremenih digitalnih tehnoloških industrija (industrija 4.0/ industrija 5.0), te mjesto lokalne/ globalne razmjene tehnologija, iskustava, proizvodnje i edukacije.

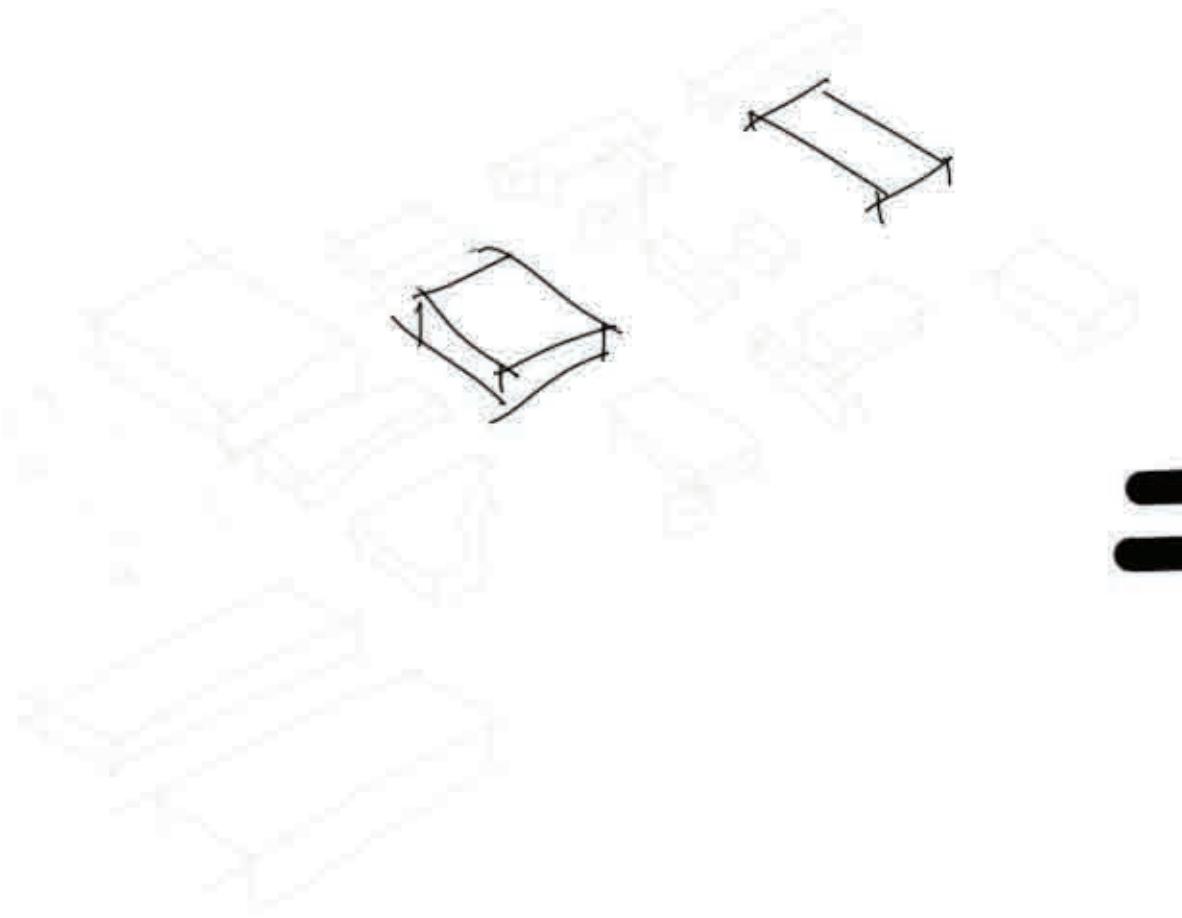
Jugovinil Downtown zamišljen je kao metropolitanski/ gradski, javni, poslovni, proizvodni, edukacijski i smještajni tehnološki inkubator koji je preduvjet budućeg ekonomskog/ tehnološkog/ proizvodnog razvoja šireg područja kao i lokalnog razvoja digitalnog društva, teritorij susreta tehnoloških nomada/ starosjedilaca koji su inicijacijski i katalizacijski element u izgradnji Jugovinil Downtowna. Želja je postići slojevitost sadržaja koja bi proizvela finansijski održivo područje koje preklapanjem i miješanjem sadržaja „oživljava“ prostor šireg područja i istovremeno podiže kvalitetu života stanovništva.

Cilj je diplomskim radom urbanistički definirati cijelo projektno područje odnosno razviti Jugovinil downtown masterplan, a potom arhitektonski riješiti odabrani klaster lokacije kao prvu fazu; Jugovinil downtown Tehnološki park sa zonom tehnološko poduzetničkog turizma, zonom tehnološko-istraživačkih i proizvodnih sadržaja te zonom poslovno-tehnološkog inovacijskog poduzetništva.

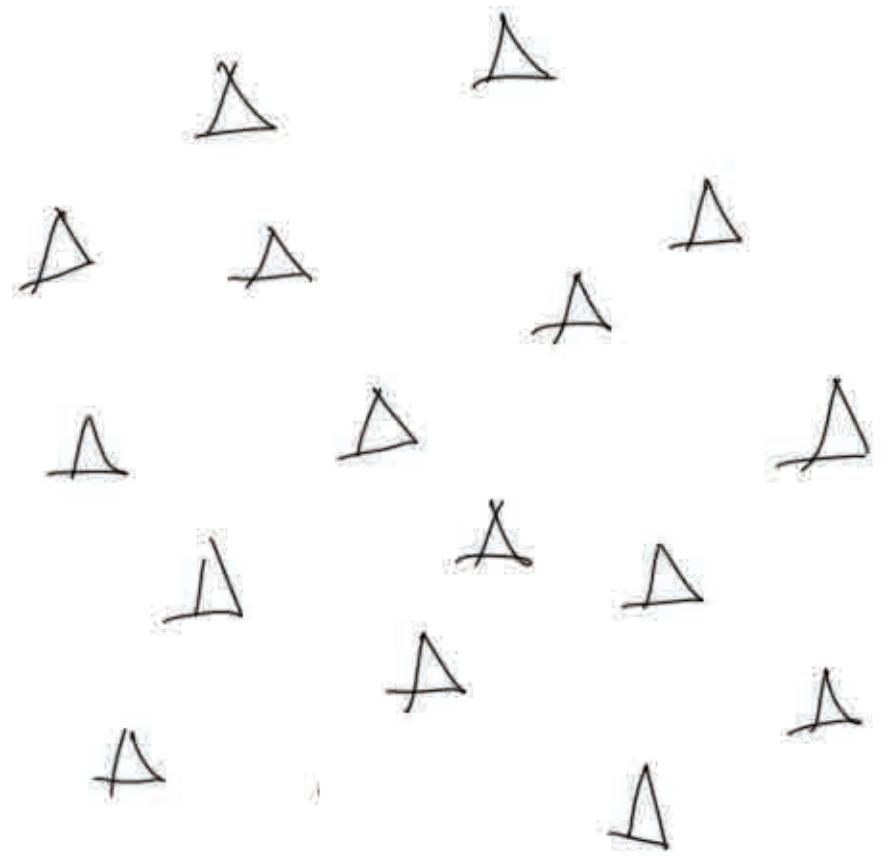
Grafički dio
-urbanizam

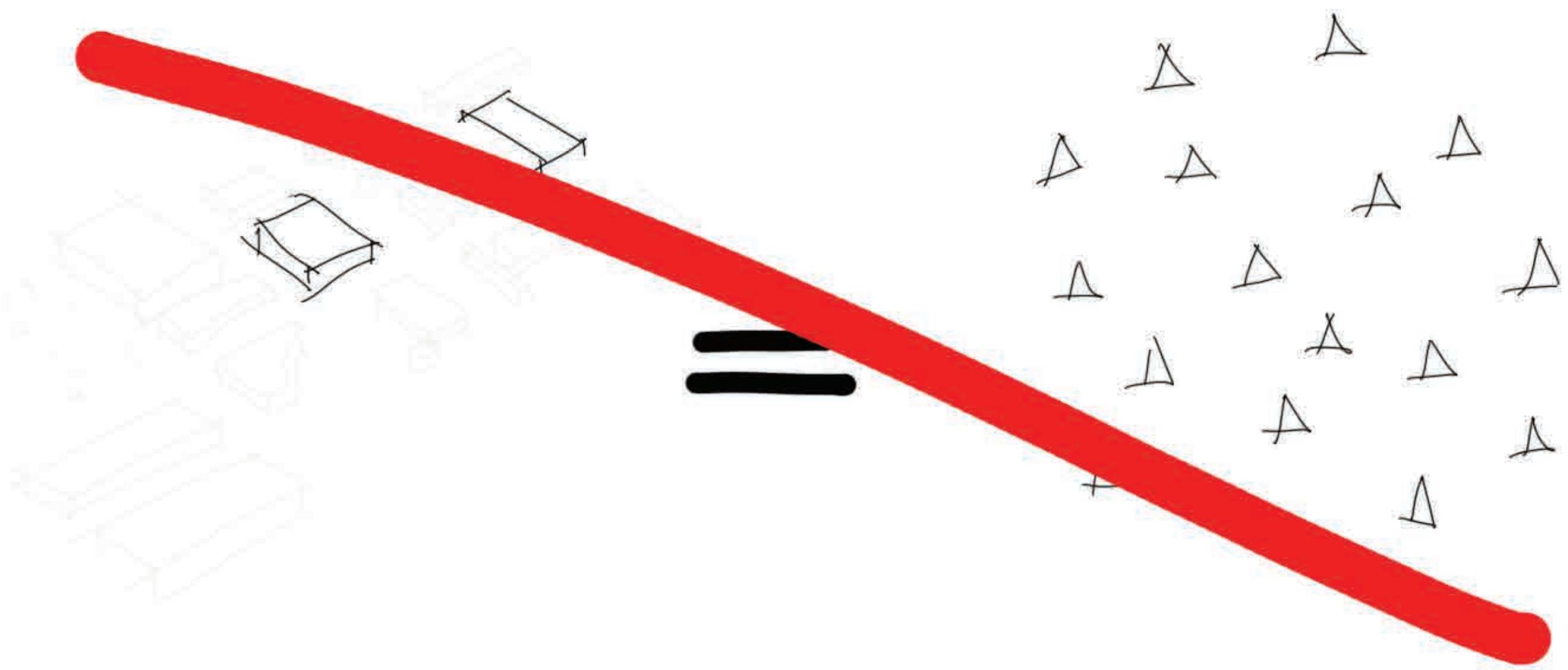

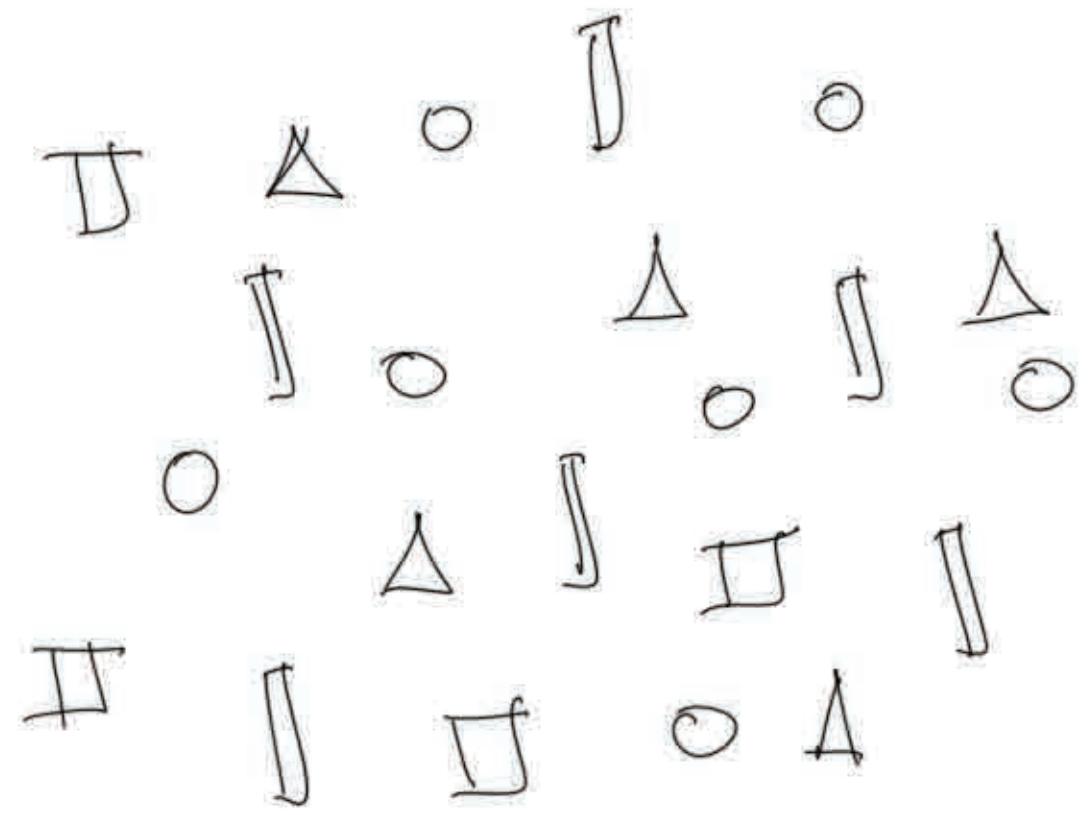
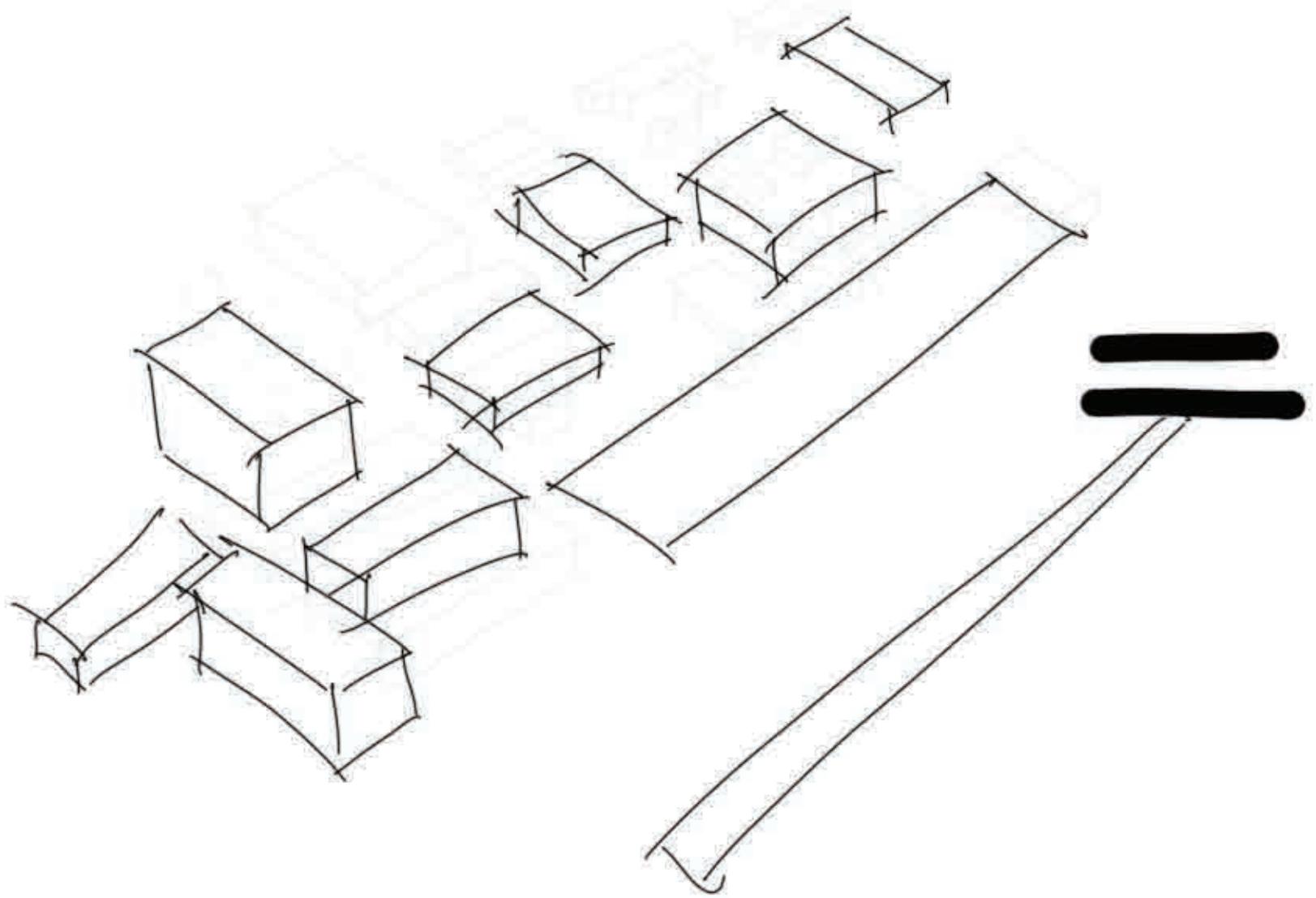



==



Jugovinil downtown masterplan / doc. art Jakša Kalajžić / komentor: prof.dr.sc. Katja Marasović

0 10 20 30 40 50 100 200 300 400 500 600 700

uacija

1:1500

Jugovinil downtown masterplan / doc.art Jakša Kalajžić / komentor: prof.dr.sc. Katja Marasović

0 10 20 30 40 50

100

200

300

400

500

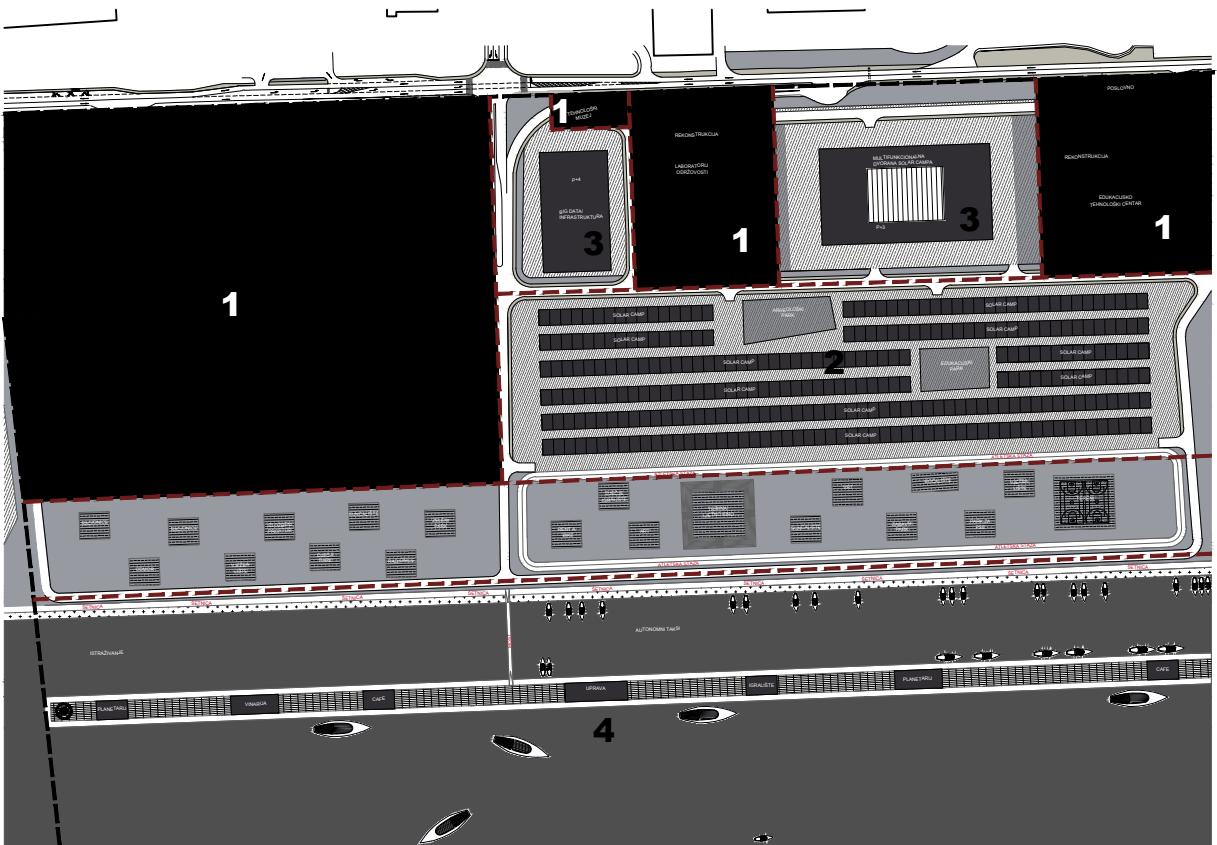
600

700

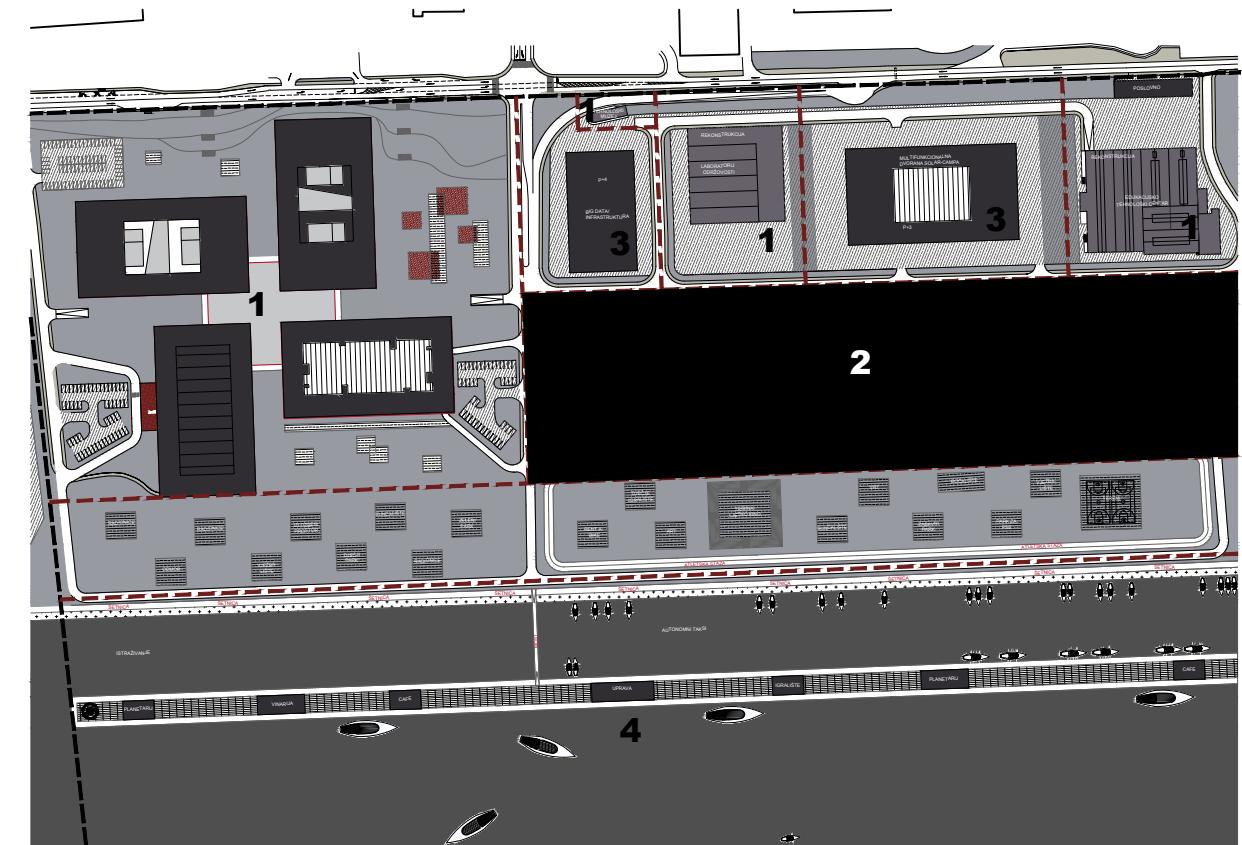
situacija s parterom

M 1:1500

faza 1_ Tehnološki park/rekonstrukcija zadržane izgradnje

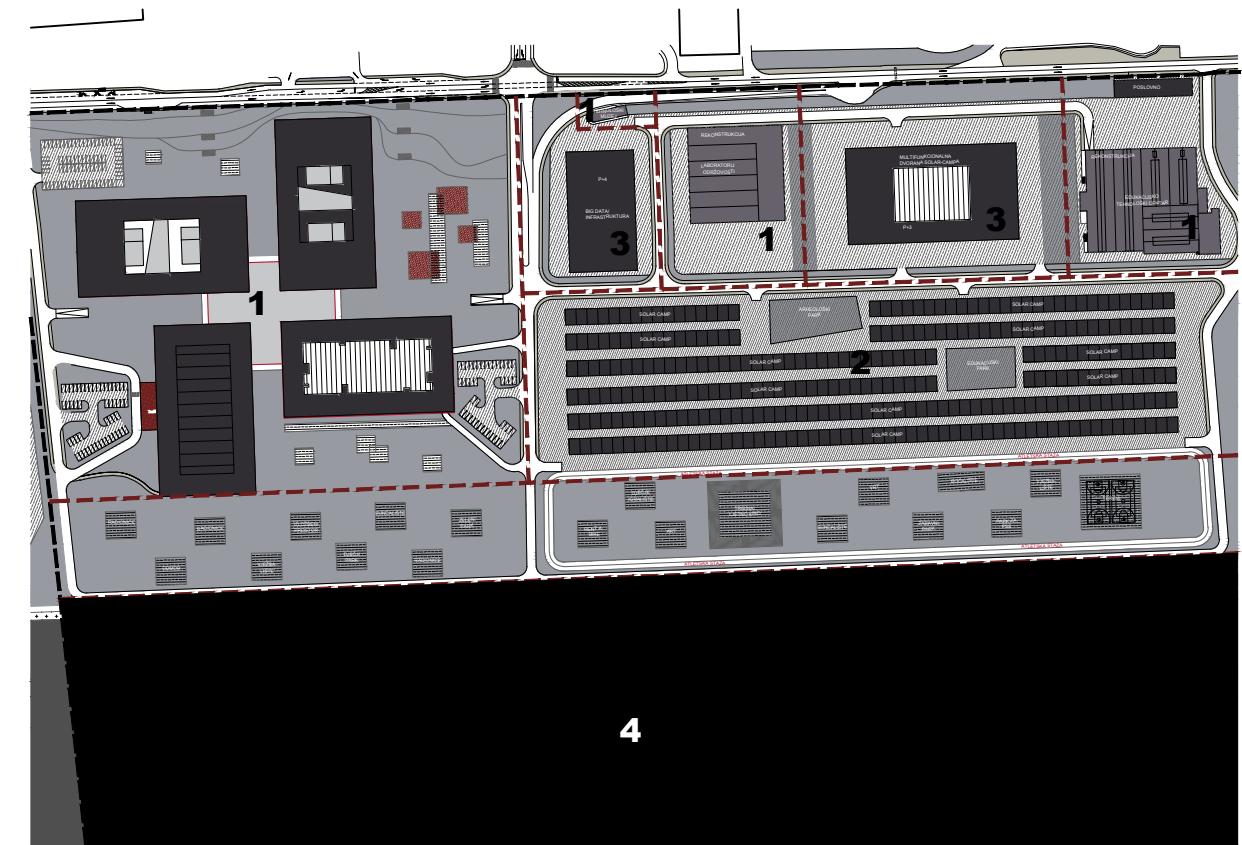
faza 2_ Solar camp Start up

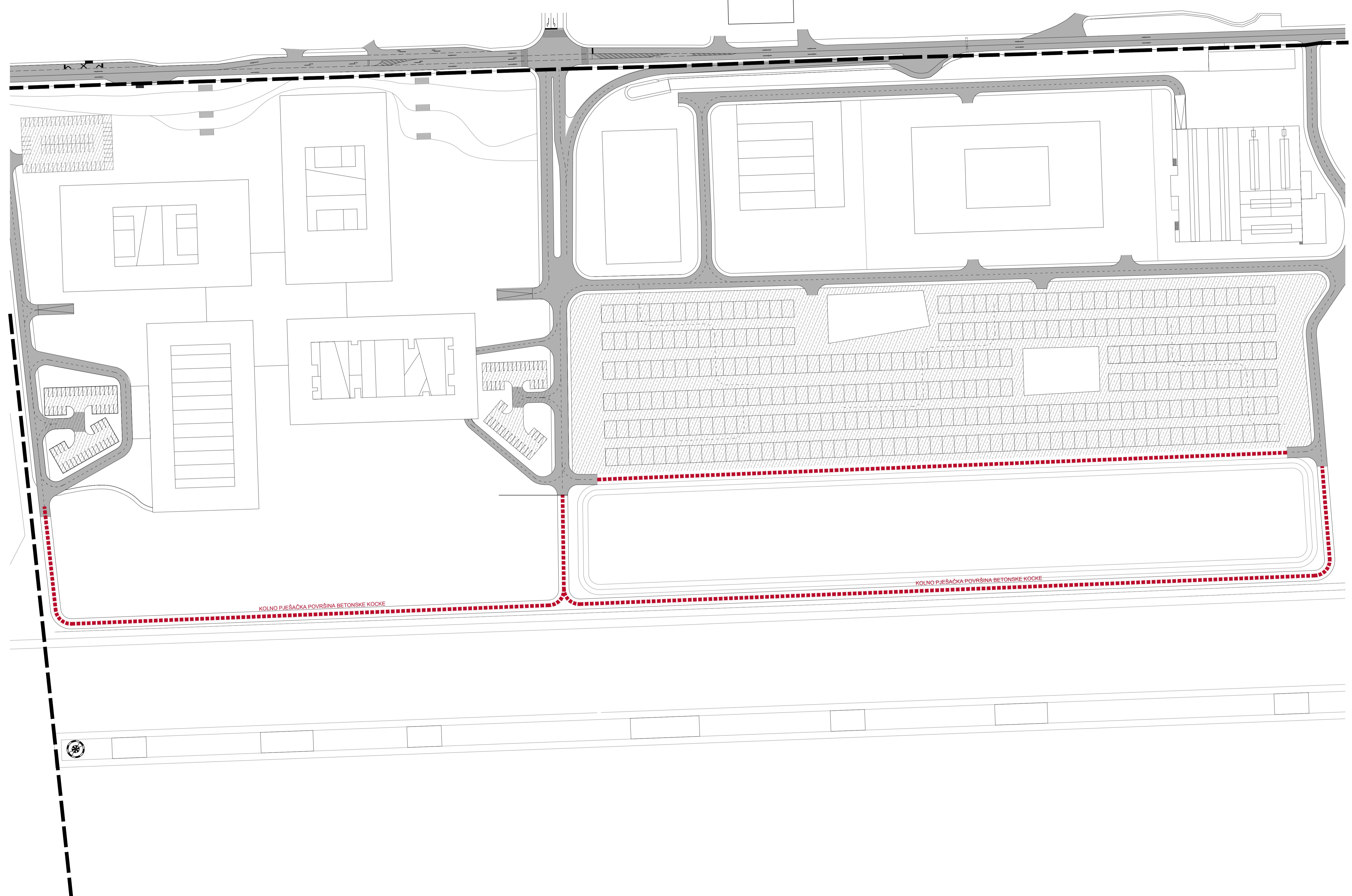

faza 3_ multifunkcionalna dvorana Solar campa/ Big data

faza 4_ TechSea

Jugovinil downtown Masterplan

0 10 20 30 40 50

100

150

200

250

300

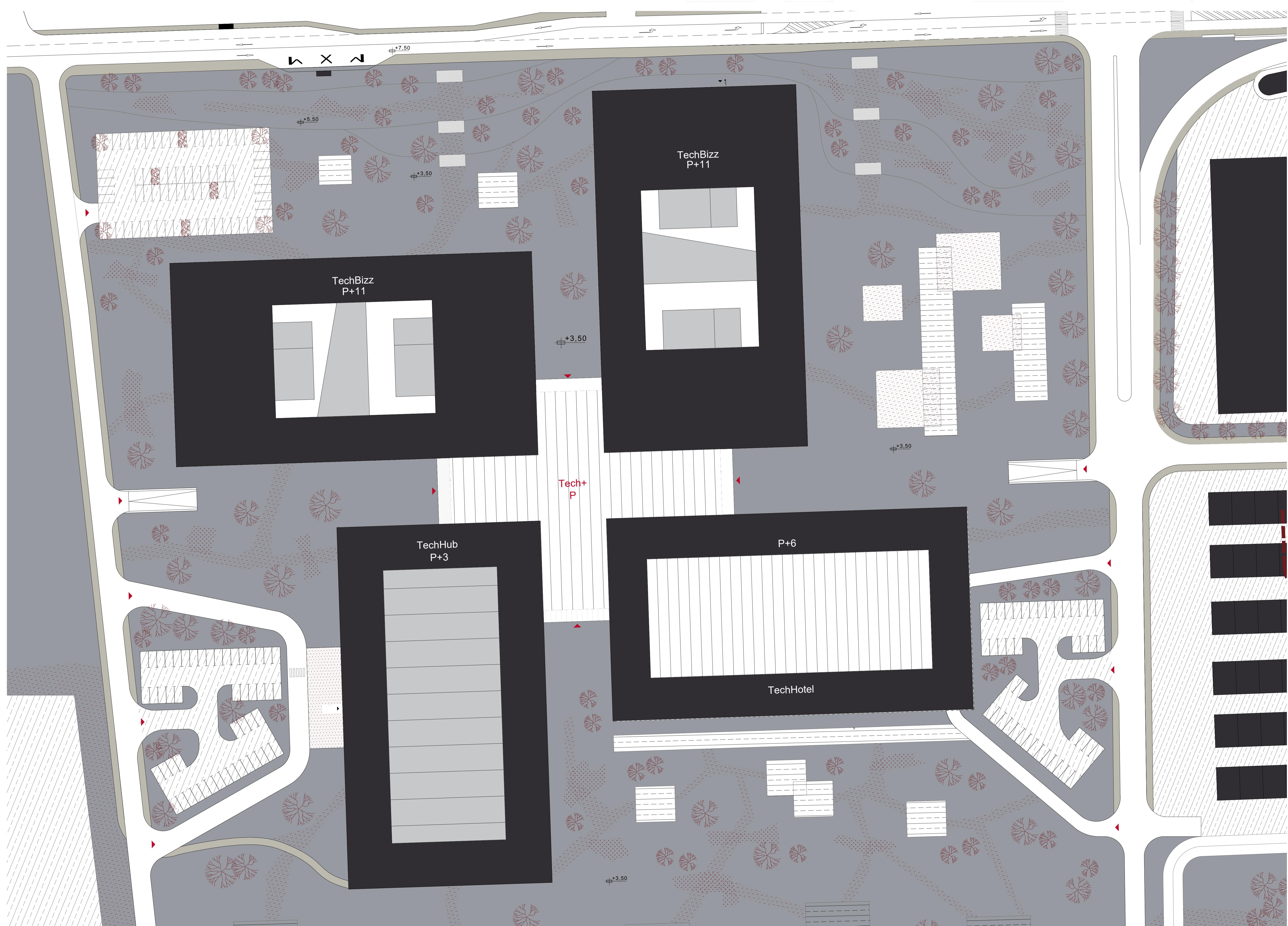
350

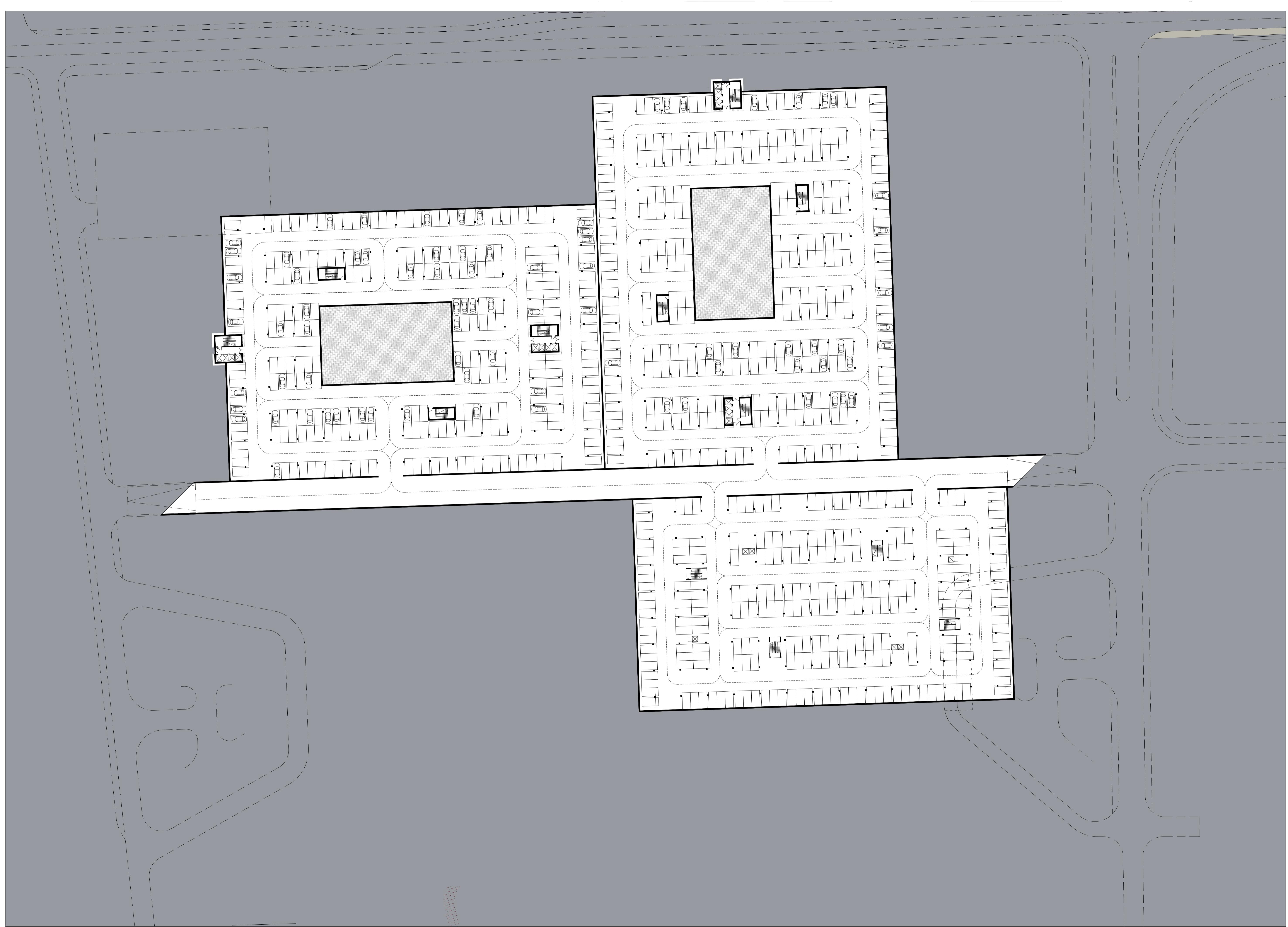
400

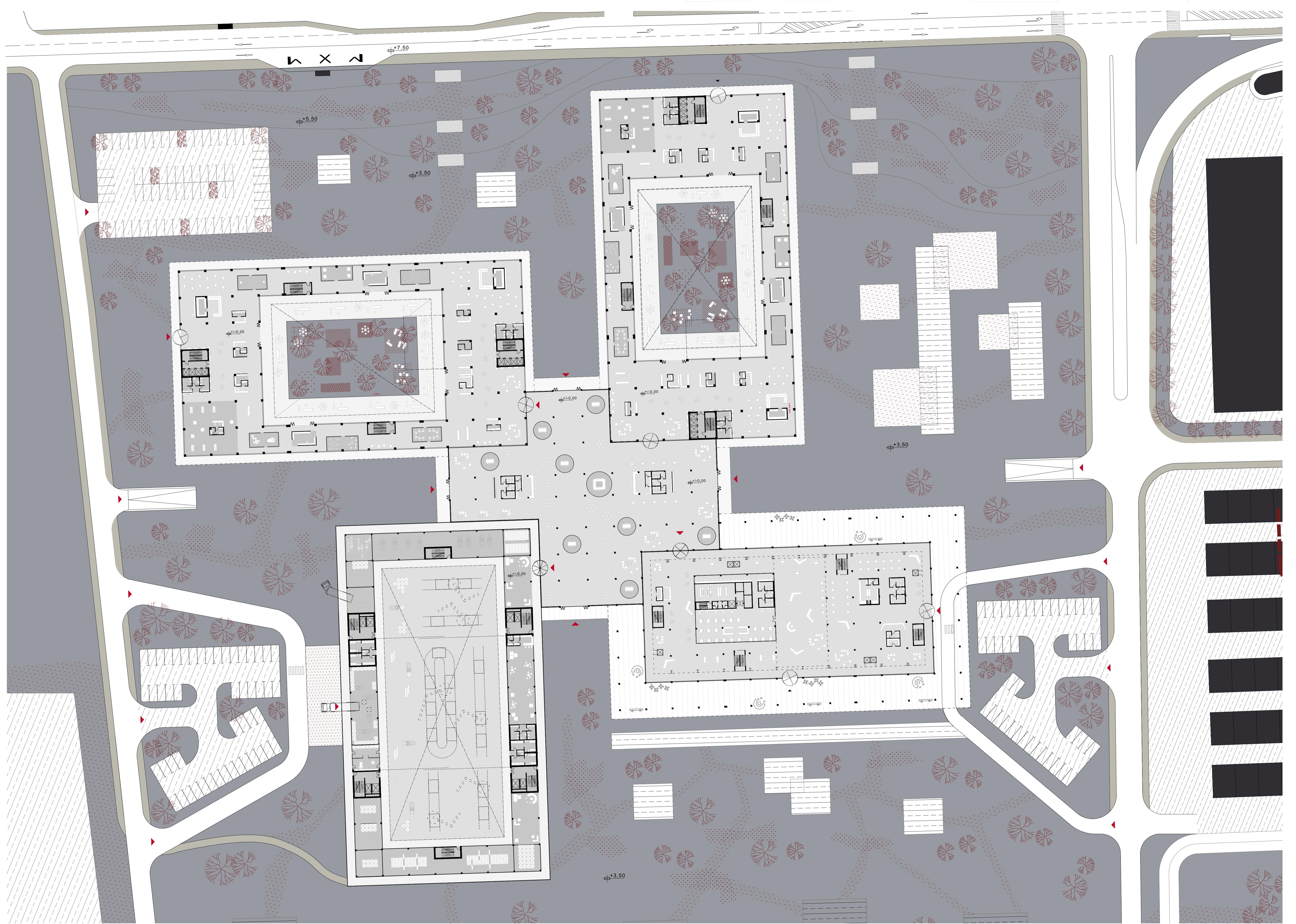
promet

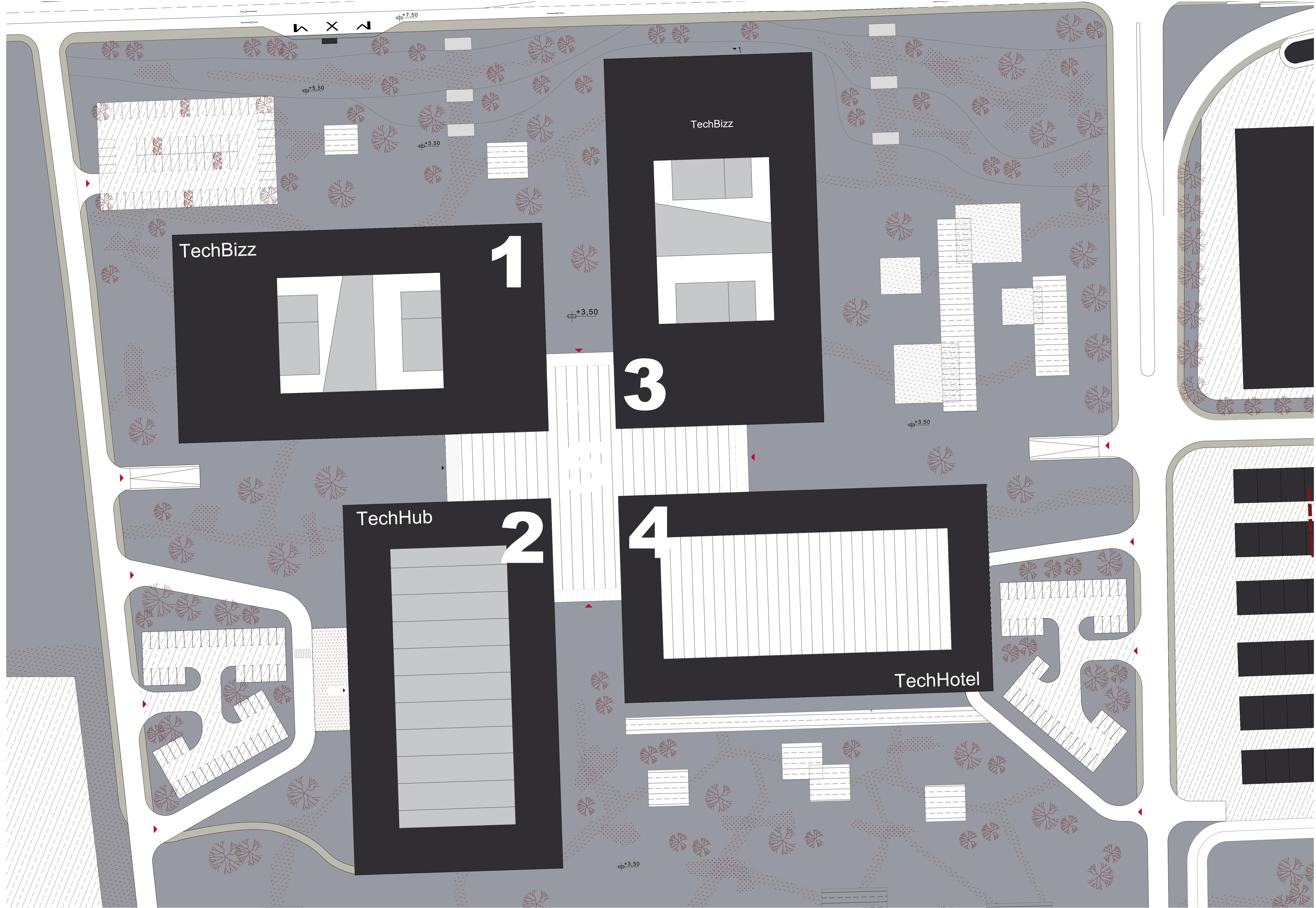
M 1:2000

Grafički dio
-arhitektura

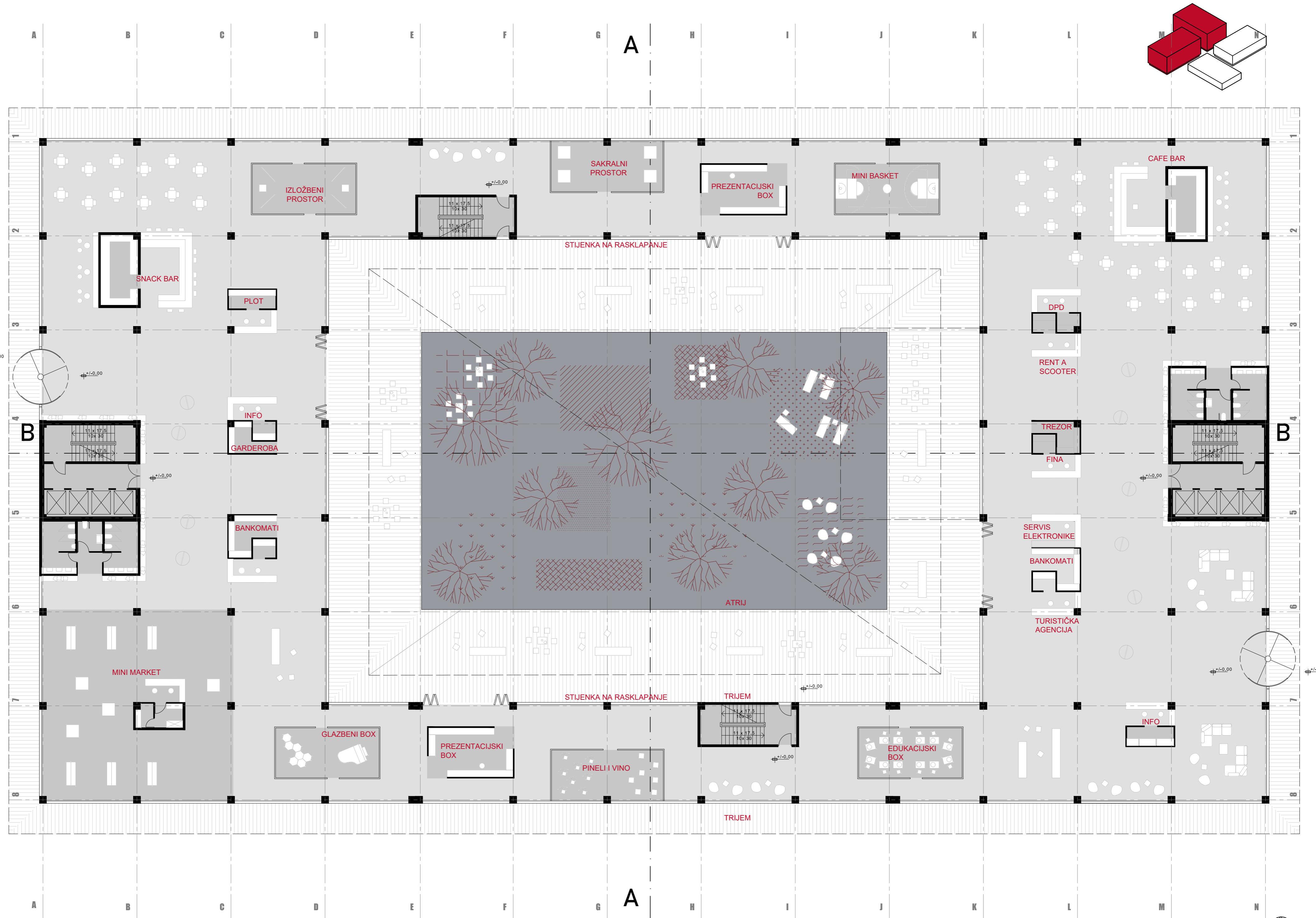

Jugovinil downtown Tehnološki park

0 5 10 20 30 40 50 100 150

faznost

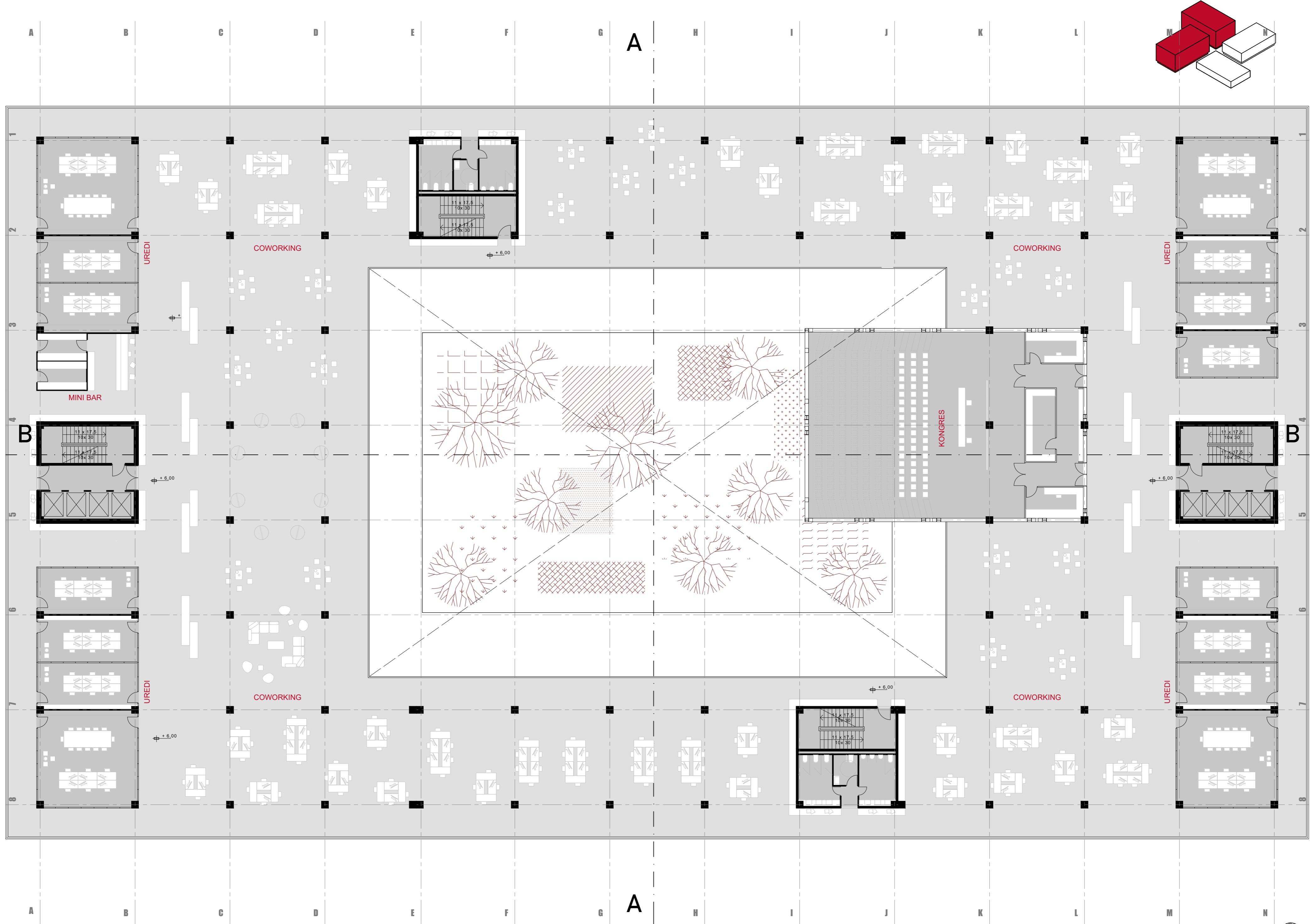
M 1:1000

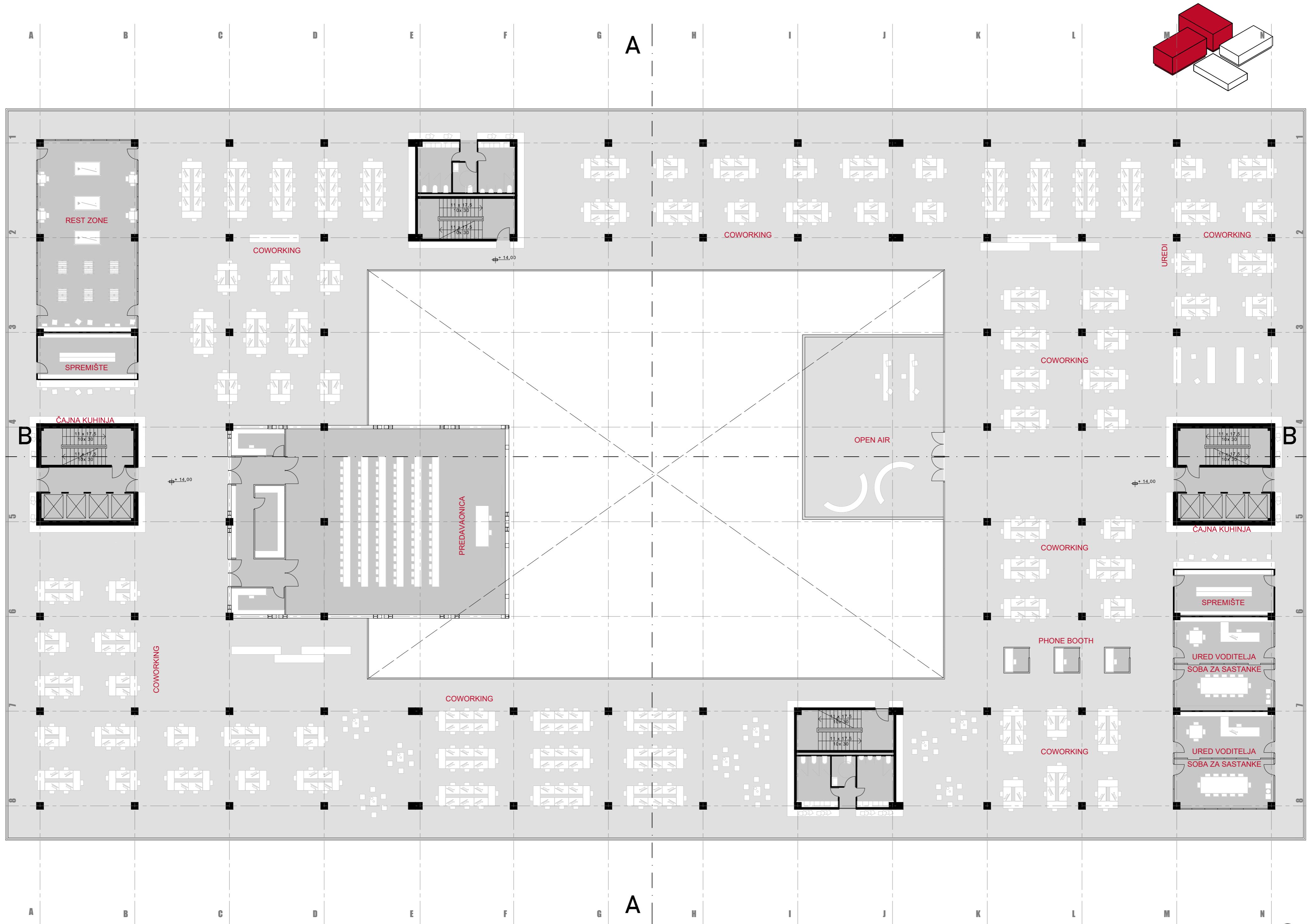
Jugovinil downtown Tehnološki park / TechBizz / doc.art Jakša Kalajžić / komentor: prof.dr.sc. Katja Marasović

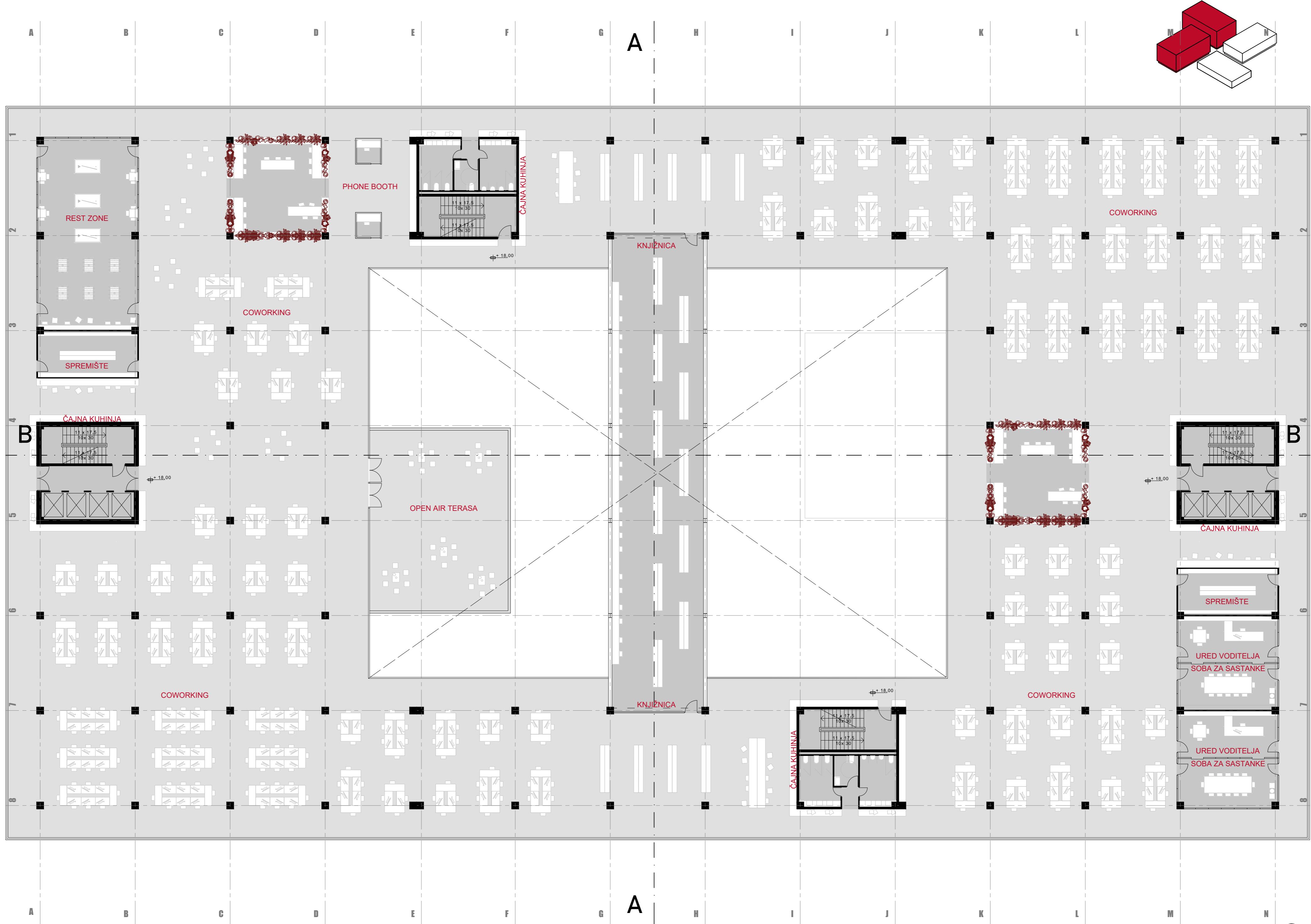
0 1 2 3 4 5 10 15 20 25

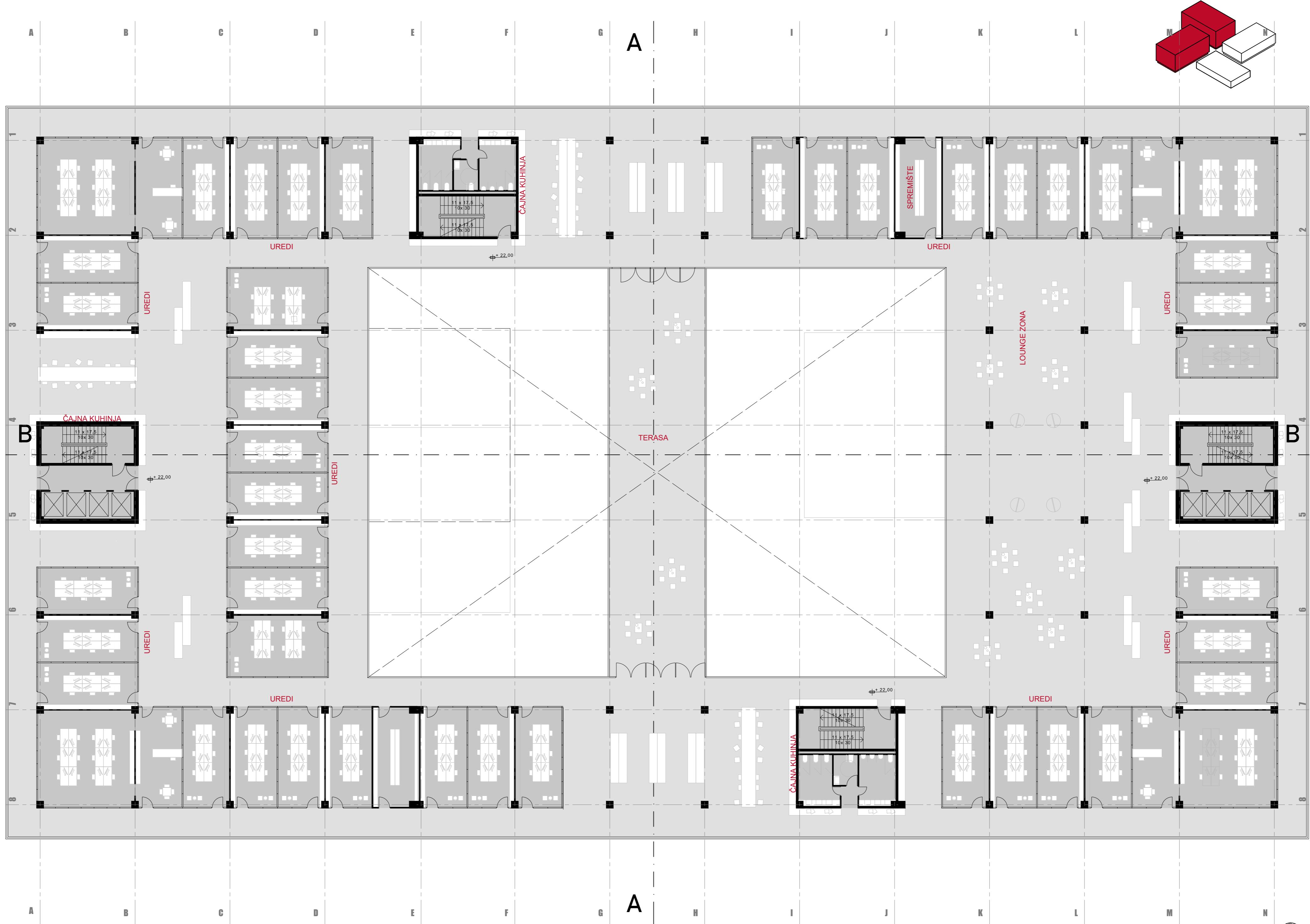
tlocrt prizemlja
M 1:200

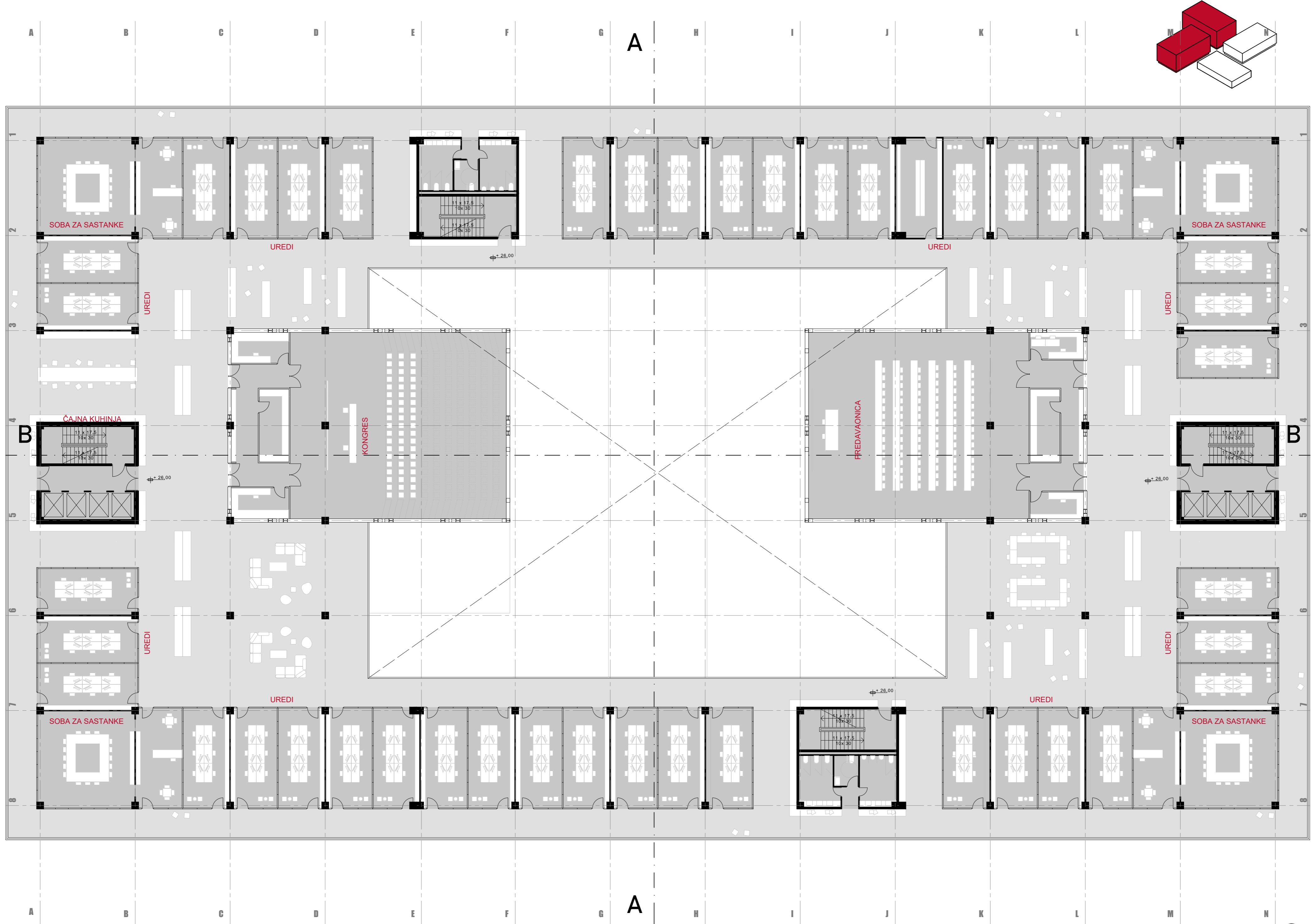

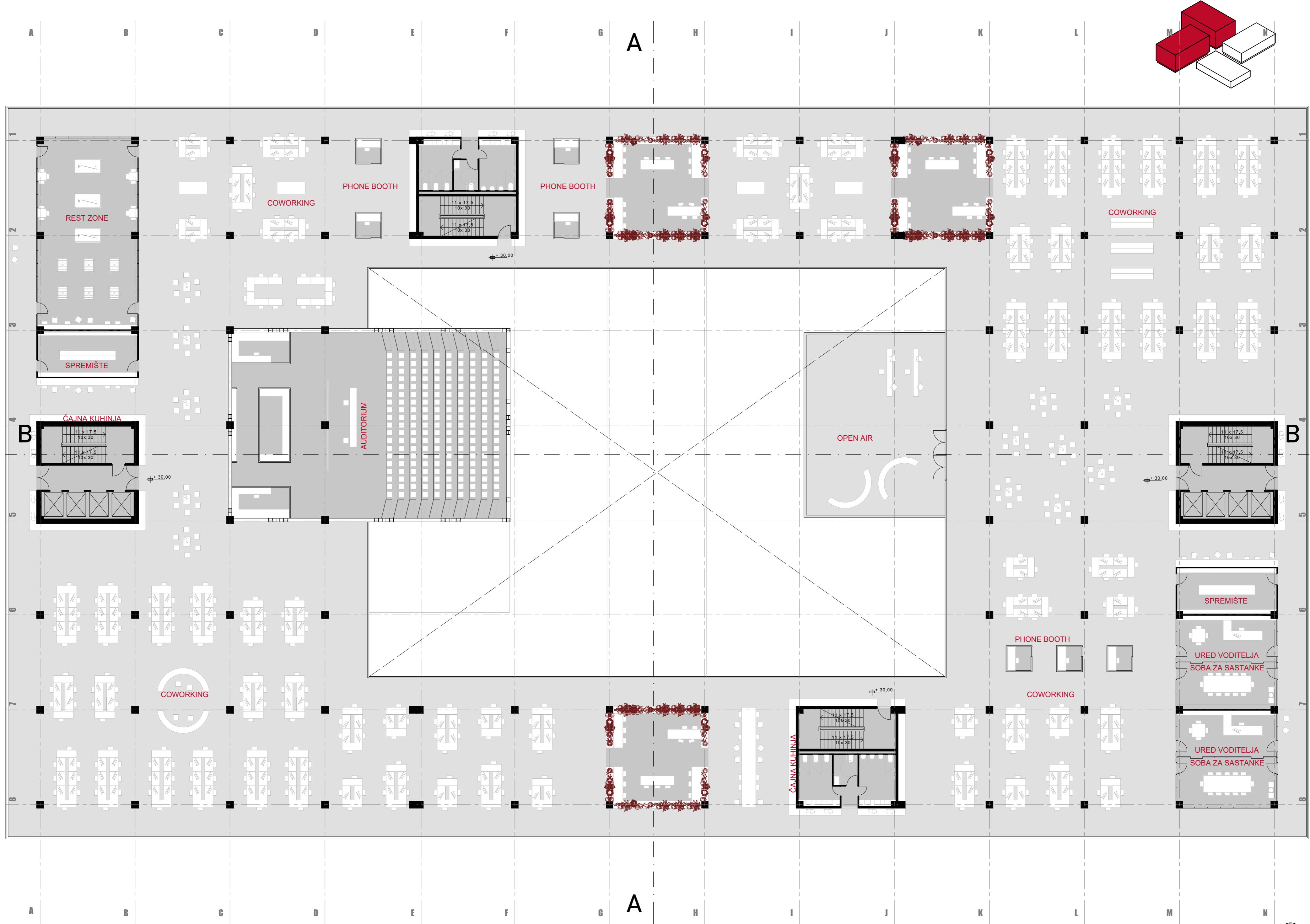

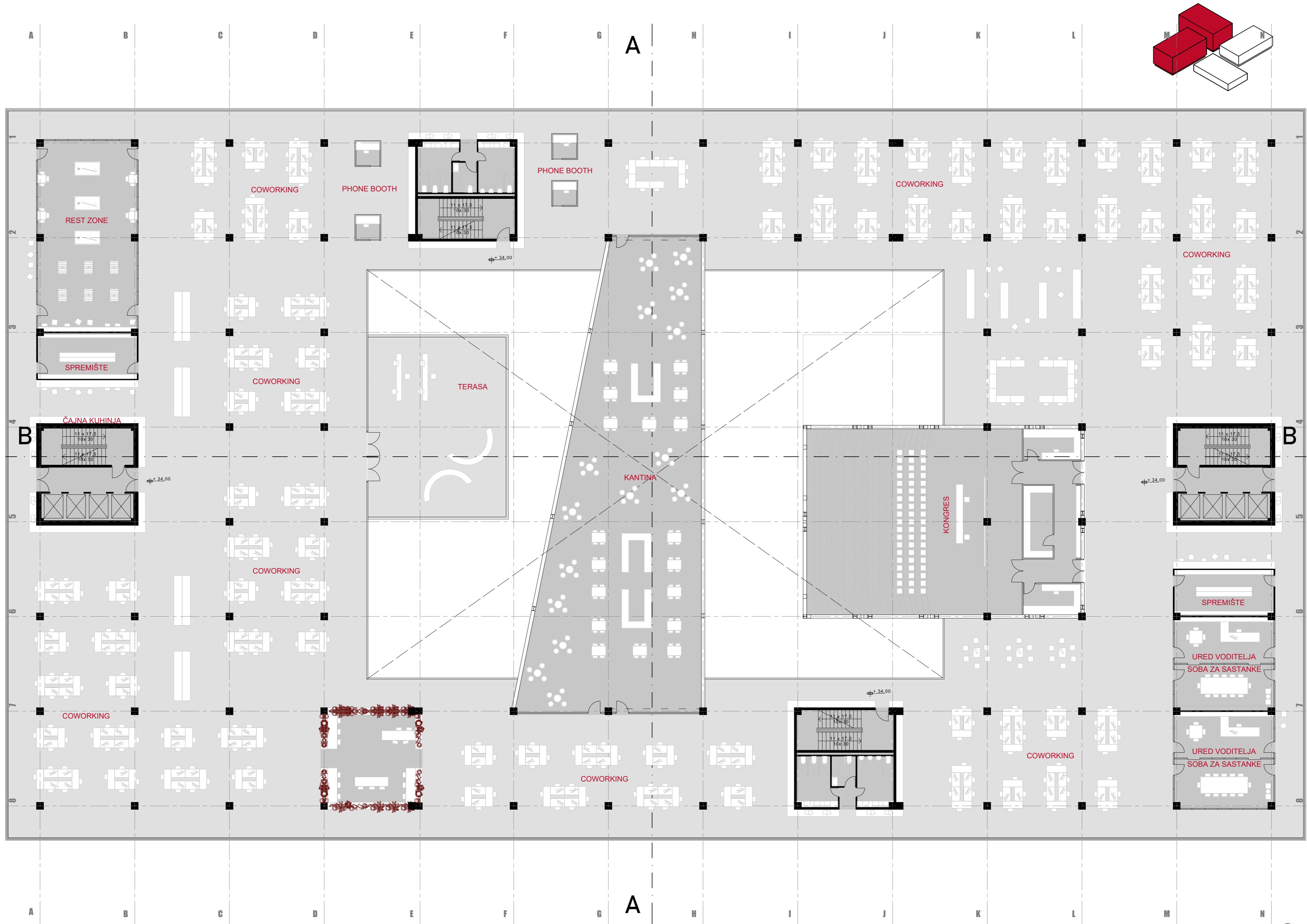

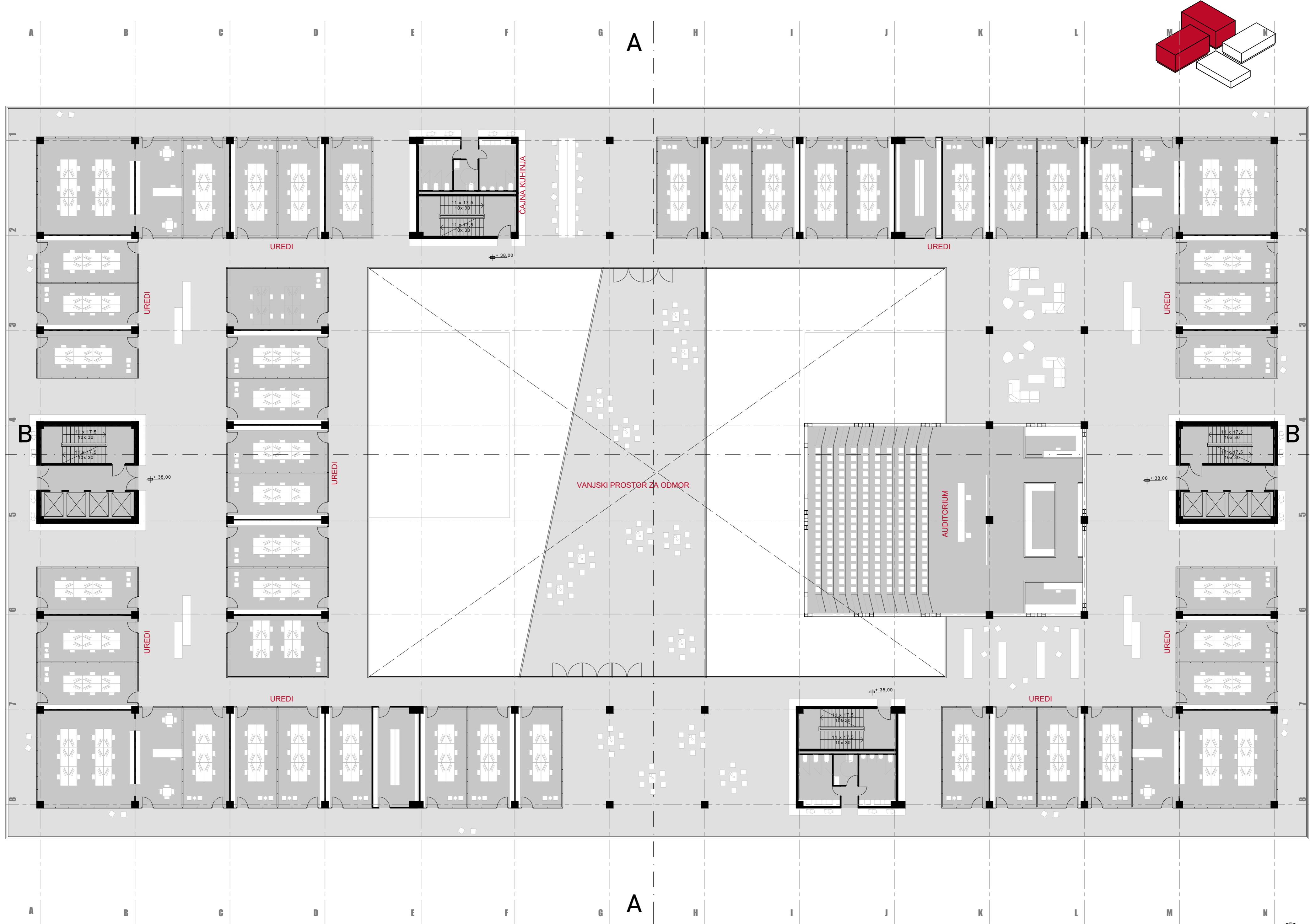

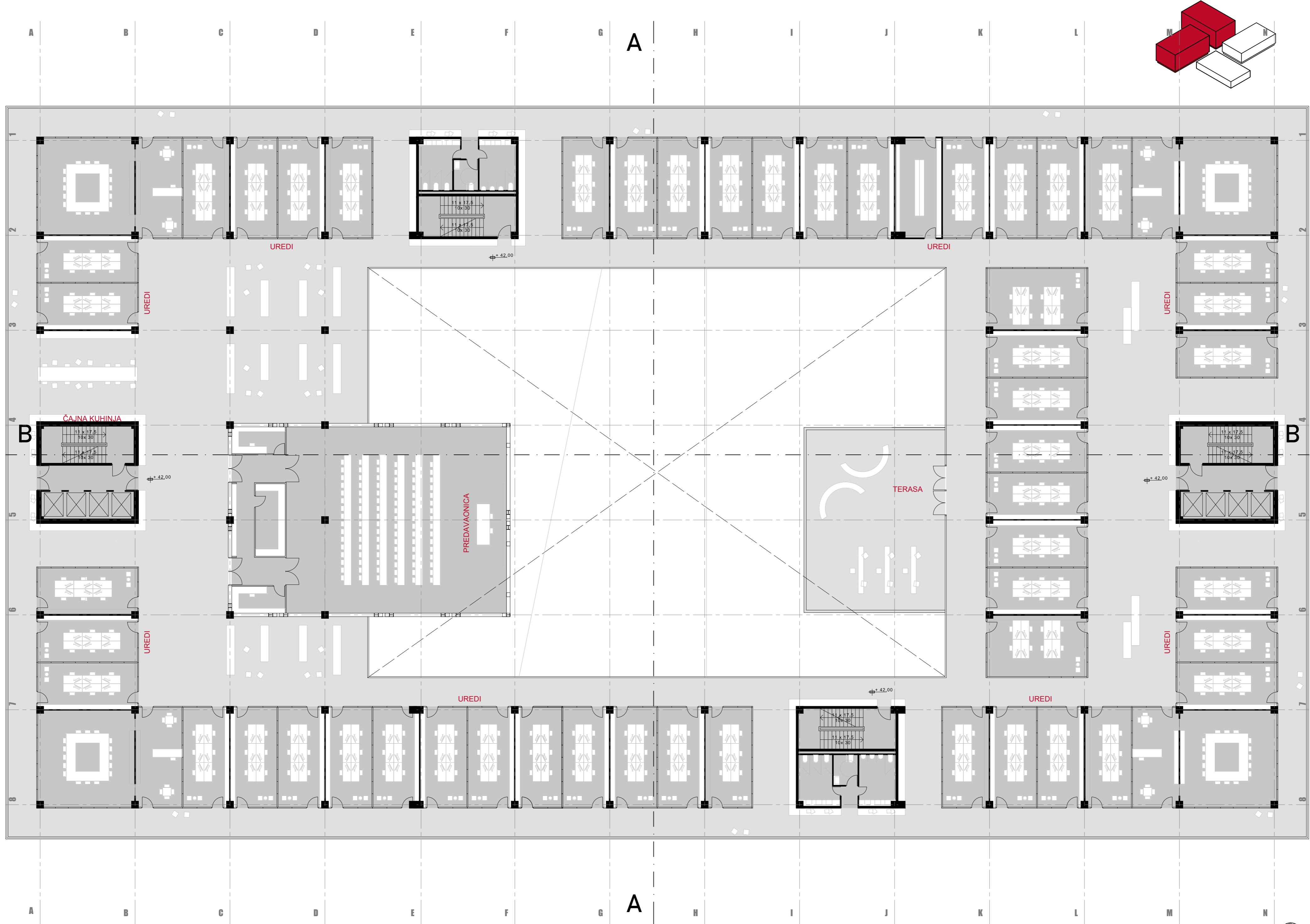

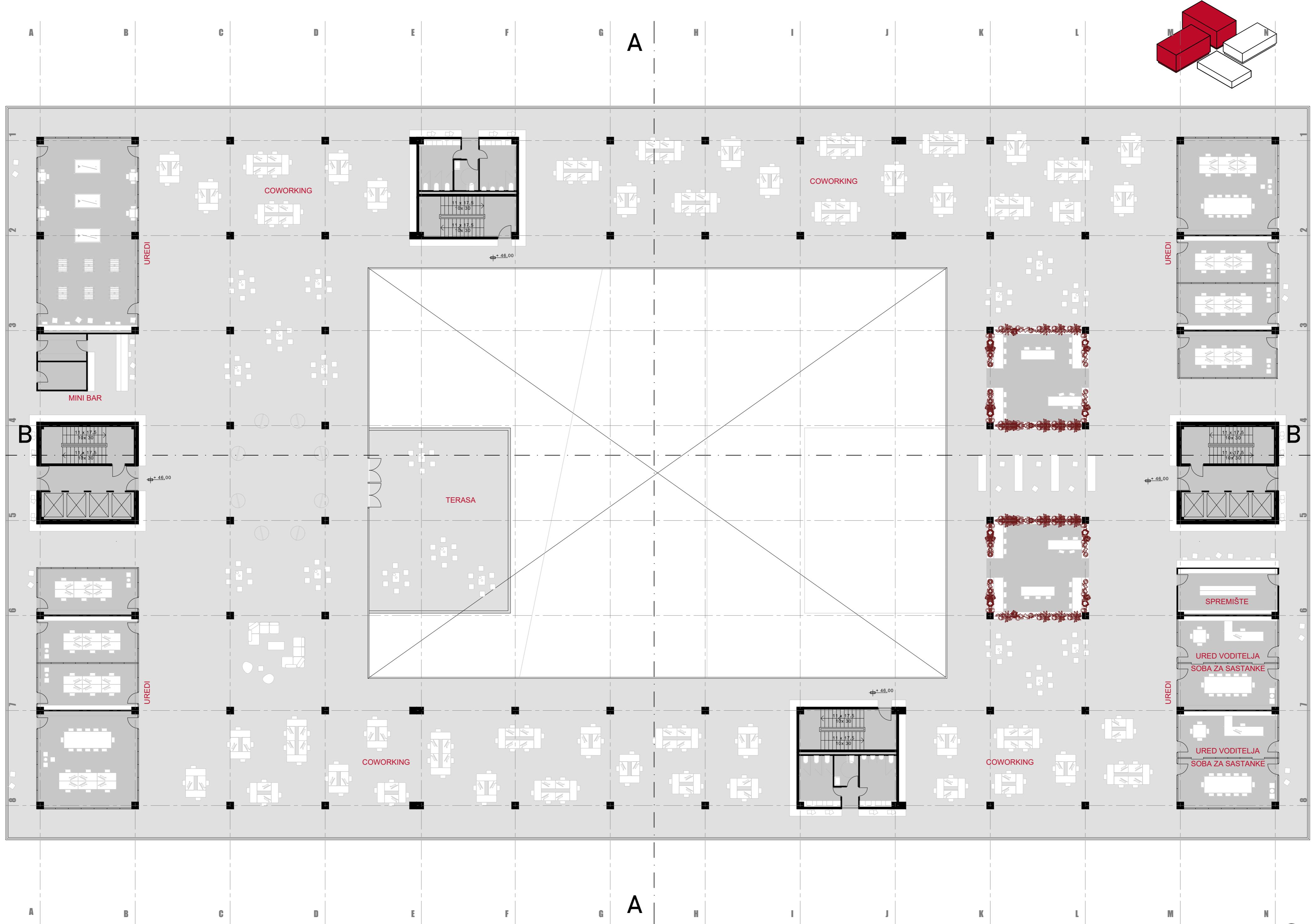

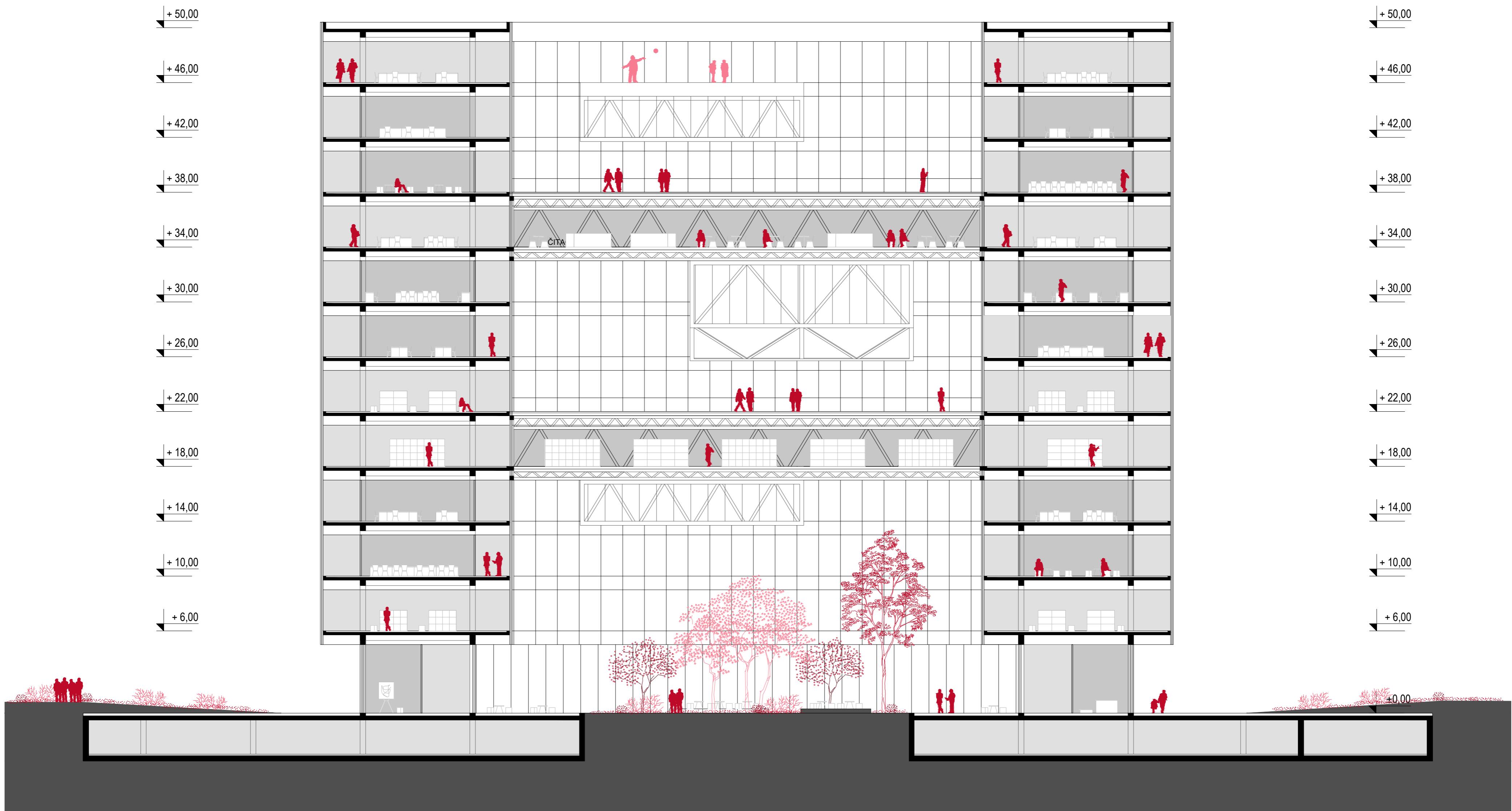

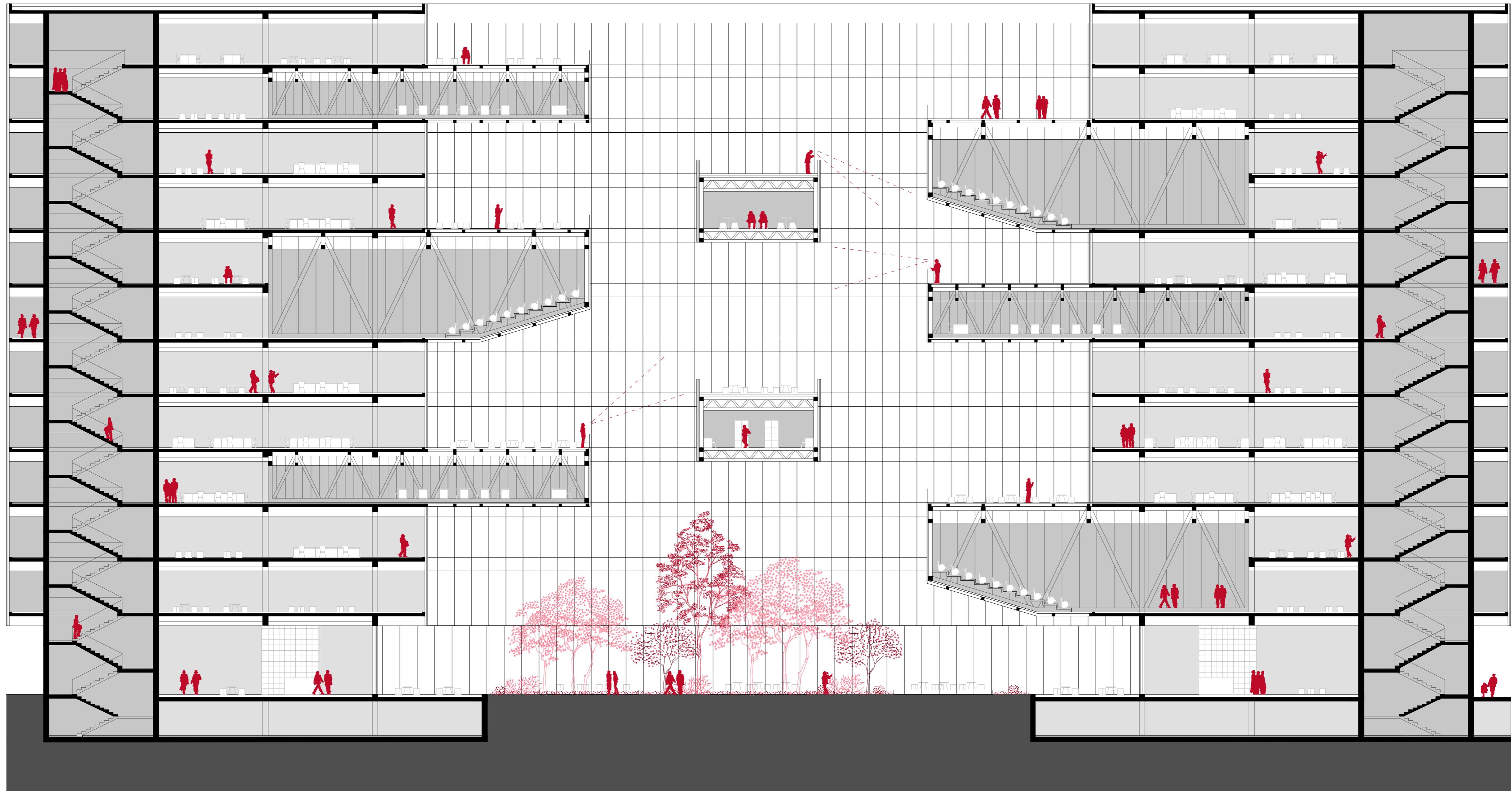

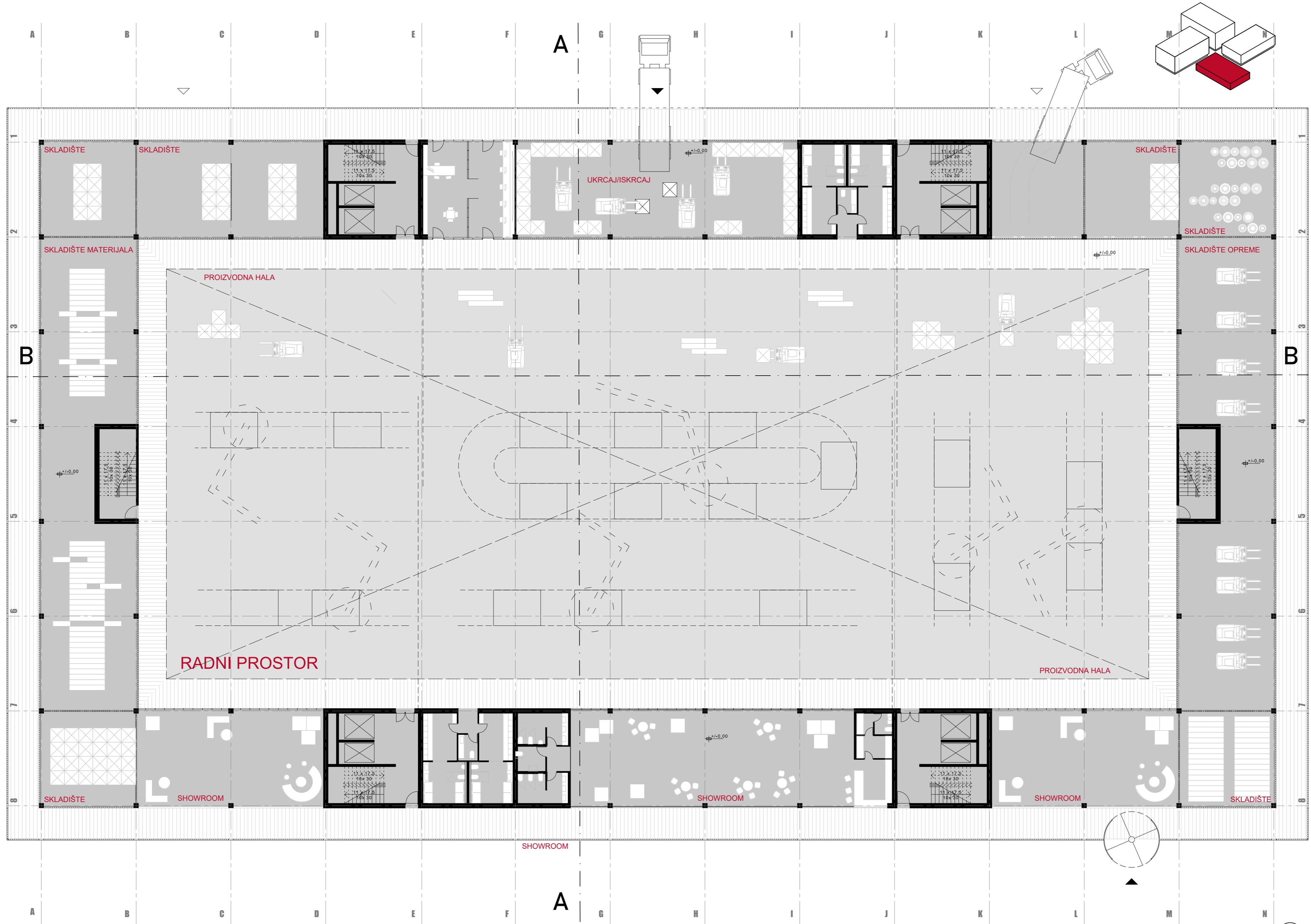

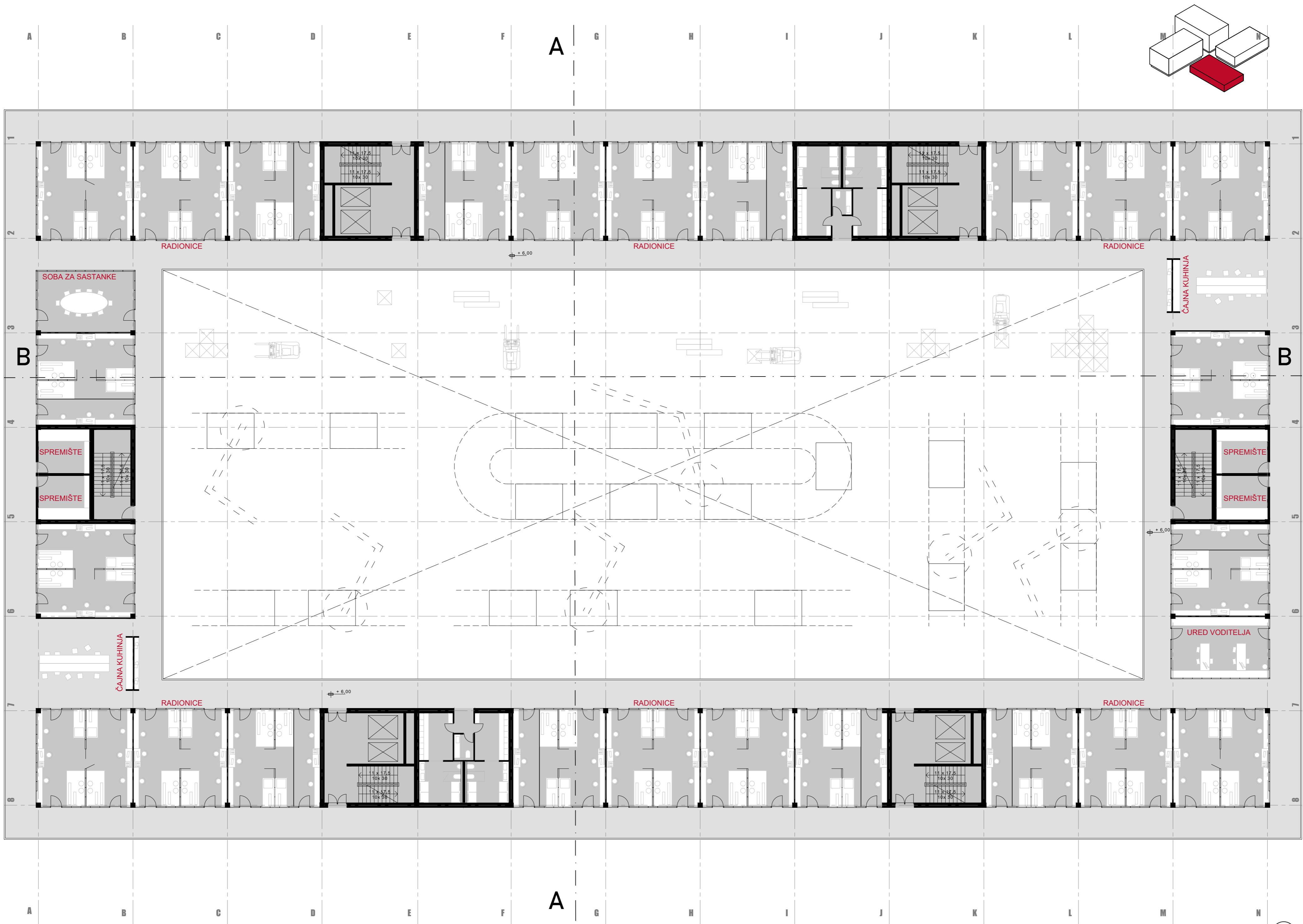

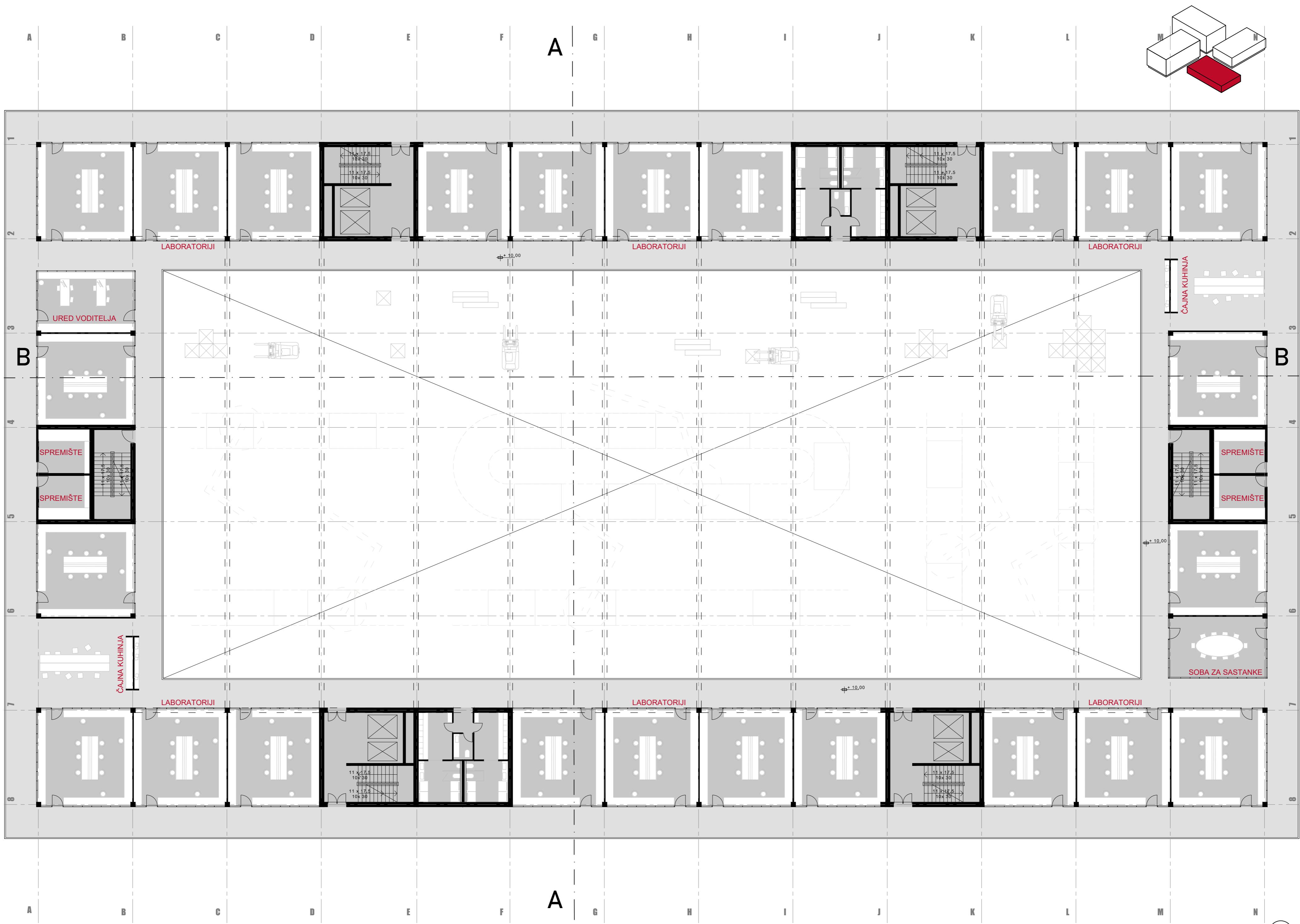

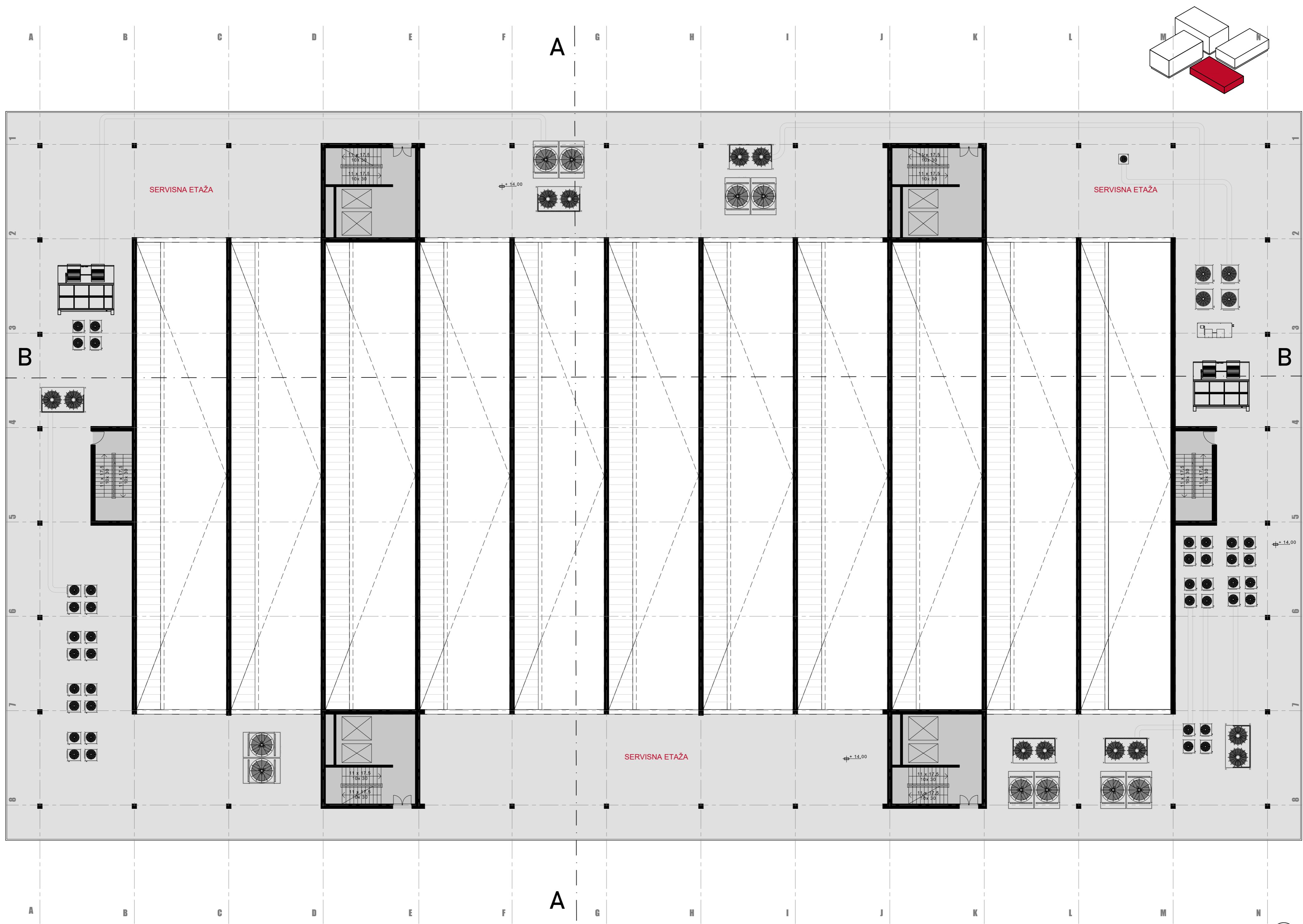

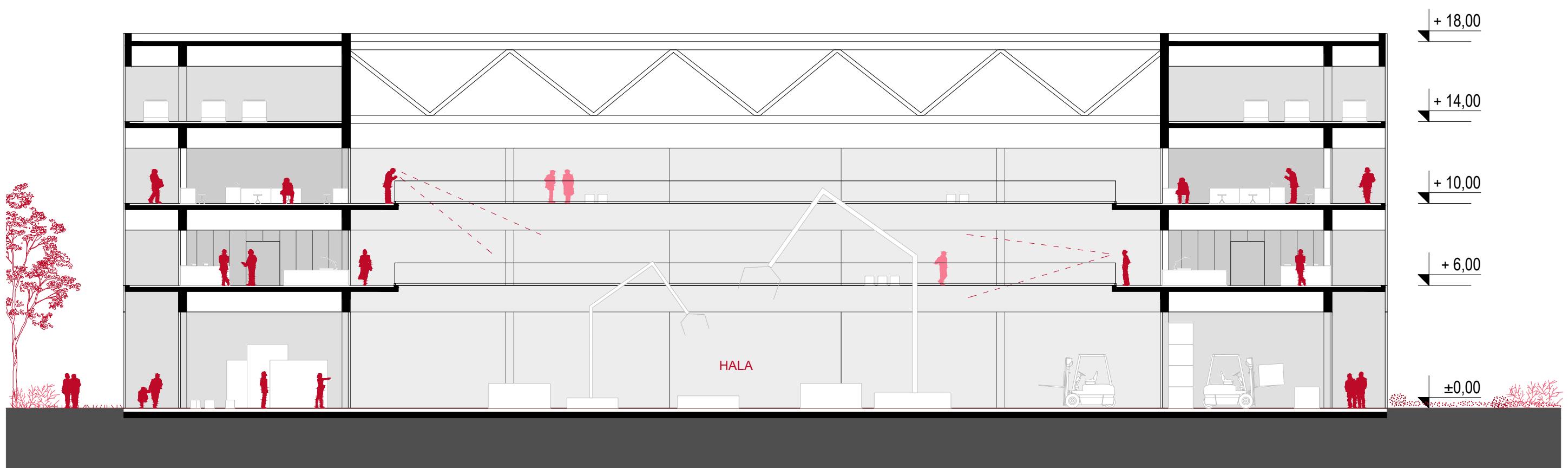
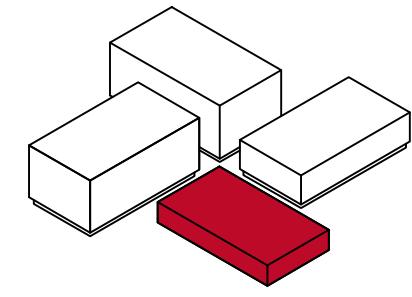

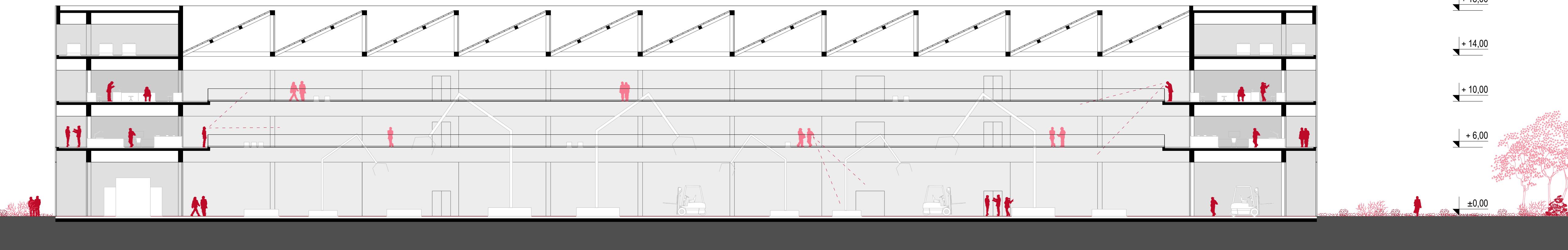
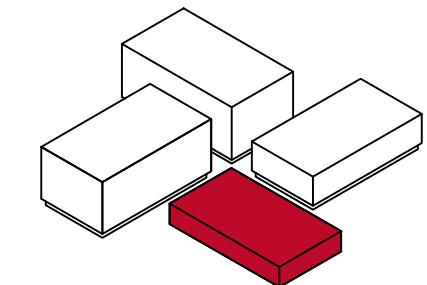

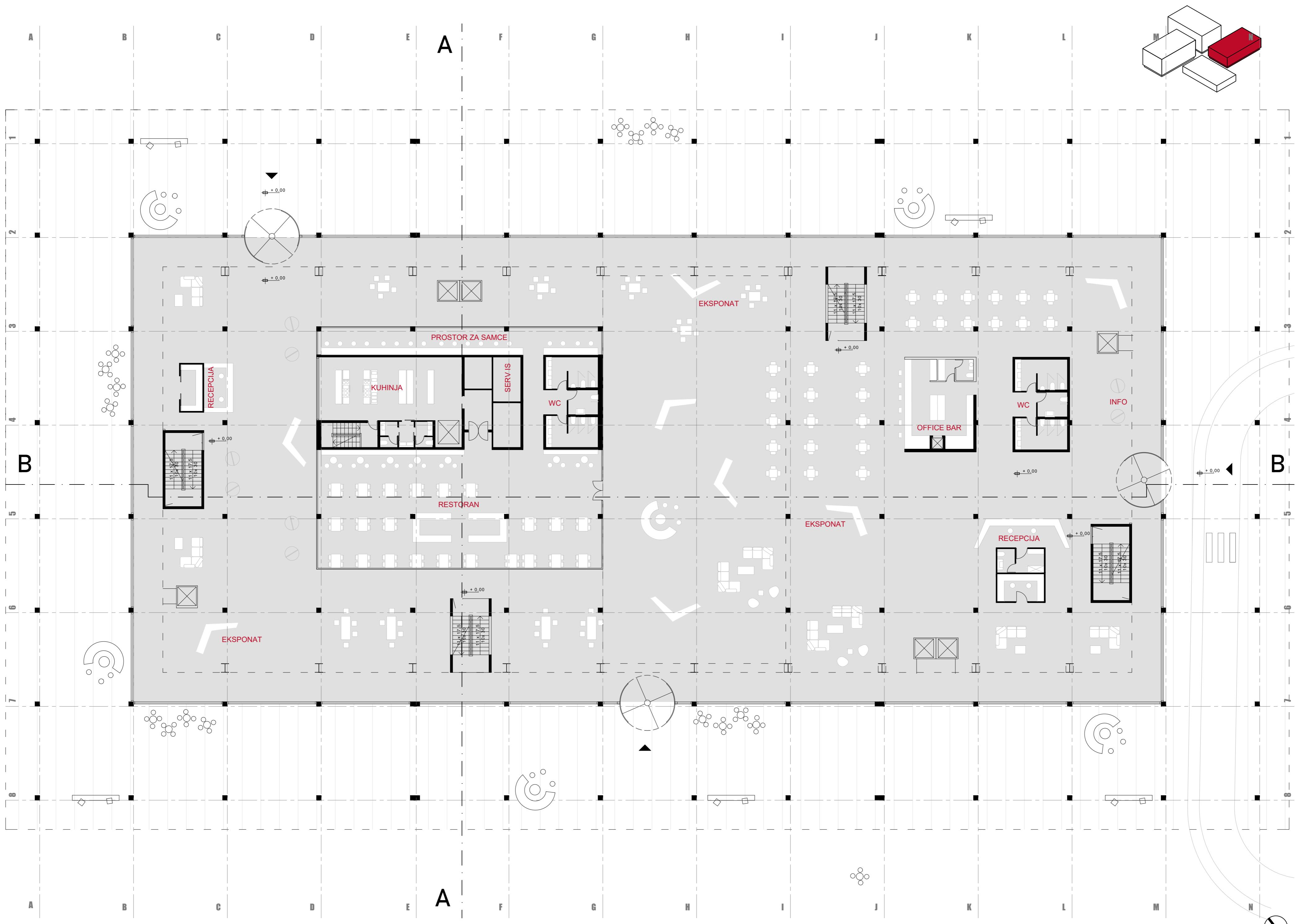

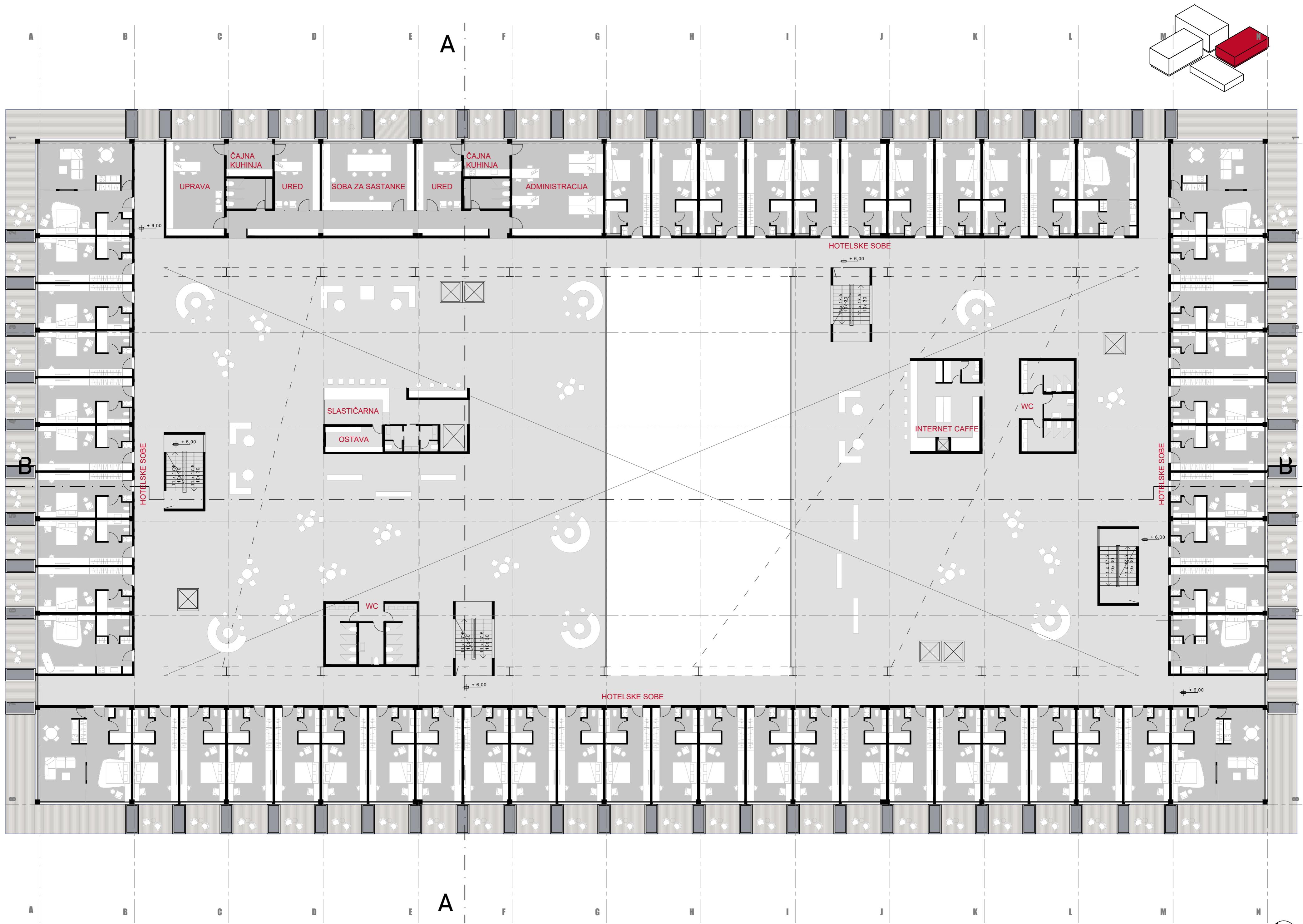

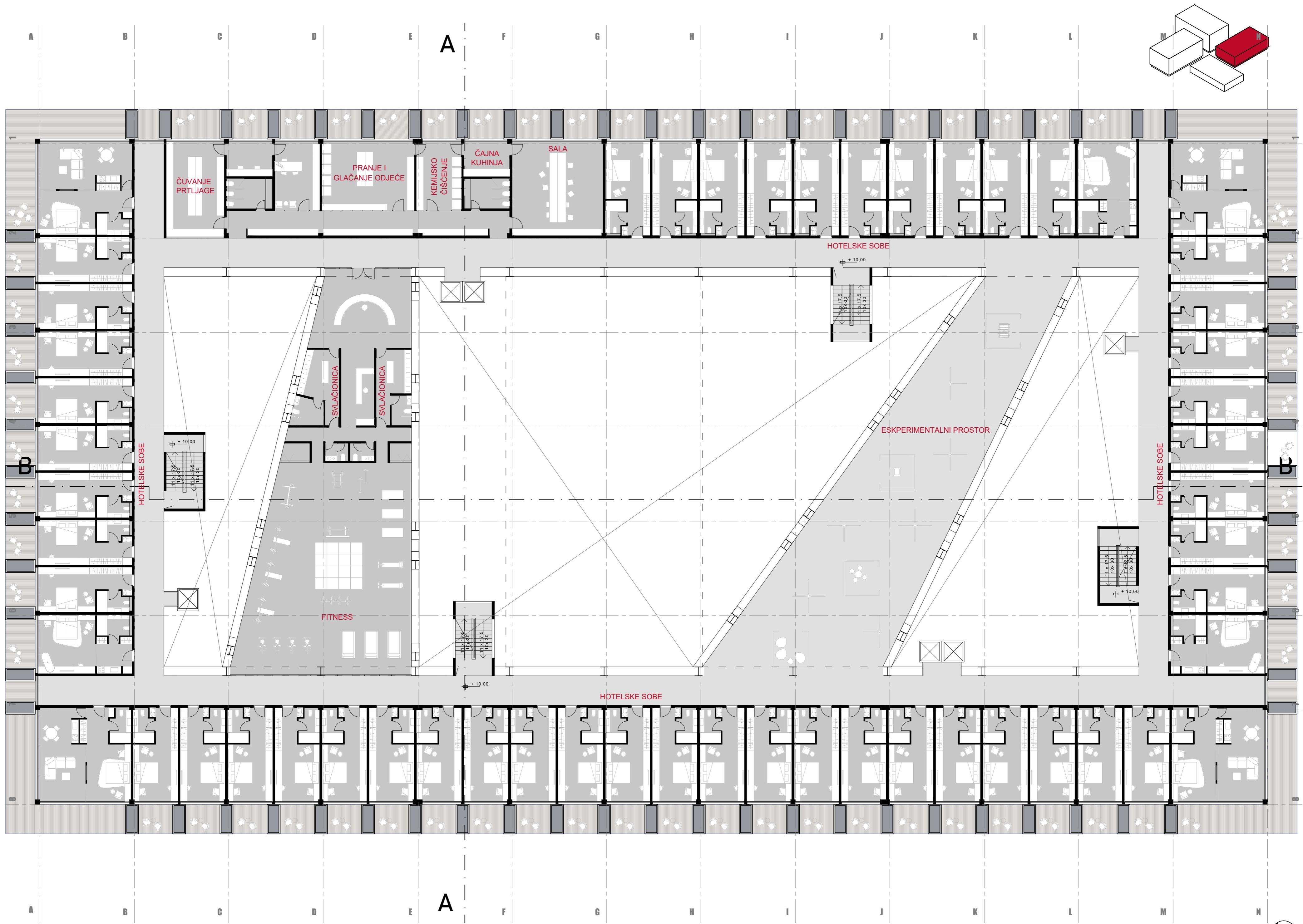

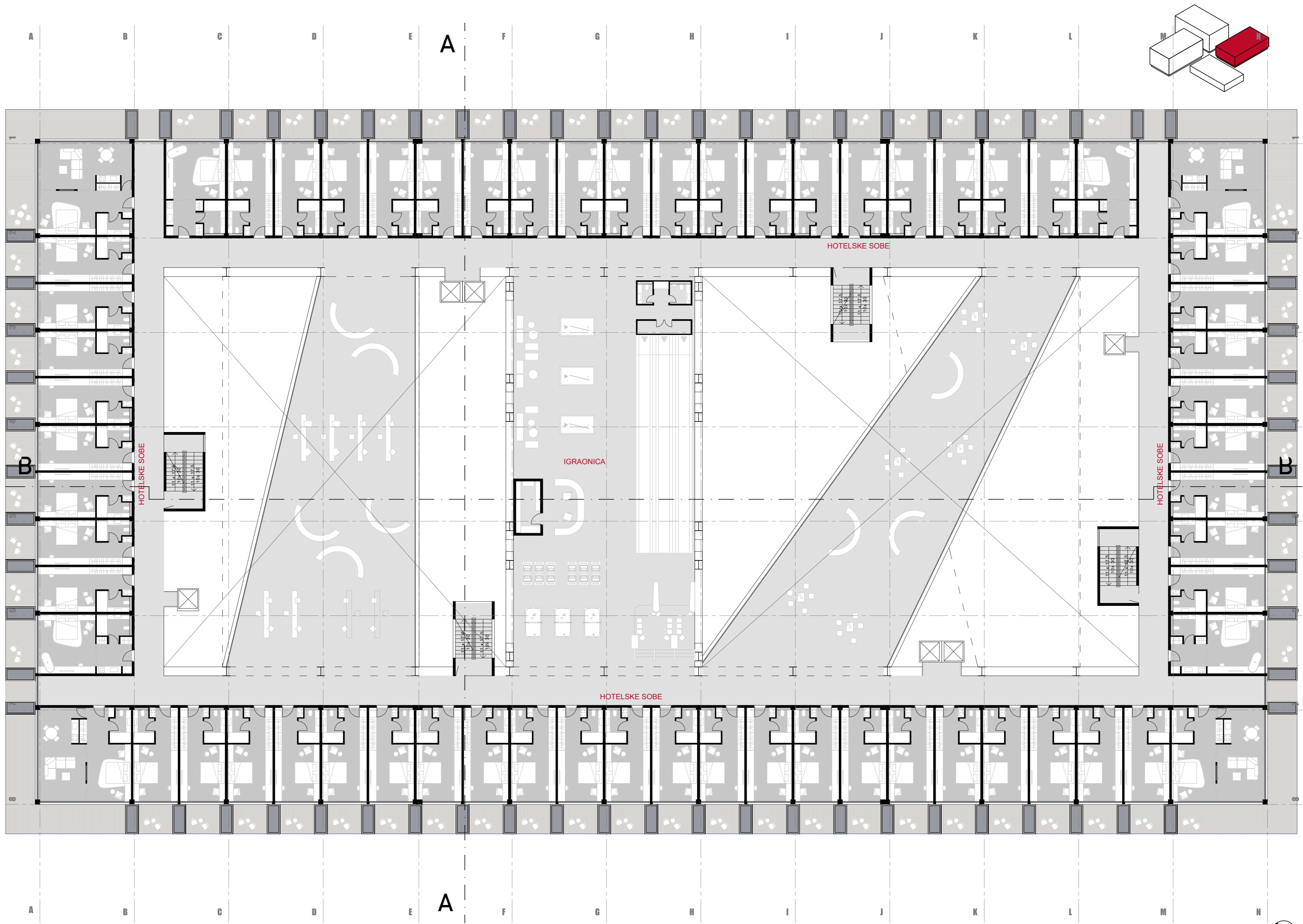

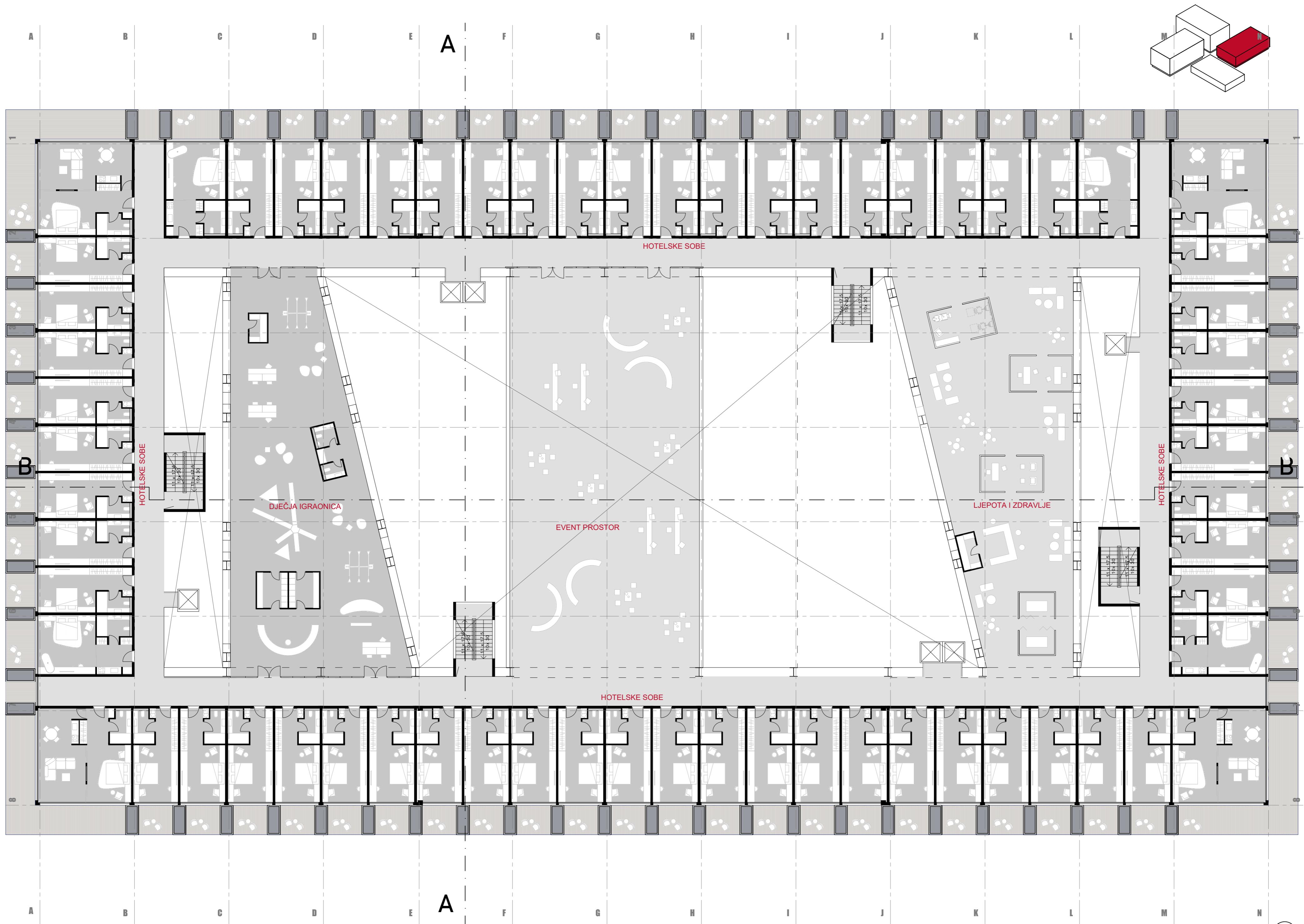

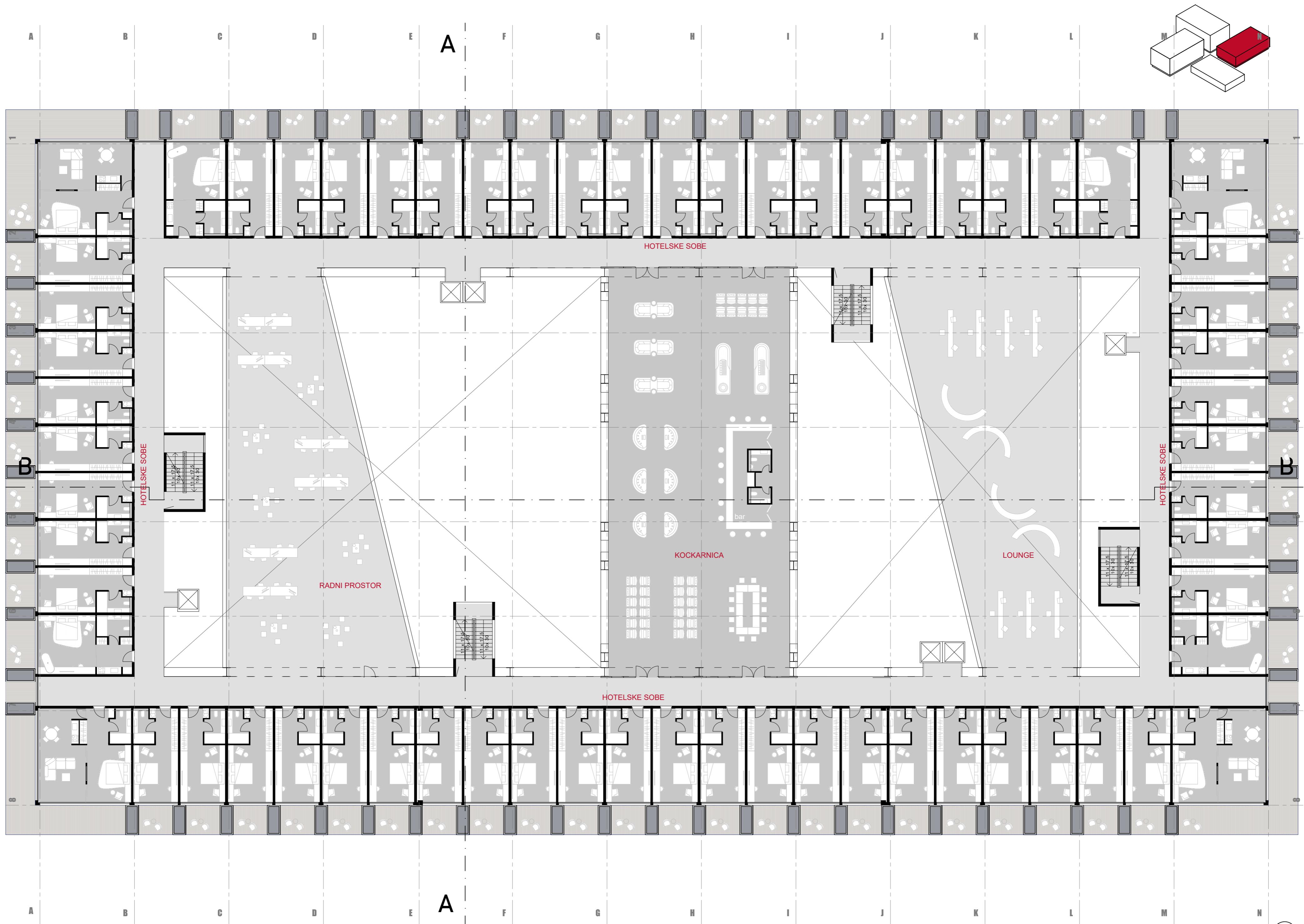

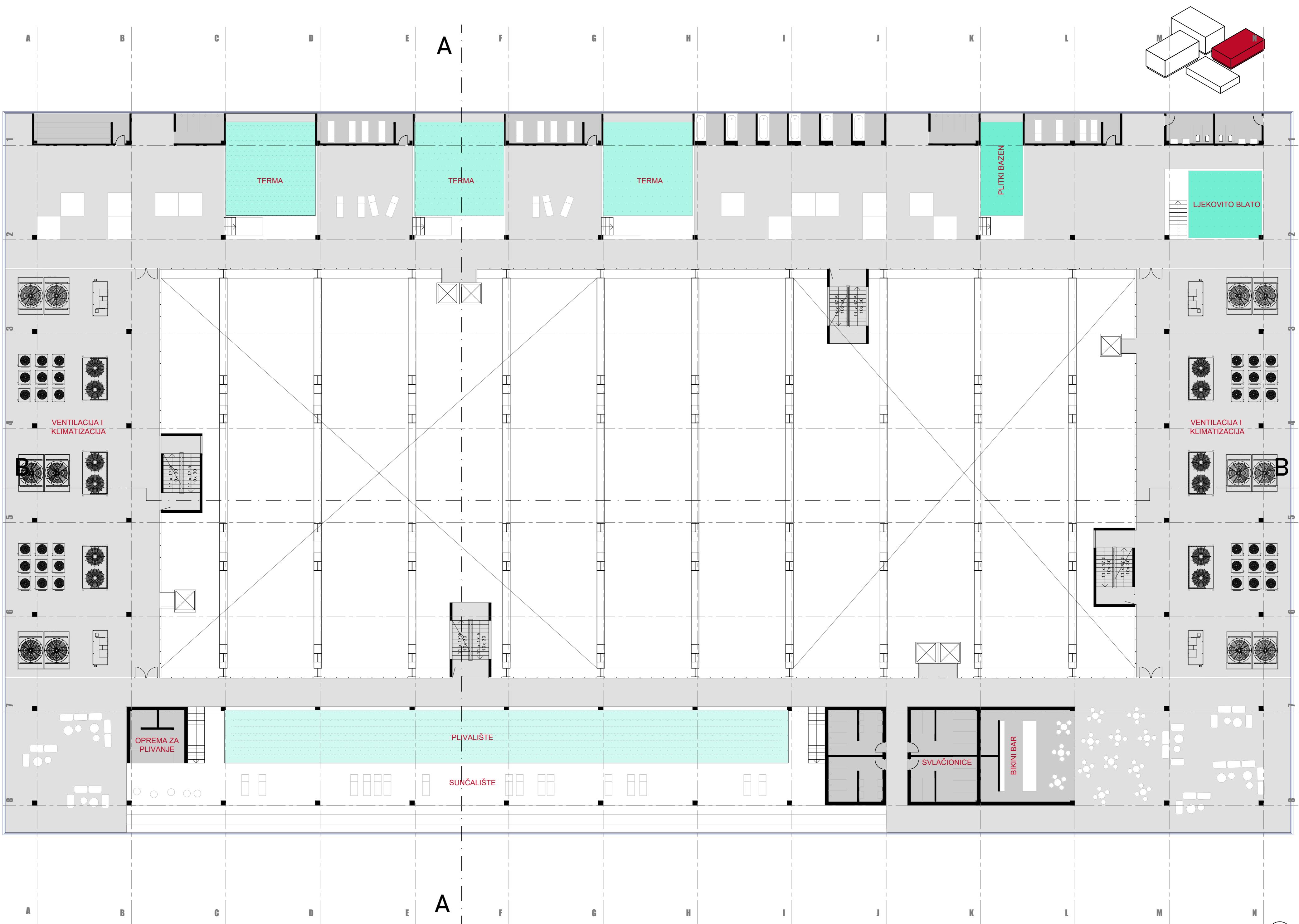

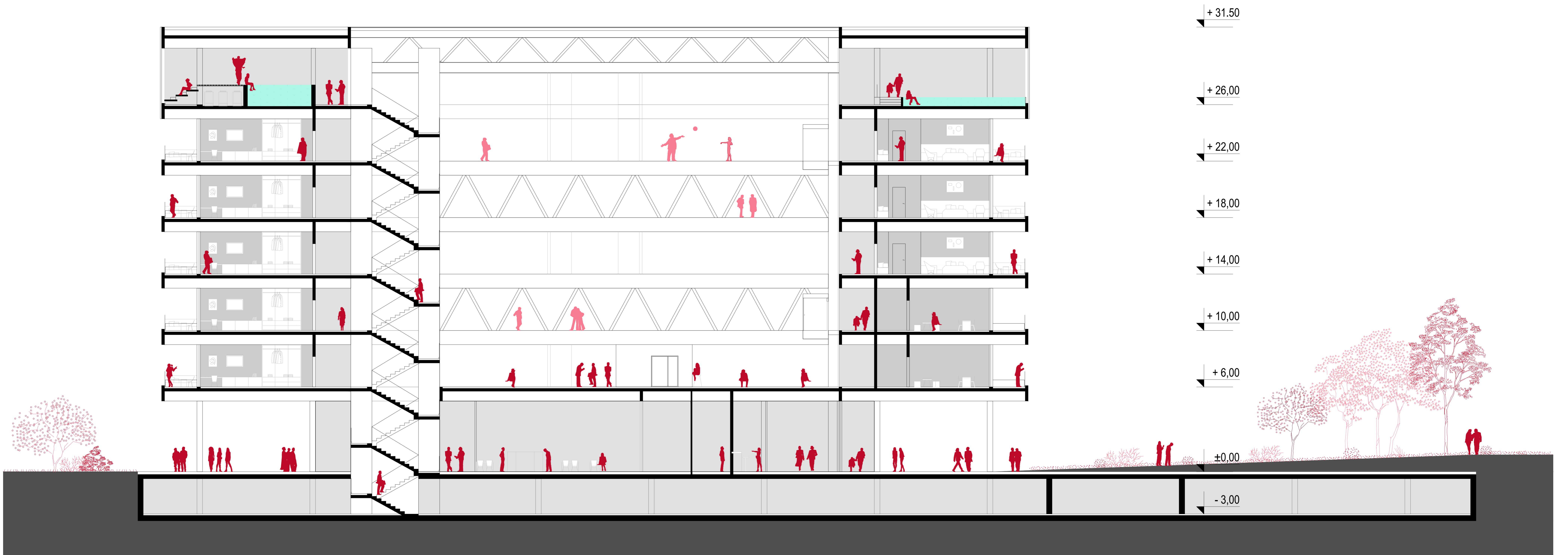
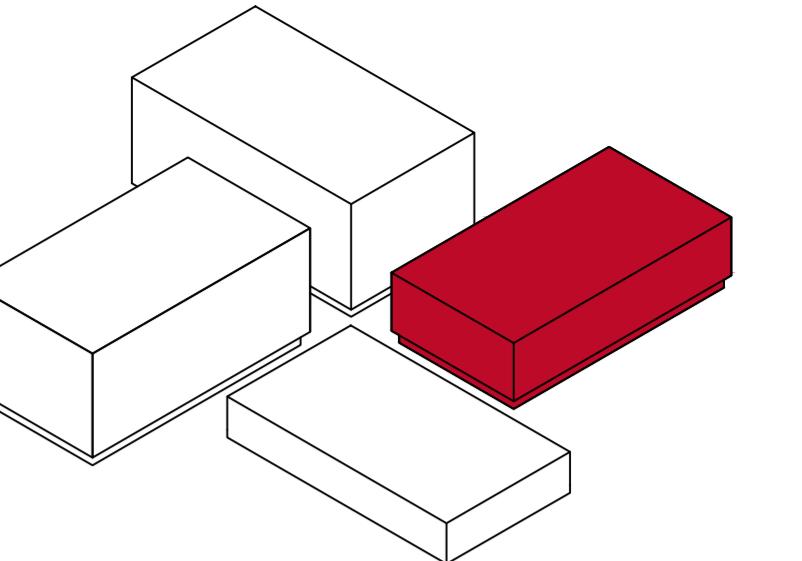

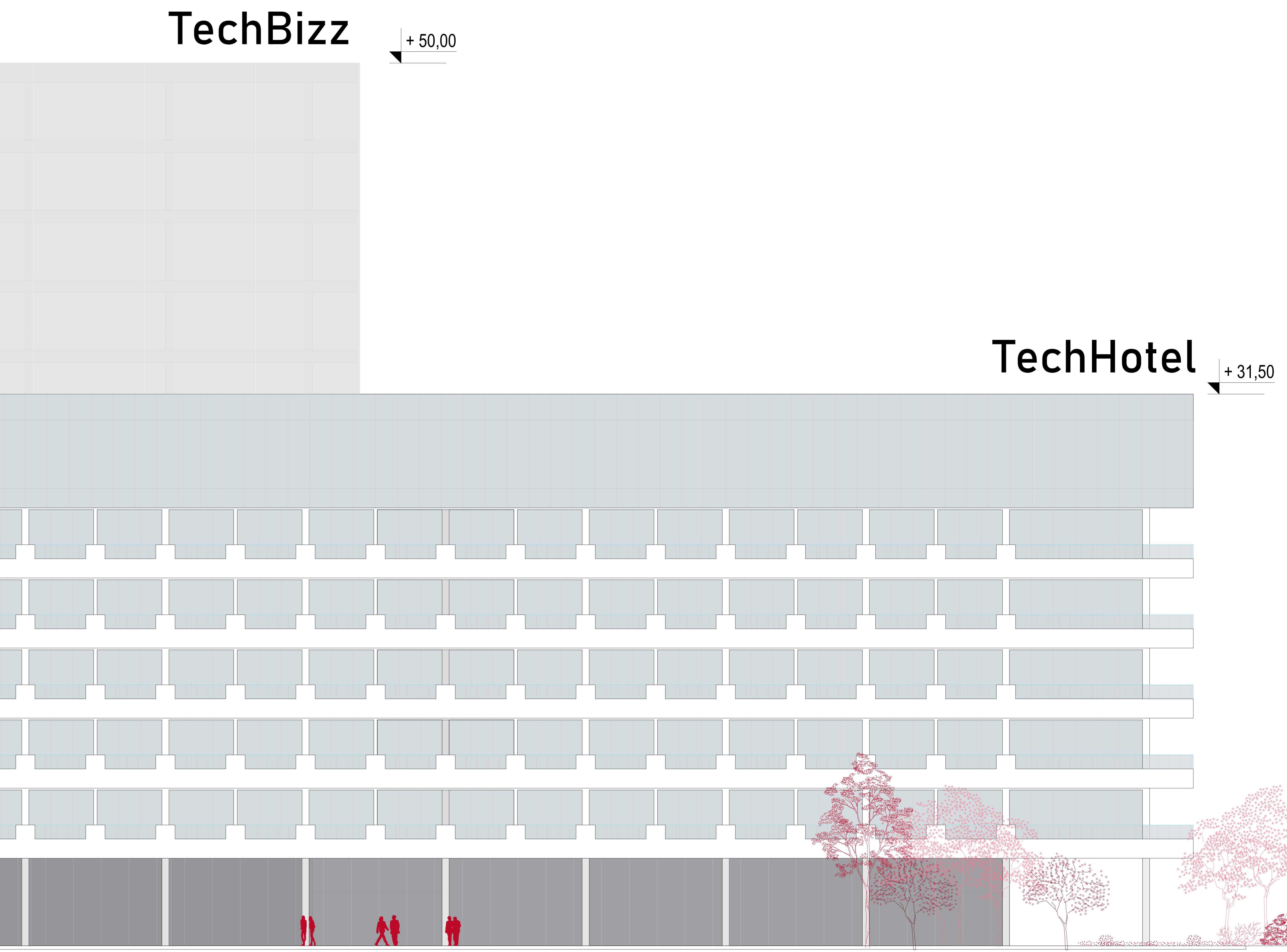
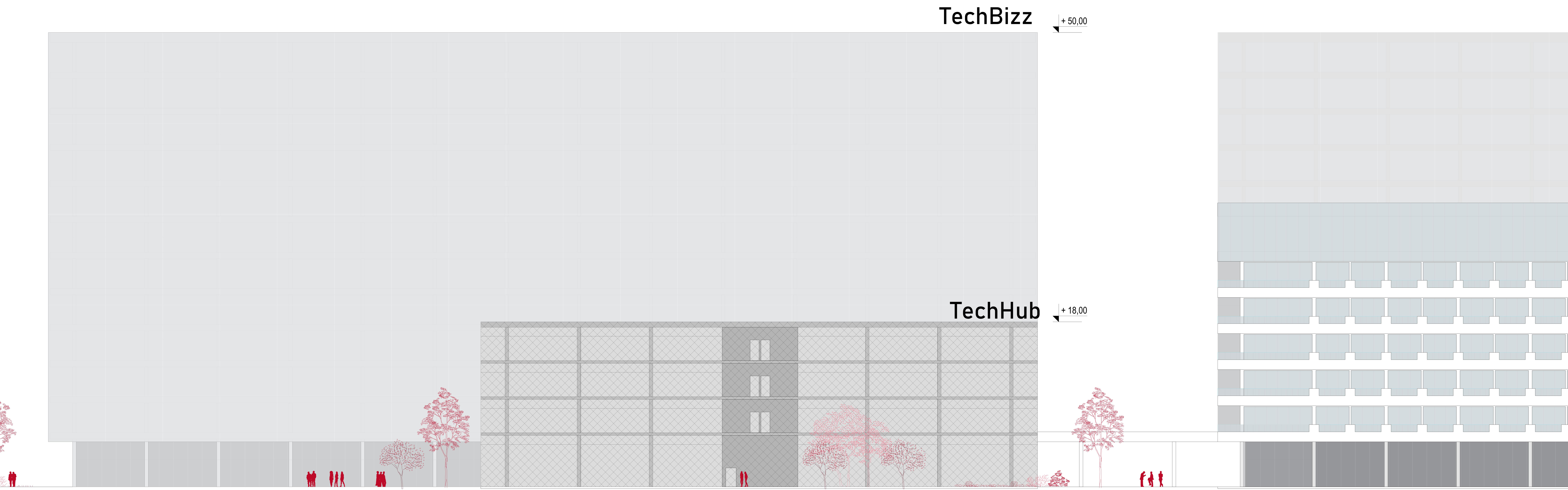

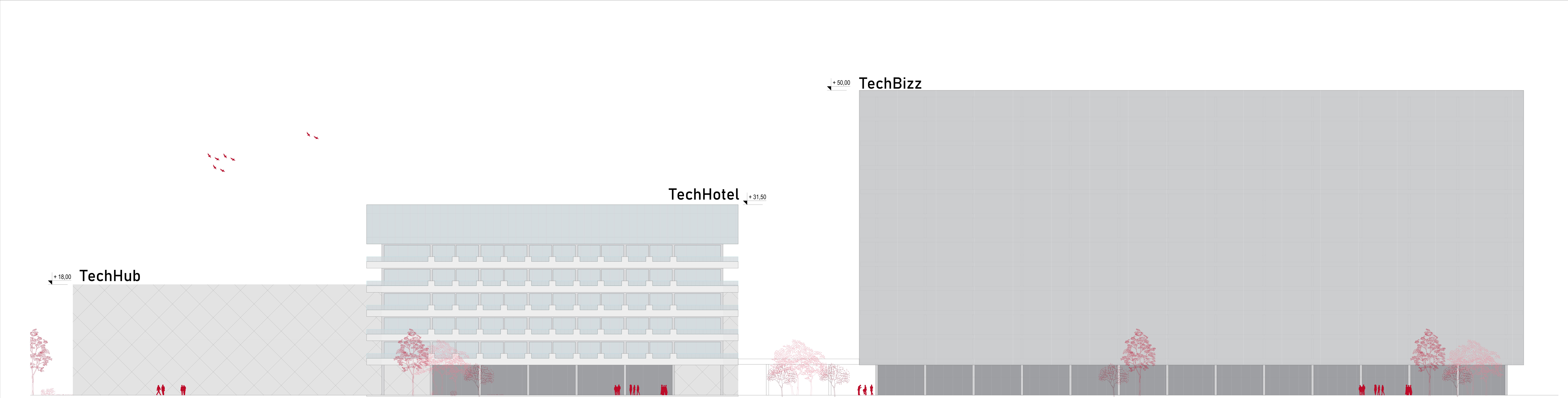

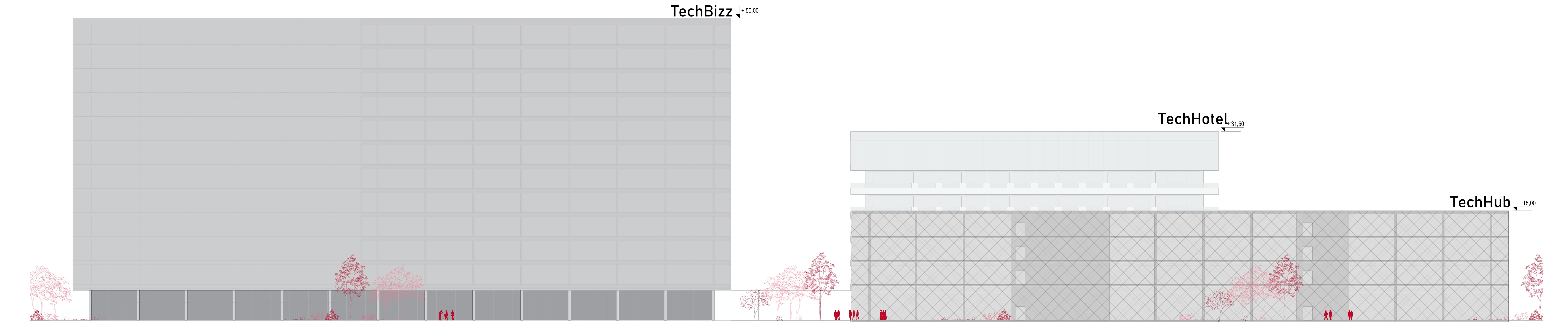

+ 32,00
TechHotel

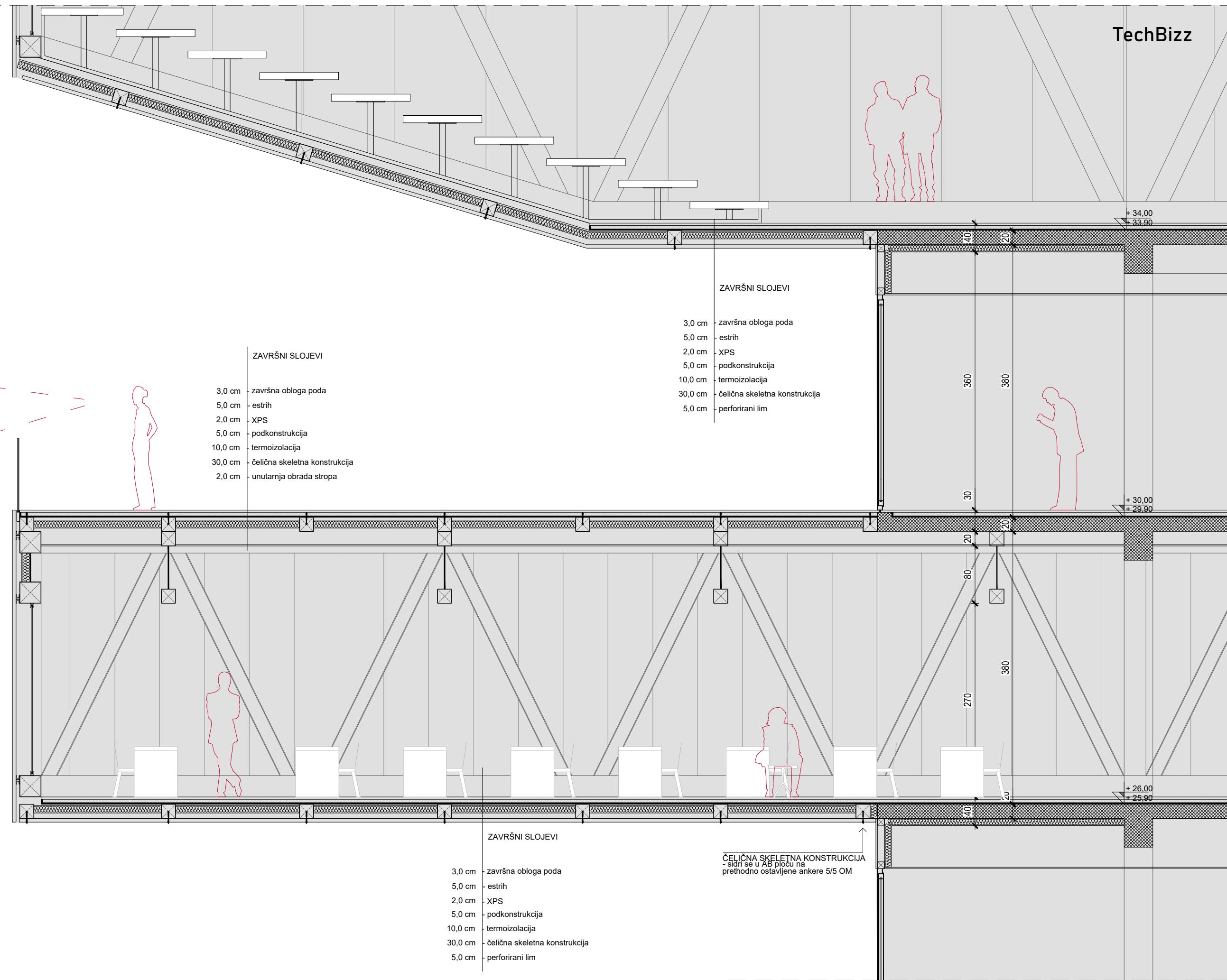
+ 56,00
TechBizz

TechBizz

BETON

-armirano betonska konstrukcija prstena

ČELIČNA REŠETKA

-čelična konstrukcija volumena unutar atrija

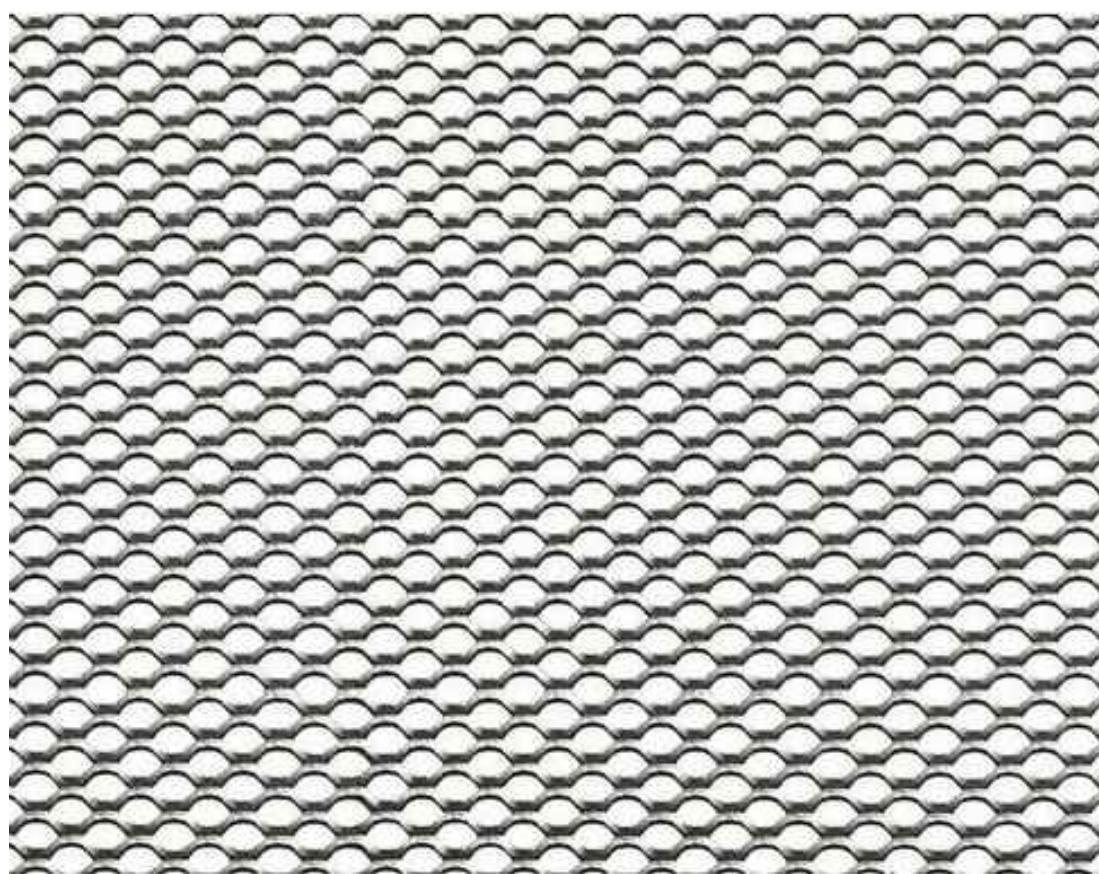

STAKLO

-ventilirana fasada
TechBizza

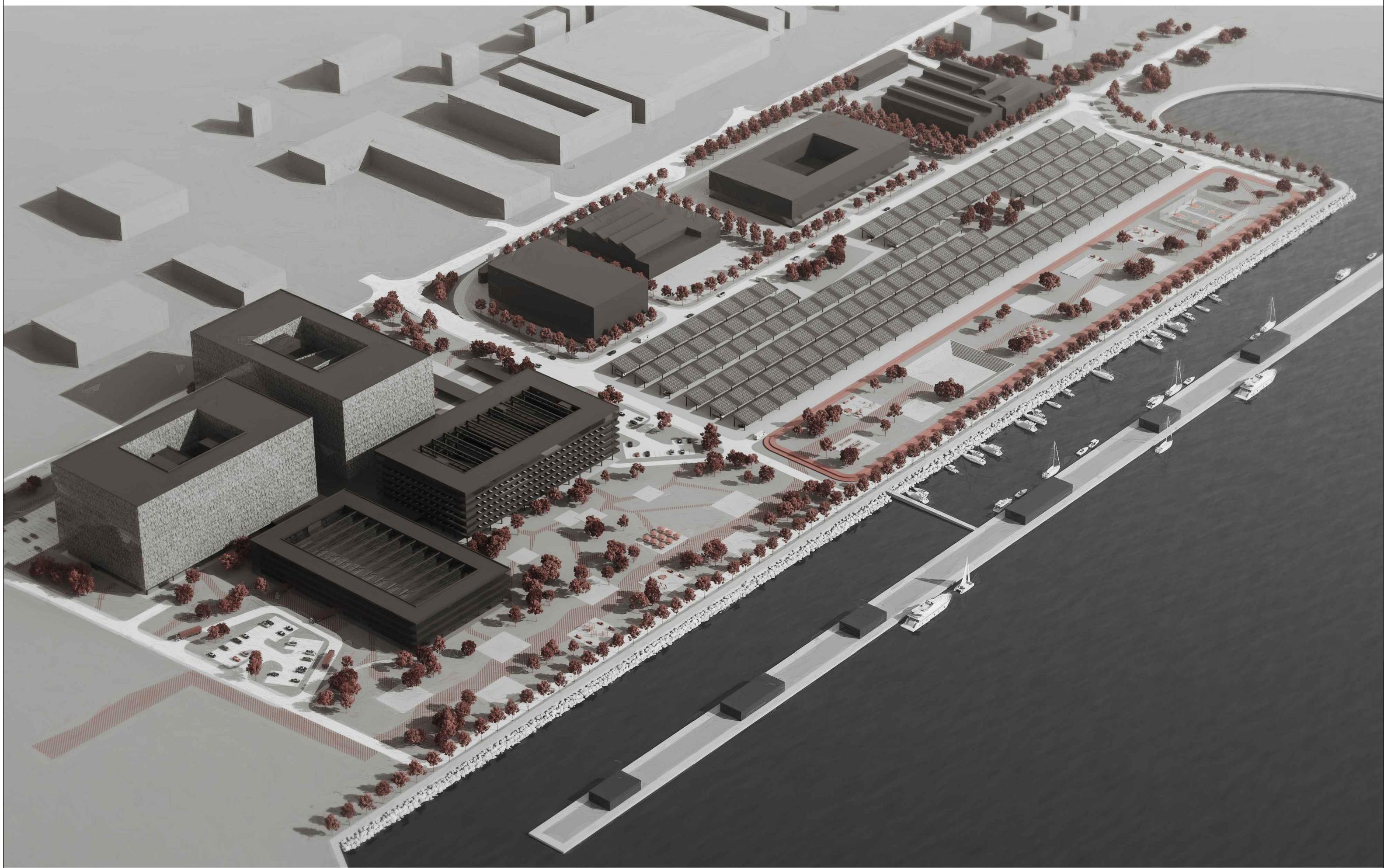
ISTEGNUTI LIM

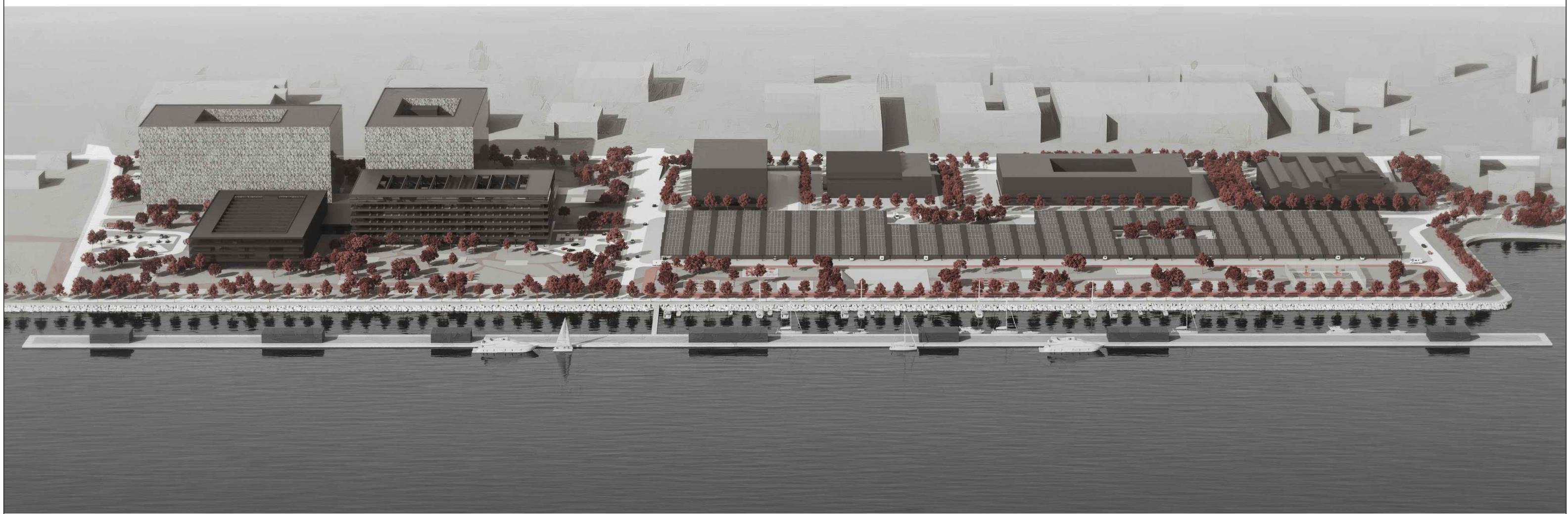
-fasada TechHuba

POSLOVNO		Tlocrt 2. karta		Tlocrt 5. karta		Tlocrt 8. karta	
Prizemlje		Lobby	182,2	Lobby	670,15	Rest zone	134,63
Info / Lobby	263	Ured tip 1 - 4 komada	69,72	Ured tip 1 - 4 komada	69,72	Co-working 1	541,56
Turistička agencija	12,1	Ured tip 2 - 36 komada	32,5	Ured tip 2 - 36 komada	32,5	Co-working 2	1051,86
Bankomati	12	Ured tip 3 - 2 komada	43	Ured tip 3 - 2 komada	43	Co-working 3	847,99
Servis elektronike	14,2					Co-working 4	247,79
Fina	12,15	Sanitarne prostorije	38	Sanitarne prostorije	38	Spremište - 2 komada	33,35
Trezor	8,5	Spremište - 2 komada	31,9	Spremište - 2 komada	31,9	Ured tip 4 - 2 komada	32,5
Rent a scooter	12,4			Vanjska terasa (sredina)	279,5	Soba za sastanke - 2 komada	32,5
DPD	12	Vanjska terasa (sredina)	417,88			Sanitarne prostorije	38
Caffe bar	300	Ukupno:	815,2	Ukupno:	1164,77		
Mini basket	44					Vanjska terasa (sredina)	177,84
Prezentacijski box	39					Terasa sjever	46,91
Sakralni prostor	43					Terasa jug	97,31
Izložbeni prostor	40	Rest zone	134,63	Lobby - 2 komada	293,5		
Snack bar	209	Co-working 1	503,48	Ured tip 1 - 4 komada	69,72		
Plot	16	Co-working 2	1173,91	Ured tip 2 - 42 komada	32,5	Cell office - 3 komada	55,31
Info	10	Co-working 3	1022,03	Sanitarne prostorije	38	Phone both - 4 komada	3,95
Garderoba	10	Co-working 4	510,58	Spremište	31,9	Menza	469,86
Mini market	270	Spremište - 2 komada	33,35				
Glazbeni box	37	Ured tip 4 - 2 komada	32,5			Congress - tip 1	
Sanitarne prostorije - 2 kom	45	Soba za sastanke - 2 komada	32,5	Congress - tip 1		Dvorana	285,81
Prezentacijski box	31			Dvorana	285,81	Spremište	15,28
Pineli i vino	42	Sanitarne prostorije	38	Spremište	15,28	Tehnička zona - 2 komada	12,78
Edukacijski box	38,5	Vanjska terasa (sredina)	177,84	Tehnička zona - 2 komada	12,78	Ukupno:	4125,23
Trijem	1289	Phone both - 3 komada	3,95				
Atrij	929			Congress - tip 2		Tlocrt 9. karta	
Polivalentan prostor	1750			Dvorana	291,4	Lobby	182,2
Stubište - 4 kom	24			Spremište	15,28	Ured tip 1 - 4 komada	69,72
Prostor za dizala - 2 kom	17,5			Tehnička zona - 2 komada	12,78	Ured tip 2 - 36 komada	32,5
Ukupno:	5647,35			Ukupno:	1098,95	Ured tip 3 - 2 komada	43
Tlocrt 1. karta							
Co-working (small) - 2 komada	196			Rest zone	134,63	Sanitarne prostorije	38
Co-working (big) - 2 komada	350			Co-working 1	137,6	Spremište - 2 komada	31,9
Ured tip 1 - 4 komada	69,72	Rest zone	134,63	Co-working 2	133,75	Vanjska terasa (sredina)	417,88
Ured tip 2 - 11 komada	32,5	Co-working 1	68,27	Co-working 3	477,36	Ukupno:	815,2
Sanitarne prostorije	38	Co-working 2	1057,23	Co-working 4	915,28		
Terasa sjever	47,48	Co-working 3	1123,57	Co-working 5	547,38	Tlocrt 10. karta	
Terasa jug	96,33	Co-working 4	559,29	Spremište - 2 komada	33,35	Lobby - 2 komada	293,5
		Spremište	33,35	Ured tip 4 - 2 komada	32,5	Ured tip 1 - 4 komada	69,72
Congress - tip 1		Ured tip 4 - 2 komada	32,5	Soba za sastanke - 2 komada	32,5	Ured tip 2 - 48 komada	32,5
Dvorana	285,81	Soba za sastanke - 2 komada	32,5	Sanitarne prostorije	38	Ured tip 3 - 2 komada	43
Spremište	15,28	Sanitarne prostorije	38				
Tehnička zona - 2 komada	12,78	Vanjska terasa (mala) - 2 komada	46,13				
Stubište - 4 komada	24	Vanjska terasa (velika)	177,84				
Prostor za dizala - 2 komada	17,5	Cell office - 2 komada	55,31				
Ukupno:	1185,4	Knjižnica	315,21				
		Ukupno:	3673,83				

Tlocrt 11. kata		Smještajna jedinica 1 - 48 komada	Smještajna jedinica 3 - 4 komada	Plivalište
Rest zone	134,63	Soba 30 Lođa $7,25 \times 0,75 = 5,43$	Soba 40,15 Lođa $10,2 \times 0,75 = 7,65$ Igraonica 519,57 Ukupno: 697,68	Sunčalište 213,12 Oprema za plivanje 20,27 Svlačionice 43,12 Bikini bar 202 Sanitarne prostorije - 2 komada 17,4 Ukupno: 1403,72
Co-working 1	200,5			
Co-working 2	484,23			
Spremište 1	19,7	Smještajna jedinica 2 - 4 komada	4. kat	
Spremište 2	33,35	Soba 61,5 Lođa $44,5 \times 0,75 = 33,38$	Smještajna jedinica 1 - 56 komada	
Ured tip 4 - 2 komada	32,5		Soba 30 Lođa $7,25 \times 0,75 = 5,43$	PROIZVODNA
Soba za sastanke - 2 komada	32,5	Smještajna jedinica 3 - 3 komada	Smještajna jedinica 2 - 4 komada	
Sanitarne prostorije	38	Soba 40,15 Lođa $10,2 \times 0,75 = 7,65$ Ukupno: 523,09	Soba 61,5 Lođa $44,5 \times 0,75 = 33,38$	Prizemlje
Vanjska terasa (sredina)	177,84			Radni prostor 2868,52
Cell office - 2 komada	55,31	2. kat		Skladište 1 63,2
Ured tip 2 - 6 komada	32,5	Osoblje		Skladište 2 128,18
Ured tip 5 - 2 komada	70,13	Čuvanje prtljage 38,96 Ured 21,89 Pranje i glačanje odjeće 43,76 Kemijsko čišćenje 21,89 WC - 2 komada 9,95 Čajna kuhinja 11,61	Smještajna jedinica 3 - 4 komada	Stubište s dizalima - 4 komada 57,76 Stubište - 2 komada 23,47
Ukupno:	1311,19		Soba 40,15 Lođa $10,2 \times 0,75 = 7,65$ Igraonica za djecu 392,74 Ljepota i zdravlje 392,74 Event prostor 519,57 Ukupno: 1483,16	
HOTEL				Ured 61,41 Ukrcaj/iskrcaj 191,42 Svlačionica - 2 komada 30,78
Prizemlje				Sanitarne prostorije - 2 komada 26,49 Skladište 3 123,95 Skladište opreme 348,41 Showroom 1 - 2 komada 127,16 Showroom 2 215,84 Skladište materijala 348,41
Recepција 1	19,32	Smještajna jedinica 1 - 48 komada	5. kat	Ukupno: 3141,13
Recepција 2	57,76	Soba 30 Lođa $7,25 \times 0,75 = 5,43$	Smještajna jedinica 1 - 56 komada	
Office bar	290,3		Soba 30 Lođa $7,25 \times 0,75 = 5,43$	
Lobby	214,75	Smještajna jedinica 2 - 4 komada		1. kat
Stubište - 5 komada	19,68			Radionica - 24 komada 64,2 Soba za sastanke 42,8 Svlačionice 30,78 Sanitarne prostorije 26,49
Dizalo - 7 komada	3,42	Smještajna jedinica 3 - 3 komada		Spremište - 4 komada 15,8 Čajna kuhinja - 2 komada 61,6 Ured voditelja 42,9
Info	13,1	Soba 40,15 Lođa $10,2 \times 0,75 = 7,65$		Ukupno: 284,57
Restoran				
Prostor sa stolovima	246,1	Fitness	2. kat	
Kuhinja	64,89	Prostor sa spravama 238,96 Svlačionica ženska 22,6 Svlačionica muška 18,93 WC - 2 komada 3 Recepција 54,21 Eksperimentalna prostorija 370,57		Labaratorij - 24 komada 64,2 Soba za sastanke 42,8 Svlačionice 30,78 Sanitarne prostorije 26,49
Servis	24,96	Ukupno: 1034,44		Spremište - 4 komada 15,8 Čajna kuhinja - 2 komada 61,6 Ured voditelja 42,9
WC za osoblje	9,87			Ukupno: 284,57
Sanitarne prostorije	34,27	Smještajna jedinica 2 - 4 komada		
Prostor za samce	55,96			
Ukupno:	1054,38	Smještajna jedinica 3 - 4 komada		
1. kat				
Osoblje				
Soba za sastanke	43,76			
Uprava	38,96	3. kat		
Ured - 2 komada	21,89	Smještajna jedinica 1 - 56 komada		
Administracija	60,8	Soba 30 Lođa $7,25 \times 0,75 = 5,43$	6. kat	
WC - 2 komada	9,95			
Čajna kuhinja - 2 komada	11,61			
Slastičarna	59,8	Smještajna jedinica 2 - 4 komada		
Internet caffe	49,42	Soba 61,5 Lođa $44,5 \times 0,75 = 33,38$		
Sanitarne prostorije - 2 komada	25,69			
Stubište - 4 komada	19,68			
Dizalo - 7 komada	3,42			

*Zahvaljujem mentoru prof. Jakši Kalajžiću, komentorici prof. Katji Marasović na stručnoj i ljudskoj podršci tijekom realizacije diplomskog rada.
Hvala i ostalim profesorima i dragim ljudima na putu mogu studiranja.*